

ВЕЛИКА СРБИЈА

НОВИНЕ СРПСКОГ ЧЕТНИЧКОГ ПОКРЕТА

БРОЈ 8

ГОДИНА II

БЕОГРАД

1. МАРТ 1991.

ЦЕНА 25 динара

ЊЕГОВА СВЕТОСТ ГОСПОДИН ПАВЛЕ

ПРАВОСЛАВНИ АРХИЕПИСКОП ПЕЊКИ, МИТРОПОЛИТ
БЕОГРАДСКО-КАРЛОВАЧКИ И ПАТРИЈАРХ СРПСКИ

Opštinski sudija za prekršaje Pop Trajković Srećko, u Bujanovcu, u prekršajnom postupku protiv okrivljenog Vojislava Nikole Šešelja iz Batajnice, zbog prekršaja iz čl.2 st.1 tač.4,6 i 7 Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira, na osnovu čl.84, 118, 234 tač.9 Zakona o prekršajima, dana 10.10.1990.g., doneo je

R E Š E N J E

OBUSTAVLJA SE prekršajni postupak protiv okrivljenog VOJISLAVA ŠEŠELJA, iz Batajnice, rođenog 1954.g. u Sarajevu, od oca Nikole, po zanimanju diplomirani pravnik, zbog prekršaja iz čl.2 st.1 tač.4,6 i 7 Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira, jer nije dokazano da je okrivljeni učinio prekršaj koji mu se stavlja zahtevom na teret. VRAĆA SE čekić macola Vojislavu Šešelju.

Troškovi prekršajnog postupka padaju na teret ovog organa.

Rešenje dostaviti: okrivljenom i podnosiocu zahteva.

O b r a z l o ž e n j e

Po zahtevu SUP-a Bujanovac br.76 od 02.8.1990.g. pokrenut je prekršajni postupak protiv okrivljenog Vojislava Šešelja iz Batajnice, zbog osnovane sumnje da je 02.8.1990.g. oko 5,50 časova u dvorištu Manastira Sv.Prohor Pčinjski narušio javni red i mir izvršivši prekršaj iz čl.2 st.1 tač.4,6 i 7 Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira.

U sprovedenom prekršajnom postupku saslušani su svedoci Jovanovski Cvetko zemljoradnik iz Puzaljke koji tvrdi da je u Manastirskom dvorištu 02.8.1990.g. doterao bostan radi prodaje 02.avgusta i da je negde oko 6,00 časova sedeo u dvorištu gde je primetio da je u dvorištu ušlo oko 15 lica a desetak ostalo van dvorišta nije primetio a kome se radi tek ova grupa od 15 lica otišla kod spomen ploče sa obeležjem ASNOM-a pokušala da ih izvadi kako on misli Vojislav Šešelji i još jedno lice njemu nepoznato te da su ih za 5 minuta izvadili a zatim da su se vratili kod ploče "Mladz borec" ploču su izvadili i bacili u dvorište i da su izvadili jednu zastavu koju su nosili sa sobom na kome je pisalo "dražićevci" i van manastirskog dvorišta ka mostu počeli su da pevaju "grazna kruno od 1941.g.", dok su vadjene spomen ploče nije bilo nikoga kada su oni odlazili naišao je radnik Manastira ovčar koji prijavi miliciji.

U postupku je saslušan i svedok Bojković Mirko iz Jablanice ovčar Manastira Prohor Pčinjskog koji tvrdi da je poslovao nešto oko stoke u Manastiru tek kada je otišao kod Cvetka koji je doterao bostan da posedi snjim i popriča dodje jedna grupa ljudi i uputi se ka stepeništu Muzeja a jedan od njih pridje ploči ASNOM-a zamahnu jednom ili dva puta čekićem pa je zatim ploču skinuo rukama i bacio na zemlju, kod ploče "Mladz borec" koju je i istu izvadio rukama bacio je na zemlju i izadjoše iz dvorišta, mi smo se začudili ja i Cvetko jer od jednom dodje 20 ljudi behu to ljudi srednjeg doba izašli su zajedno vidosmo kada su skinuli jednu i drugu ploču te se malo začudismo a kada izadjoše iz kapije onako grupno zapevaše neuvredljive pesme ka mostu, kada su stigli na mostu stajali i pevali a sadržinu pesama nisam baš dobro razumeo jer ne čujem dobro ali tvrdi da nije bilo bezobraznih pesmi niti galamu u dvorištu Manastira da nekog uznemire ili uzbude a to što skidoše ploče skidoše. U dvorištu Manastira sem Cvetka bostandžije i mene nikog nije bilo, možda su kaludjerice čule pesme kada su izašli van kapije Manastira i pevali kod mosta ali se nije nijedna pojavila na prozoru ili u dvorištu.

ПАТРИЈАРХ СРПСКИ ГОСПОДИН ПАВЛЕ

Патријарх Павле (на крштењу Гојко Стојчевић) рођен је 11. септембра (на Усековање) 1914. године у селу Кућанци, срез Доњи Михаљаци (Славонија), од родитеља земљорадника. У родном месту је завршио основну школу, нижу гимназију у Тузли, а вишу са испитом зрелости у VI мушкој гимназији у Београду. Шесторазредну богословију је завршио у Сарајеву 1936. године. Завршио је Богословски факултет у Београду.

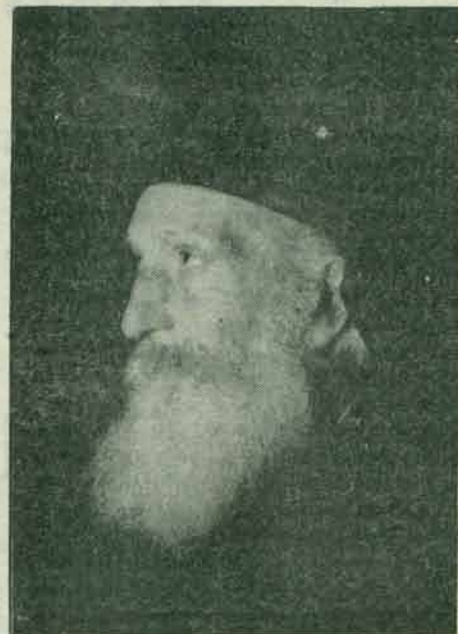
Други светски рат га је затекао у војсци. Као избеглица био је у манастиру Св. Тројица у Овчару. За време

у манастир Благовештење у Овчарско-кабларској клисури. Од 1949. до 1955. године био је сабрат манастира Раче вршећи разна послушанија. У међувремену је једну школску годину, 1950/51. провео као суплент Богословије у Призрену, управо када је прва послератна генерација стигла до богословског испита зрелости.

У манастиру Благовештењу замонашио га је јеромонах (сада архимандрит) Јулијан 1948. године. Рукоположен је у чин јерођакона исте године а у чин јеромонаха 1954. године одликован је чином протосинђила 1954., а чином архимандирита 1957. године.

На постдипломским студијама на атинском Богословском факултету био је од Божића 1955. до маја 1957. године. Током боравка у Грчкој посебно се бавио Новозаветним студијама као и питањима из Литургије, што му је, касније, било од огромне користи у раду на издавању многих богослужбених текстова на црквенословенском и српском језику.

За епископа рашко-призренског изабран је 29. маја 1957. године. Наречење новоизабраног епископа рашко-призренског обављено је у Београдској Саборној цркви 21. септембра 1957. да би сутрадан чин хиротоније извршио тадашњи патријарх српски Викентије уз саслужење епископа пакрачког Емилијана, зворничко-тузланског Лонгина и жичког Германа, потоњег патријарха српског. Устоличен је за епископа рашко-призренског 13. октобра 1957. године у Сабор-

Његова Светост, 44. Патријарх српски господин Павле

Његовој светости Патријарху Српском Господину Павлу

Избор Ваше светости на славом овенчани трон православног архиепископа пећког, митрополита београдскокарловачког и патријарха српског пружа ми радосну прилику да Вам у име Централне отаџбинске управе Српског четничког покрета и своје лично име улутим искрене честитке и најбоље жеље за успешну архијерејску мисију на добробит васколиког српства. Ваше име и Ваша личност, целокупна Ваша досадашња делатност најбоља су гаранција да ће Српска православна црква у овим тешким историјским временима сачувати своју улогу једног од главних чувара не само српске духовности, него и светосавских државотворних демократских и слободарских традиција. Одани српству и светосављу, Ми српски четници, развивши ове године поново славне четничке барјаке по свим српским земљама верно ћемо чувати и све српске националне и православне вредности. Живели нам на многаја лета достојни наследници Светога Саве и ујединитељу свих српских срца по васцелом свету.

Председник
Централне отаџбинске управе
Српског четничког покрета
Војвода др Војислав Шешељ

окупације био је вероучитељ деци из избеглиштва у Бањи Ковиљачи, до 1944. године. Оболевши тада долази у манастир Вујан, где је био до 1946. године да би две године касније прешао

ној призренској цркви; чин устоличења обавили су чланови Светог архијерејског синода: епископ жички Герман и епископ захумско-херцеговачки Владислав, сада митрополит дабро-босански. И приликом своје хиротоније и устоличења Његово Преосвештенство епископ рашко-призренски Павле је одржао упечатљиве приступне беседе, које могу ући у антологију црквеног библијског проповедништва и монашке смерности.

Епископ Павле није закопао свој научноистраживачки таленат. И поред огромних обавеза, пре свега у својој напаћеној епархији, где је требало градити нове храмове и стално поправљати „от рук скверних“ порушене и демолиране храмове—све до садашњег времена—он је древну Призренску богословију Св. Кирила и Метохија, коју је подигао чувени Сима Игуманов Призренац 1871. све време неговао као расадник нових свештеничких генерација и као стожер за окупљање малог стада у Призрену, некад српској престоници.

Често је епископ Павле овде држао и предавања у недостатку професорског кадра, посебно из црквенословенског језика и црквеног певања, за шта га је Господ обдарио сугубим даром. Епископ Павле много полаже на благољепије црквеног богослужења, будући аскетски строг према себи, а желећи да и други црквени радници следе његов пут.

Дана 2. децембра минуле 1990. године епископ Павле је, у Саборној цркви у Београду, устоличен за православног Архиепископа пећког, Митрополита београдско-карловачког и, 44. по милости Божјој, Патријарха Српског.

ПОРУКА

Светог архијерејског сабора
Српске православне цркве
православном српском народу
поводом почетка обележавања 50-годишњице
страдања Српске цркве и народа (1941—1991)

ПАВЛЕ

милошћу Божјом православни Архиепископ
пећки,
Митрополит београдско-карловачки и
Патријарх српски

СА СВИМА АРХИЈЕРЕЈИМА ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕ СРПСКЕ, САБРАНИМ НА ВАНРЕДНОМ ЗАСЕДАЊУ СВЕТОГ АРХИЈЕРЕЈСКОГ САБОРА, СВЕМУ СВЕШТЕНСТВУ, МОНАШТВУ И СВИМА ВЕРНИМА НАШЕ СВЕТОСАВСКЕ ЦРКВЕ, ПОЗДРАВ И БЛАГОСЛОВ:

БЛАГОДАТ ГОСПОДА НАШЕГ ИСУСА ХРИСТА И ЛУБАВ БОГА И ОЦА И ЗАЈЕДНИЦА СВЕТОГА ДУХА ДА БУДЕ СА СВИМА ВАМА!

Ми, епископи Православне Цркве српске, са свог ванредног заседања на Сабору, поздрављамо вас, чеда Божја, са љубављу и поштовањем. Молитвено вам желимо слогу у Богу и јединство у Светоме Духу, као и изобиље небеских и земаљских добара. То исто желимо и свим људима и народима на Земљи. При томе вас обавештавамо, у овом историјском и преломном тренутку, да смо сви заједно донели одлуку да, у години која долази, литургијски и молитвено обележимо 50-годишњицу страдања Српске цркве и народа (1941-1991).

На првом месту, молитвено се сећамо свих оних који невинно пострадаше у отаџбинском и братоубилачком рату. Целивамо патње и тугу оних који своје кости оставише по јамама, логорима смрти и другим страстиштима или као изгнаници далеко од својих прадедовских огњишта. Приклањамо главе и пред свима гоњенима, пониженима и утамниченима правде ради, у овом времену четрдесетогодишњег насиља над људским и народним достојанством, над непролазним вредностима и одређењима српског светосавског народа. Призивамо небеску заштиту наших новомученика – јасеновачких, глинских и јадовинских и у осталим јамама и на безброј начина пострадалих, – на челу са нашим архијерејима свештеномученицима Петром Зи-

моњићем, Платоном Јовановићем, Савом Трлајићем и Јоаникијем Липовцем; свештеницима свештеномученицима Никодимом Поваковићем, Константином Крстановићем, Сергијем Урукалом, Светозаром Жутућем, протом Кујунџићем и многим другима, – као и заступништво пред Христом нових исповедника Православља патријарха Гаврила, митрополита загребачког Доситеја и црногорско-приморског Арсенија, епископа Варнаве Настића и многих других, па и свих невинних жртава.

Молитвено се сећајући наших светих новомученика, страдалника и исповедника наше Цркве и народа, ми не превиђамо ни дубоке ране и расколе које је то страдање, предвођено нашим гресима и узајамним трвезима, иза себе оставило нама и будућим поколењима у наслеђе. Живели смо, ево, и као појединачне личности и као народна заједница, већ пола века у наметнутом – а за понеког од нас и добровољно изабраном – ропству и понижењу. Најстрашније у том периоду било је свеопште разарање душa и народног хришћанског духа, културе, морала, човечности, личног и општег достојанства. Дух идеолошке мржње уродио је братоубиством. Безбожништво је, као Оцеубиство, породило нечовештво и насиље над свим областима живота, иако се издавало за начело које служи постизању тобожњих узвишених циљева и разрешењу друштвених и других односа. Све је то тровало поверење међу људима и лишавало их способности праштања и дара покајања за учињена недела, а кроз то и узајамности у међусобним односима. Навешћемо само неке од рана и духовних болести које су кроз рат, и од рата

наовамо, до данас, запретиле да опустоше душу и живот српског народа.

1. Ратна пустошења, разарање храмова и културних вредности и – од свега најгоре – геноцидно уништавање небројених људских живота довело је у питање и сaм опстанак нашег народа. Колико и данас има опипљивих знакова отровне мржње међу браћом, почев од оне плоче са натписом изнад врата Горњег манастира Острога, па до празновања 7. јула као наводног дана устанка Србије, а у ствари дана кад је Србин убио брата Србина и братском крвљу обагрио свете ивањданске венце. Та мржња је дала и Голи оток, а многе, невинно оптужене за издају, прогонила и расејала у збегове по белом свету.

2. Послератна власт, сагласно својим идеолошким предрасудама, угрозила је Цркву, лишивши је њених добара и осудивши је на смрт. Истовремено је угрозила и јединство српског народа наметањем вештачких деоба и стварањем, од његовог живог ткива, непостојећих нација. Тек ће будућност открити какве су све последнице тог свестраног притиска на Цркву и на јединство српског народа. Али од свих тих деоба погубнији је био систематски спровођени напор да се он одвоји од свог вековног духовног, културног, етичког и језичког предања. Тиме је дубоко угрожена његова самосвест и историјско памћење, а тиме и његов опстанак.

3. Држећи се сатанског начела завладала на владају, нова власт је покушала да и изнутра минира јединство Цркве. Упињала се да свим средствима застраши и одсвете Цркве одвоји народ, нарочито младе и образоване слојеве друштва. Манипулишући такозваним Свештеничким удружењем, власт је покушавала, – понекад, нажалост, и успевала, – да наруши заједништво епископата и парохијског свештенства. Пропаганда и идеолошко насиље духовно је заслепело неколико послератних поколења. Цркви је запретила, по први пут у њеној вековној историји, опасност да се нађе у принуђеном гету, на рубу друштвених збивања. У рату десеткована, после рата свестрано потискивана и у својој делатности спречавана, Црква је мукотрпно обнављала свој живот и спремала нове посленике на делу Божјем, на делу народног просвећивања. Духовно палих и отпалих било је, нажалост, и међу свештеницима, а не само међу верницима. Неки су чак, вољно или невољно, постајали оруђе гонитеља Цркве и тробарј народне душе.

Но Црква је, иако од многих, као некада Христос на Голготи, поплувана и напуштена, упркос свему томе опстала, у немоћи пројаљујући своју Богом даровану моћ и остајући некваљиви квасац новог живота и једино упориште у времену поколебаних савести и умова. Ликови гоњених правде ради, као што су митрополит црногорско-приморски Арсеније Брэдваревић,

епископ бачки Иринеј Ђирић, епископ бањалучки (потоњи жички) Василије Костић, епископ хвостански Варнава Настић, отац Јустин Поповић, свештеник Сава Банковић, да поменемо само неке од њих, – блистају не само нама и нашем времену него и будућим поколењима. Тако светли и свака насилно угашена славска свећа; сијају сузе невиних дечице и крстићи које им са врата стргоше неразумни безбожни „васпитачи“; трепере оскрнављени и порушени, али на небу прослављени храмови... Истим неугасивим пламом зрачи и притајена вера многих душа које не приклонише колена лажном богу. То је вера која већ обнавља лице спрске земље, незадрживо извирући из скривених дубина народне душе. Епископат Цркве Српске успео је, заједно са свештенством и верним народом Божјим, да – и поред свих искушења, спољних и унутарњих – очува светиљку Светог Саве на олтару Цркве и племена, како би светлела и будућим поколењима.

4. Уплитањем државних власти у унутрашњи живот Цркве и идеолошко-политичким насиљем над њом, дошло је до још једног раскола у Цркви. Реч је о кобном македонском расколу, заснованом на разлозима нецрквеног карактера, то јест на коминтерновској подели Балкана. Властодршци су искористили слабости и себичне интересе неких црквених људи и честити православног народ у Македонији одвојили не само од Српске Цркве него и од православне Пуноће. Колико је томе допринела унијатска пропаганда Римокатоличке Цркве, која на овим просторима ровари више од једног столећа (о вековној римској борби за Охрид као колевку словенског Православља да и не говоримо!), то ће тек историја показати. Надамо се да ће времена која долазе бити слободнија, да ће нестати насиље и манипулације народом и да ће бити могуће да се ово болно питање ра-

зреши на духовно здравији и црквено трезвенији начин. Тек тада ће бити исцељен овај раскол, који се одражава не само на живот Српске Цркве него и на живот суседних помесних Цркава на Балкану.

5. Трагична ратна и поратна збивања у нашој земљи и Цркви родила су још један раскол који чека своје видаре. То је несрећни амерички раскол. Продужени грађански рат, наслеђени и у рату братоубиственом крвљу продубљени идеолошко-партијски раздори, слабљење еклисиолошке свести и људска греховност – све је то довело до овог раскола, незапамћеног у историји наше Цркве. Једно је сигурно и јасно: независно од тога ко је мање, а ко више крив за овај раскол (јеванђелски мерено, сви смо за све криви), било би срамно и свих нас недостојно да он надживи наше поколење.

6. У овом времену пометености небројени су поремећаји – како у нама самима тако и у нашем свакидашњем живљењу. Много је огрешења о светиње и о гробове предака. Многа су завештања, од памтљиве светиње за сваког човека, погажена. Кости браће и сродника, пострадалих у рату и после рата, ни до данас нису нашле покоја ни човека достојне сахране. Сведоци смо да, ево, тек у наше дане хиљаде невиних покланих људи излазе из таме понижености, презира и заборавља, вађене из забетонираних јама, испод забетонираних савести. Дobar је то знак. Јер, помирење са мртвима – и мртвих међусобно – неопходни је услов за помирење међу живима.

7. Као симбол свих данашњих огрешења против светих аманета, пред нашим очима се уздиже опомена – оскрнављени храм Светог Петра Цети-

њског на Ловћену. Без милости је погажено завештање његовог наследника, митрополита Петра II Петровића Његоша. Рушење ловћенске капеле и подизање фараонског маузолеја представља четвороструки грех: грех против природе, грех против Песника, грех против истинске лепоте и грех против Косовског Завета самог народа, односно против његовог духовног и културног предања. Борба око ловћенске капеле јесте борба око људског достојанства и народне душе. Тек када се на Ловћен врати црквица нашег највећег гуслара а самом Ловћену његов првобитни изглед, и када Његошеви земни остаци поново нађу покоја у капели на Језерском врху, тек тада ћемо тај четвороструки грех спрати са савести послератних поколења.

Све ово, у нешто друкчијем контексту, важи и за пркву Светог Ђорђа – маузолеј династије Карађорђевића на Опленцу.

8. А када ће то бити? Када ће бити зацељене све овде поменуте и непомењене ране на телу наше Цркве и нашег народа? Кад у душама свих нас поново заживи призив Христа Господа, преточен у наше биће кроз светосавско и косовско одређење. Тај вечни призив гласи: „Иштите најпре Царство Божје и правду његову, а остало све придодате вам се“ (Мат. 6, 33). То је призив да све што се збива у историји меримо вечним и непролазним. То је призив који даје наду и отвара видике за нове подухвате, за суштинске промене. Он буди веру у могућност истинског препорода и преображаја појединца и народа, а и свих људи и народа на Земљи.

Својим избором, одређењем за Царство небеско пре свега, оствариваним кроз непрестано покајање и небеско живљење – (Филипљ. 3, 20) овде на земљи, ми, чланови Цркве Божје просветљујемо своје историјско живљење и делање, а проверавамо и своја дела – или недеља – у салашности. Бог нам је подарио свети дар покајања, па тиме и могућност очишћења и оздрављења. Покајањем увек изнова започињемо свој живот, лични и заједнички, на здравим и провереним темељима. Покајање је највећа утеха човеку на земљи. Њоме га сâм Бог теши до последњег његовог даха. Нема греха који не може бити очишћен ни злочина који не може бити опран сем оног непокајаног и неokaјаног.

9. Ево нас, браћо, на крају 50-годишњег лутања по пустињи, на крају периода великог страдања и не мале збуњености нашег народа. Да ли ће овај крај, међутим, бити у ствари нови почетак, утемељен у нашем покајању и очишћењу, а осветљен нашим небеским призивањем и неунитивним достојанством, – то зависи само од нас и ни од кога више. Велике заблуде, забуне и распаћења нашег доба, лична и

колективна страдања, представљају и велика искуства, поуку нама и онима после нас. Зато све вас, на почетку ове годишњице, позивамо на мирене прво са Богом, па онда са људима. Јер, мира са људима и помирења међу њима нема без помирења са Богом. Извором сваког мира. Позивамо вас на покајање, небеско очишћење и узајамно праштање. Пољубимо ране, једни другима све опростимо Христовим Рођењем и Васкрсењем. Позивамо вас на повратак Цркви Светосавској и светој вери нашој. Такође вас позивамо на живот по вери и плодове достојне покајања.

Нови почетак треба и мора да буде почетак истинске обнове личног и друштвеног живота у нашем народу. Опојмо гробове својих мртвих, а сахранимо мржњу, злобу и све што нас дели и што би могло, не дај Боже, и у будућности остати извориште подела и нових рана. Полувековно искуство мукотрпног живљења под једном партијом не оставља нас сленима: као хришћани, ми ни сада нећемо политизацију хришћанства него желимо християнизацију личности и друштва и знамо да је свака партија, па и она најбоља, ипак делнична, јер захвата само једно људско судбине и друштва. Стога позивамо све на саборно живљење, уткано у душу нашег народа кроз востан и крстоносне походе Крста Христовог. Као саборно црквено-народно тело, као живи организам, нисмо против странака и слободне утакмице људских талената, нисмо против витешких подвига за добро појединца и народа. Али јесмо против деоба, мржње и узајамног врцања. Наше ратне секире, послератно помрачење Србије и гажење људског и народног достојанства у име „јединоспасавајуће“ идеологије довољно су нам искуство да нас, једном за свагда, отрезне и врате себи и Христу Богу. Он је наш Пут који води у живот вечни. Он је и Санутиник свим страдалницима за правду и истину.

10. Благослов и молба Православне Светосавске Цркве свима Србима у ове дане, дане великих промена и преиспитивања, али и опасности, јесте да сви заједно кренемо тим Божјим путем, јединим Путем спасења човека и света. Нека нас молитве Светитеља Саве, свих наших светих мученика и новомученика и свих светих Божјих угодника утврде на том Путу!

На крају, не заборавимо оно најважније: кроз све своје одлуке и изборе, личне и друштвене, сви ми уствари, у сваком историјском тренутку, свесно или несвесно, вршимо једини човека достојни избор – избор између мржње и љубави, зла и добра, смрти и живота, Сатане и Бога.

Мир вам и благослов свима од Трисветога Господа, Јединога незаблудивог Пута, Истине и Живота! Амин.

ПОЗДРАВНО СЛОВО МИЛИЋА ОД МАЧВЕ МИТРОПОЛИТУ АМФИЛОХИЈУ

Цетиње 16 (по старом календару 30. децембра 1990. године)

Драги и Богобојажљиви оче Амфилохије

Није ослончавање са оче нека случајна грешка. До ове врсте непосредног братства дошао сам пошто сам годинама слушао Твоје беседе на Богословском факултету, или по нашим црквама, или док смо заједно, пешине, или по црногорском беснућу, ради обнављања запуштених светиња, и боравили у катуњима, на Бјеласици са твојом мајком Милевом, и крштавали младеж у дурмиторским језерима. И увек сам, у тим приликама, обично корачајући ногу пред ногу уз Тебе, гласно Ти изговарао речи: „Смирити се не могу, све док не постанеш Владика Црногорски. Све док поново на узларје не уздигнеш вланичански трон светлосног Његоша, Тај ће час доћи, ја знам!”

И све тог благословеног дана који је забелео на Цетињу!

Зачиниће ера спасавања части и имена. Обнавља се историјски давно потврђена и узвишена духовна Српска Спарта – Црна Гора! Враћају се, полако, орлу крила која му је, давно на Косову, срећа саломила и као што је и по нишчевој вољи:

Па ови камен се врлетан одонуда довукао сетан,
да би своја крила обадвоја
близу неба излечио своја!

Тако се и хиротонијом владике Амфилохија у митрополита Црногорско-приморског и Скадарског подетиче кликтава Приморкиња, вековна вила Зете и Рашке да уведе васцели српски род у духовну улазницу савременог Српства, изнова храбрећи и росећи планинске див-јунаке.

Десило се наговештено чудо мислећег видовњака, да наш драги Банатски владика Амфилохије, постаје и у свом завичају „врелан за два пука војника” (на грчком Амфилохије), дакле прави „ватрени Божји налетник” који север земље Србије спаја са југом црногорским, земље Драгутина и деспота Стефана са земљама Балшића и Црнојевића. Данас се „пречанска” столица владике банатског венчава са митрополијом светог Петра Цетињског, и много ранијом, светог Василија Острошког.

Ватрени војник вере стигао је на Цетињ владике Рала, са српским презименом Радовић, даром радосним до Бога. Та радост долази из предела стал-

ног владикиног рада на непресушном пољу Господњем. Тако су се српски и грчки истозначни коренови стопили у истински необориви стожер Православља, који се данас, изнова, подиже на важном раскршћу Хришћанства, две вере, и ислама. Над гором РАДОСНОМ и гором ЧЕМЕРНОМ. Радосној јер ће, упорним радом, на једној од најзапуштенијих ливада Господњих, пастир Радовић, да сазида нови храм Радости за душу; Чемерној, јер је предзнаком „горе прне”, Црна Гора сама себе победила, у једном периоду безања и рушења храмова Господњих. Чак је порушила и највећу светињу – Његошеву капелу!

Драги Амфилохије, наше Високо преосвештенство! Честитам, у овом радосном лагу за нео хришћански свет, Твоје најновије крштење! Прво је било на Крсно име, ознаке „Ристо”, на радост детета рођеног баш на дан Христовог рођења; друго Твоје крштење било је посвећивање душе Богу, преко монашког завета, да неш вредети као „два пука војника” – Амфилохије. Пре пет година крстио си се Владичанством, а сада и митрополитским достојанством које осећамо као праву Вертикалу на Ваги Времена и Вере. Стога сви очекујемо, драги ВЛАДИКО ЦРНОГОРСКИ, да поново овај благородни народ, српски, Црне Горе приведеш, благих душа, узбудљиве чедности и узбуркане мисли, ка амвону истинољубља који се поставља при задњем ишчубитању Миробит књиге Постања народа, када и овај народ мора поносно стати, као обожотворен, на крају времена у Последњој прозивци народа. То је време свођења свих рачуна, где се одговара пред лицем Свевишњег, када се проверава савест човечанства, кроз сваког појединца, како својим делом тако и својим исделом!

Нек ово слово пријатеља и брата, по општој заједничкој привржености хришћанском Православљу, буде нови бојачки охрабрења за онога који, опет, изнова почиње „сирком тужним без иће икога”, као да је на утрини брисаног простора.

Зато данашњи, велики, дан устолочења пријатеља има важност сједињења пастира са својом паством, својим христољубивим народом Црне Горе, из прошлости са овим садашњим, припремљеним преко цркве за будућност. Стога нека кликтави зов покличем зазвучи НА МНОГАЈА ЛЈЕТА, драги наш митрополите, најплеменитије нам црногорско-приморске и скадарске епархије, уз дичну београдско-карловачку, добро-босанску, загребачко-љубљанску и најславнију архиепископију пећку!

СВЕТИ САВА ПОСВЕЋЕНИ АРХИЕПИСКОП СВИХ СРПСКИХ ЗЕМАЉА

У позним годинама, као Аврам и Сара, заветовани да ће се, потом, одрећи својих тела, Немања и Ана су 1169. године у престољном Расу родили измољеног сина и крстили га Растислав по стаменом и светом стаблу хрasta, код Словена, са обе стране Карпата, поштованом од иконона.

Од миља назван Растко, почео је да клија и израста као зелена лоза. Било је то модрооко дете, дуге плаве косе и лица које су небеске руке осликале и ума који га је одредио да буде молитва свих нараштаја.

Када га је природа преобразила у младог бољара одређено је да влада Травунијом али је Растко, од неба изабран и вођен, разумео да мора другим путем, окренуо се књигама, ИСПУНИО СВЕТИМ ДУХОМ И Вазнео ИЗВАШ ВРЕМЕНА У ШЕБЕСКО ПОСТОЈАЊЕ.

Уместо у лов са велможама и соколарима, кришом, уз руске приорисне стигао је у Русик, Светогорску лавру, где су га, да се испуни записано, постригали. Блед и метежан, због копљаника који су из Рашке дошли да га врате, навукао је ризу и добио име САВА, по светом Сави Освећеном, који је пет векова после Христа живео у Јерусалиму.

Касније, када су у Рашкој утихнули уздаси, прешао је у Ватопед, царску лавру, где је, жељан вере и знања, изучио садржај и правила светих литургија, житија светих, подвижнички живот и све мудрости старих књига.

Пошто је начинио себе, кроз године које су прошле, упознао је монашку земљу и почео да гради цркве и манастирске зграде. У Ватопедској порти подигао је, помогнут жунаповим сребром, три цркве посвећене: Пресветој Богородици, Преображењу Господњем и светом Јовану Златоустом, Васељенском патријарху. Братија му је, тога ради, подарила чин и потврдила да је други оснивач Ватопеда!

У јесен 1197. године, испраћени кишама и планинским маглама, под манастирски пирг су стигли рашки копљаници који су допратили Симеона Монаха, некада „вељег жупана“ Немању. Братија је превила колена пред оцем и сином који су се поштовали немерљиво и, после много година, срели и загрлили.

Састали су се на Светој Гори монаси који су испрели златне нити наше Цркве и Државе и запалили духовни пламен који је кроз векове пламтео и осветљавао нам пут!

У перивоју Пресвете Богородице саградили су здање, потоњи српски духовни пирг које је камени лав, исклесан пред манастирским дверима, сачувао од Латина, иноверних Агарена и многих разбојника.

Саградили су га у спомен Ваведена Богородичиног, када је кћер Јоакима и

Ане, трогодишња Марија, што значи ВИСОКА или она која ГОСПОДАРИ, ушла у Соломонов храм и посветила се Јахвеу.

Преписали су му метохе, прикупили монахе, назвали „бјелим Виландаром“ а ромејски василеус Алексије Анђел хрисовуљом је потврдио да ће „манастир да служи за примање људи од рода српског народа“.

Као чудесна птица феникс, симбол вечног и неунитивног, из пепела и развалина давнашње лавре родила се и узлетела нова!

Да је свети Сава живео у Јудеји у време Христово, сигурно би био и један од Светих Апостола а да би му се, кроз молитве и пост, приближио, изградио је подно Хиландара, у месту Кареји, исихастрион, што значи испосница, кућу тишине са мрачном, узаном келијом и капелом посвећеној капалоквијском монаху светом Сави Освећеном. Срочно је и типик, назван „Карејски типик“ који је одредио правила понашања молитвених српских испосника.

У то време велико и изненадно зло је задесило Византију. Та се несрећа десила овако:

Папа Иноћентије III прикупио је фландрijske витезове, Фруге, лотариншке крстоборце и још многе да, Христа ради, поћу у Палестину и Свети Гроб избеаве од агаренске пошасте. Дошли су у Венецију без сребрњака да плате пут до Леванта. Схвативши околности, прастари дужд Даноло је понудио да услуга за превоз буде, за Млетачку републику, освајање Задра.

Заслепљен борбом за престо, у освојени град је доплочио византијски принц Алексије Исака Анђел и са Балдуином фландриским, крсташким челником, склопио савез против слепог стрица, василеуса клонулог царства, исто Алексија Анђела.

За много учни сребра и уговором да се постигне црквена унија лакоми крсташци су, уместо у Јерусалим, дошли под зидине Константиновог града.

Када су чули за услове уговора побожни Ромеји су се побунили и убили принца Алексија. Онда су Латини, сматрајући се превареним, бесни и озлобљених лица на јуриш заузели Цариград. Поклали су много хиљада а на престо Васељенског патријарха у Светој Софији устодичили су блудну и пијану жену којој су се клањали и исмевали православље.

Све се изродило, мисао крсташтва обезвредила а Свети Гроб и Палестина остали су у власти иноверних!

У карејски исихастрион, прекинувши молитвени мир рашком испоснику, 1204 године, стигла је вест о устројству Латинског царства. У својој испосници узнемирен, од брига и поста сасушен, згрчен пред Господом, молио је за мир и спас монашке земље и свог верозакона. Разумео је да вера која затире друге себе обезвређује а када је измолио знак са нетрулежним мошти-

После дуголетних киша од сумпора које су окапале и пржиле српске гајеве и поља, опрвенеле их, испуцале и ојаловиле, иза видика је изгрејао Светитељ, прошао кроз славолук од дуге и вратио се!

Ускликнула је Србија с љубављу, изнела хлеб и со, измолила опроштај и порушила златно теле које су јој одредили у наручје.

Отворила је душин прозор и ушла је сунчева нит на којој је „чист и безметежан, беспутан и бестелесан“ дошетао из забране свети САВА.

ма св. Симеона Мироточивог вратио се у Рашку која је, после војне, опет мирисала на вруће погаче и колевке.

Сачекали су га велики жупан Стефан, јереји, бољари и народ а бруј звона је улепшавао слику само у сну видљиву.

Из Зете је доша Вукан са синовима и свитом и сви су привили колена пред духовником који је, над моштима св. Симеона Мироточивог, кроз своје присуство БРАТОИЗМИРИТЕЉ постао!

Помиривши браћу свети Сава се, са много воље и љубави, окренуо Рашкој.

На изабраним местима садио је цркве, а где није стигао, садио је крстове да обележе места потоњих светиња и насеља. Као архимандрит Студени-

це, при лаври, је основао болницу и прикупио видаре да травама, мелемима и молитвама исцељују. У месту Жичи, у земљи доњег Ибра, подигао је цркву светог Спаса, Вазнесења Христовог.

Творио је тако српску државу којој је од постанка било записано да страда, безумно до погрома, због крста и етичких тишиха које је прихватила да јој буду обележја за распознавање међу народима.

1214. године ветар је на рашким границама развио ратне заставе а бубњеви су огласили ружне претње иноплеменика. Хенрих Фландријски, латински цар, и Борило, бугарски цар и севастократор Добромир Стрез, удружили су се против Рашке. Спремни да бране своја огњишта и трпезе Срби су једне ноћи, код Ниша, уз помоћ св. Симеона

Мироточивог који се указао војсци, разбили непријатеља. Свети Сава је пошао Стрезу који је као сотона живео у Просеку, у утврди на стени изнад Вардара, да га приволи на пређашње савезништво. Кад није успео повукао се а Стрез је једне ноћи калуђерском клетвом, као анђеоским копљем, прободен јер није хтео да се покаје и као вазал поклони Стефану.

1216. године, свети Сава је, својом харизмом, опет спасао Рашку. Мађарског краља Андрију, таштог витеза и крсташа, који је у договору са Хенрихом Фландријским пошао на Србе, сачекао је у Равном и, после беседе и чуда које је пред њим учинио, одвратио од војне и превео у православље.

1217. године, папски легат је, после латинске мисе, венчао Стефана Немањина и Ану, рођену Дандоло, за краља и краљицу целе Србије, Зете, Травуније, Далмације и Хума, у време папе Хонорија III.

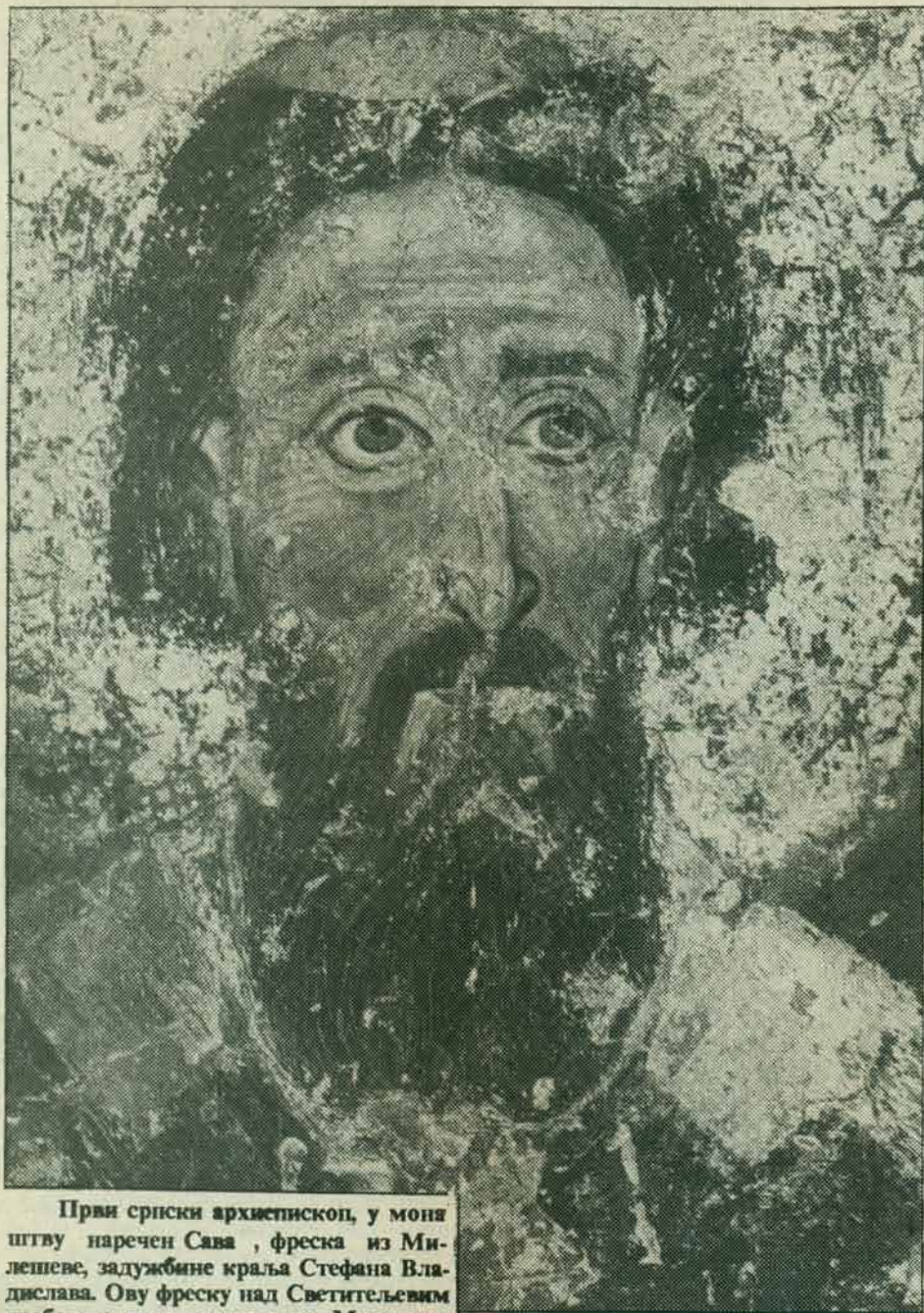
Када се разгласило да се Немањин син, чином крунисања, одрекао очеве вере и определења, мук се расејао Рашком, врбе се прерушиле у жалосне а пресахнуло је и свето миро које је истицало из моштију св. Симеона Мироточивог. У заседи умирања и болести сви су, у страху, чекали расплет а свети Сава је, лица осољеног сузама, пошао уз реку, на југ и вратио се у Хиландар.

1219. године, стигао је гласник и донео поруку првовенчаног краља. Да помогне роду, као што је увек чинио, часни мучалник, се опростио од братије и пошао на пут.

У прастарој Битинији био је, на језеру, град Антигонија, у византијско доба назван Никеја, можда по Ники која је увек побеђивала. Бео, господствен и дуговечан, украшен мноштвом палата, црква и перивоја био је место одржавања седам Васељенских сабора. Поседњи који је одржан 787. године осудио је иконопласте што су прихватили јудејску и агаренску забрану сликања ликова, названу идолопоклонство, и одредио да се иконе врате у све цркве. Многи, који нису страдали од Латина у Цариграду, избегли су преко Боспоруса, Хелиспонта и мора и у Никеји, са царем Теодором Ласкаром, основали Никејско царство.

У нови престолни град, свети Сава је стигао са свитом, иза гласова који су се о његовим врлинама преносили, да учини шта је замислио. Разумно је образложио своје молбе и захтеве и од Васељенског патријарха Мануила Сарантена Харитопула био хиротонисан за ПРВОГ СРПСКОГ АРХИЕПИСКОПА. На грамати која му је уручена било је записано:

„Ја, Мануило, Васељенски патријарх града Константинопоља, Новог Рима, у име Господа нашег Исуса Христа, посветио сам Саву, архиепископа свих српских земаља; да веже и опрашта грехе људи и да учи и крштава у име Оца и Сина и Светог Духа, према томе, сви ви право-

Први српски архиепископ, у монаштву наречен Сава, фреска из Милешеве, задужбине краља Стефана Владислава. Ову фреску над Светитељевим гробом у цркви манастира Милешеве израдио је српски уметник савременик светога Саве. Отуда је ово и најверодостојнији лик Светитељев.

славни хришћани слушајте њега, као што сте слушали мене".

По обављеном, небески и земаљски вредном чину, свети Сава је свратио у Солуни одсео у манастиру Филокалу.

Док је братија ревновала, неузнемираван у келији филокалске лавре, уредио је и на хартију пресадио КРМЧИЈУ, књигу управљања, по угледу на грчки Номоканон. Крмчија, она која крми, управља, одређивала је како да се ради и шта је по вољи божијој. Била је то потребна књига која нас је разлучила од стених племена и многобожачких врачева и увела у устројена друштва.

Кад се вратио у Рас, свети Сава је, у договору са краљем Стефаном а ради лакше управе, поделио Рашку на епархије. Одредио је да седиште аутокефалне Цркве буде у месту Жичи, у храму Вазнесења Христовог, а епископије су биле освећене у: Цркви светог архангела Михаила и Превлази бокелској, ЗЕТСКА. У светој Богородици у Стону, ХУМСКА. У светом Николи у Бањи прибојској, ДАБАРСКА. У Богородици хвостанској код Пећи, ХВОСТАНСКА. У цркви светог Ахилија у Ариљу, МОРАВИЧКА. У светом Ђорђу у Будимљу, БУДИМЉАНСКА. И у светом Николи код Белих Цркви, ТОПЛИЧКА.

1220. године, на Спасовдан, четрдесети дан по Васкрсу, на сабору у Жичи, српски архиепископ Сава I венчао је краљевском круном Стефана Првовенчаног Немањића и за све векове, у српским земљама, потиснуо утицај папства.

Када је пешчани сат првовенчаног краља истекао а рашки самодржац био Стефан дука Радослав, други краљ крунисан у Жичи, свети Сава је пошао на поклоничко путовање у Свету Земљу.

Пошао је из Зете, столице Вуканових потомака, из места Стари град Будва, лађом, помаган од светог Николе који је уклонио све хриди и чудовишта и пристао у граду Свети Јован Акра, који му је био одредиште.

Из Акре феникијске која је била под круном Фридриха II Хоенштауфена, унука Фридриха Барбаросе, кроз Саронску равницу, пошао је његовим путем.

У Витлејему јудејском посетио је базилику Христовог рођења коју су надпећином Вертеп подигли свети цар Константин и побожна му мајка Јелена. Клечао је и шапутао „Рождество твоје“ на месту где је у Иродово доба, за време римског пописа становништва, јер није било другог склоништа, Марија родила Сина Божијег, Спаситеља света.

У селу Витанији, где је Христос подигао Лазара из мртвих који је после прогнан из Јудеје, ношен морским струјама у чамцу без весала, доплвио до острва Кипра и у граду Кидонији био епископ, помолио се чуду Господњем. Из Витаније је ишао за сунцем и кроз Кедронску долину, са источне стране, ушао у Јерусалим.

Светосавски храм изникло на врачарском пепелишту.

Град Давидов, Соломонов, Јудиног и Венијаминовог племена и Јуде знаног Макавеј и Исуса Христоса, који је на Цвети за сва времена дошао, иако градом мира и правде назван био је кроз целу своју причу сатиран, паљен, скрнављен и расељаван. Војници свих верозакона ратовали су због њега. Хришћани због Светог Гроба, Јевреји због Соломоновог храма и свог наслеђа а агарени због стене са које је пророк Мухамед узлетео на небо.

У Јерусалиму, у који је ушао мокар од сунца што је нестајало према брду Гориб, говорило се као у Вавилону пошто су се помели језици синова човечијих.

Дијаци су записали да је 1229. године, после Христа, када су Палестином владали крсташи, Архиепископ српских и поморских земаља Сава I примљен на двору Патријарха јерусалимског и целе Палестине Атанасија, који му је честитао аутокефалност Српске цркве и указао гостопримство.

Богољубиви Србин је, између светих литургија, обилазио библијске светиње о којима је читао у Светогорским келијама. На брду Светог Сиона посетио је место где је Христос са Апостолима обедовао Последњу вечеру, где је делио хлеб и вино и установио Евхаристију, бескрвну Новозаветну жртву и свето причешће и заветовао људима себе. „Горњица, како се звала соба у којој се то десило, била је у власти Агарена и пошто им није значила ништа, продали су је светом Сави који је власништво над њом преписао Српској православној цркви. Пео се на Маслинску гору, у Гетсиманију, где је Рави боравио са ученицима и где га је Јуда Искариотски показао за 30 сре-

брњака. Посетио је куће Ане и Кајафе, просторију где је Месија тамновао, где су га бичевали, где га је Понтије Пилат, прокуратор Јудеје, осудио да умре на крсту између двојице разбојника. Са крстом о рамену кренуо је Његовим последњим путем. Са места Осуде где су му обукли хаљину од грубе пређе и где су га крунисали венцем од трновитог сиријског хреста, где су га пљували и ударали, где су му се ругали и где је примио свој Крст са исписаним „ИСУС НАЗАРЕЋАНИН ЦАР ЈУДЕЈСКИ“, пошао је стазом којом је Он отишао у небо, у вечност, у срца људи добре воље. Застајао је на местима Застоја, где је Он посртао, где је угледао Мајку, где му је Симон из Кирене помогао да носи Крст а милосрдна Вероника, прошла између стражара, и обрисала лице.

Немерљиво је патио на Голготи где су му изнад шака, кроз жиле, закуцали гвоздене клинче, у петак 14. нисана у 33. години од рођења када је била тама од шестог часа до часа деветог, земља се у грчу тресла, а Лонгин Римљанин понављао: „ЗАИСТА ОВАЈ БЕШЕ СИН БОЖИЈИ!“

Из Јерусалима свети Сава је пошао на исток, пут Мртвог мора, у манастир светог Саве Освећеног на Кедронском потоку који је оставио своју патарицу, пастирски штап, да се преда архијереју краљевског рода и истог имена који дође.

У манастирској цркви Благовести игуман је, да се изврши завет, предао српском Пастиру пастирски штап и икону „Мајке Божије Тројеручице“ која је исцелила св. Јована Дамаскина.

Из манастира је отишао у Витавару где је свети Јован Крститељ водом родно Исуса Христа и спирао му грехе које није имао! Из Витаваре се попео на Гору Кушања. Са Горе Кушања отишао је у Назарет, из Назарета у Ка-

ну, из Кане у Свети Јован Акру, цитаделу Јовановаца од којих је купио цркву светог Ђорђа и уредио је за прихватилиште српских поклоника. Из Светог Јована Акре је, преко Никеје где су га поздравили нови патријарх Герман и нови василеус Јован III дука Ватац, дошао на Свету Гору и оставио икону Богородице Тројеручице да буде старешина Хиландара.

Када се вратио у Рашку поново је Кајин устао на Авеља, поново су се сукобила браћа од истог рода и настала је „мржња због горке славе краљевства“.

После боја на Клокотници, где су Бугари потукли и ослепели Теодора дуку, епирског цара и заштитника полугрка Радослава, круну и жезло примио је Стефан Владислав, који је био ожењен бугарском принцезом Белославом.

Радослав је остао без краљевства а у Драчу и без краљице Ане Дукене која га је напустила са белокошим Фругом. Сажежен огњем у дробу, грчем и уздахом, потонуо у безнађе и стил, вратио се у Рашку и у Студеници смирио као Јован Монах.

Године 1233. на сабору у Жичи, свети Сава је рукоположио свог ученика Арсенија Сремца за архиепископа аутокефалне Српске православне цркве.

Године 1235. је умољен од Јована II Асена, цара бугарског, ради признања бугарске патријаршије, пошао на друго поклоничко путовање и у градове Никеју, Антиохију и Александрију, столице архијереја хришћанских православних цркава.

Преко Бриндизија, Светог Јована Акре и Јерусалима, где је од патријарха Атанасија добио грамату о признавању патријаршије у Трнову, пошао је у прастару земљу, названу Мисир. У Александрији, коју је подигао најсилнији император и војник, живела је велика источно-православна заједница. Столовао је патријарх који је печатом потврдио грамату и, после службе у цркви светог Марка, уручио је српском миротворцу.

Из Александрије је, љубљајући се на камиљим самарима, обишао фараонске гробнице а онда, земљоузом којим је и Мојсије изашао из Египта, стигао у његову земљу Синај. У каменитом неродимљу, подно горе Хорив, где се из грма купине која је горела Јахве јавио Мојсију, срасло са сурим стењем, манастирско здање је усхитило светог Саву када га је, као провиђење, угледао у пустињи. Градитељ Свете Софије, василеус Јустинијан, подигао је у славу свете Катарине, пострадале за Христоса, лавру на месту сусрета ОНОГ КОЈИ ЈЕСТЕ и оног који је десет заповести, уклесане на таблицама примио. Живо и постојано ткиво трајало је на

ужареном тлу, као плодна оаза и опстајало у агаренском окружењу.

Са Синаја, од поста и жеге сасушен, од песка сив ушао је у Јерусалим. Не задржавајући се дуже од потребног, Јеванђеоски надахнут и нечујно као шапат, прошао је кроз Свету Земљу и упутио се преко Курдистана у, високим горјем омеђену, Јерменију.

Када је обишао земљу где је свети Јован Златоусти, као прогнаник из Константинопоља, завршио овоземаљски живот, сишао је у сиријски град Антиохију.

Са трећом граматом, добијеном од антиохијског патријарха, дошао је у Никеју и од Васељенског патријарха, првог међу једнакима добио признање за бугарску патријаршију са којом је, у славу и трајање православља, превазиђен раскол.

У Бугарску је ушао са мора, кроз Месемврију, када је била велика студен. Кроз, ветром ковитлани, снег ишао је својом последњом стазом иза које је било небо. Патријарх Јоаким и цар Јован II Асен и бољари и сви православни Бугари у граду Трнову пред црквом 40 мученика, пали на колена пред светим путником који им је пријатне вести и уморне осмехе подарио.

То је било последњи пут.

Ватра која му је горела тело гасила га је нечујно. Заплакале су молитве док је нестајао да би трајао. Утрнула су светла, променили се светови и у јануару 1236. године завршила се најлепша прича!

Када је из уплаканог Трнова стигао глас да је први српски архиепископ положио нетрулежно тело у другој земљи забрујала су црна звона, појавиле

се црне звезде а нарикаче у црнини зајечале Рашком. Срби, без помоћи, изложени олујама и смаку, затражили су његове земне остатке, који су били положени у каменом саркофагу цркве у Трнову.

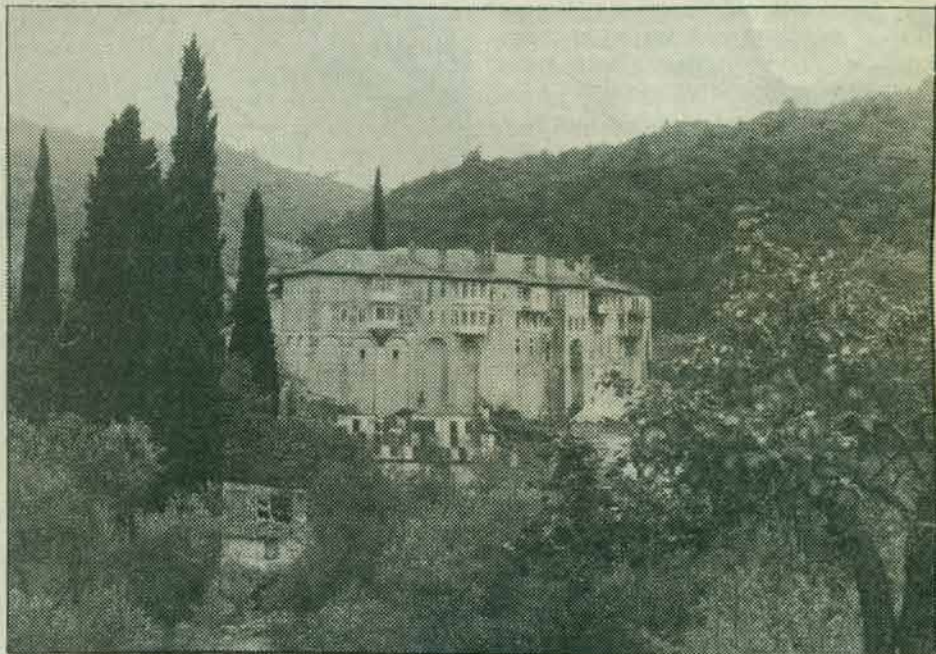
Пошто су били одбијени краљ Стефан Владислав је са свитом, јерејима и женом Белославом, са златом и даровима, пошао у Бугаре и од цара Јована измолио мошти светог Саве и пренео их у цркву Вознесења Господњег у Милешеви која је постала молитвено место ходочасника свих верозакона.

Када су жупани, краљеви и царевни, последњи кнез, деспоти у држави и расејању – нестали, заставе и грбови били избрисани, цркве и лавре биле срушене и прерушене у цамије и мошеје а минарета, као усијани клинови била укуцана у српске жиле – агаренски сатански намот, зеленим крљуштима обрастао, учинио је недело!

У безумљу и мржњи оскрнавили су цркву у Милешеви, тело светог Саве пренели у Београд и на врачарском брду, 1595. године, на лозовој ломачи уместо у пепео и ништа, како су мислили – у небо, у молитве, у песме, у славу уздигли!

Цеенемске таме су омрачиле све Синане и Ахмеде Окузе који су кључалом реком истекли у други свет. Моћ рогатих спалитеља је утрнула, зелене и црвене красте зарасле, друго лишће израсло а неуништиви и вечни остали су његови типичи и врлине да, за многаја лета, светле, греју и дају смисао непрестаним борбама и трајању православља и Српства.

Синиша Аксентијевић

Трудом Светог Симеона Мироточивог и Светог Саве подигнут је Светогорски манастир Хиландар – зеница српске духовности.

БОЖИЋНИ ПОЗДРАВ СВЕМУ СРПСТВУ

Браћо Срби и сестре Српкиње,
браћо саборци,
МИР БОЖИЈИ — ХРИСТОС СЕ РО-
ДИ!
СРЕЋАН ВАМ БОЖИЋ И НОВА
ГОДИНА!

То је поздрав наших крстоносних предака, од дана кад су кренули за Христом па и наше дане, и у све будуће дане нашег живота, док корачамо за Христом и живимо по његовим законима живота. То је најрадоснији поздрав у роду људском, поздрав на дан рођења Спаситеља света. Том рођењу радовало се и небо и земља. Пастири су дошли у пећину Витлејемску да се у радости поклоне Богомладенцу Христу и донесу му своје поклоне; три владара са Далеког истока стигоше у Витлејем да му се поклоне и дају му своје дарове. Небом су хорови анђела певали песму радости: Слава на висини Богу, на земљи мир. Међу људима добра воља.

Божих је у српском народу најрадоснији дан. Уочи Божића је Бадње вече. Ту су бадњаци и многи црквено-народни обичаји; на Божић су свечана богослужења у храмовима, у породицама скуп све чељади на ручку око божићне свеће, ту је миробожење и обилат ручак са печењем, а онда велики народни скуп на колиштима уз игру и песму и пушаву из пушака.

Нова година, после Божића, опет се радосно дочекује и слави уз многе обичаје унесене у живот народа и прославу доласка Христова међу људе да им покаже пут у вечни живот.

Све је то тако текло у животу Срба док је међу људима и народима владао мир и добра воља, како су анђели Божији певали на дан рођења Христова. А кад тога није било долазили су ратови и невоље, страдања и муке у којима није било ни песме ни радости. Такве дане и Срби су доживљавали. Дане у којима су полагали животе за

своју веру, цркву, име и слободу. Били су то тешки дани, године па и векови. Али и у те судбоносне дане — макар и по цену неизмерних жртава, они су успевали да извојују слободу, да очувају и одрже своју цркву, веру у Бога и поносно име Србиново. Да обнове и утврде своју државу и одлучују сами о својој судбини. Они су све то могли постићи и извојевати јер су били духовно и национално уједињени и вазда спремни на највеће жртве за добро свих.

Браћо Срби и сестре Српкиње, ево и нашем поколењу судбина је доделила борбу за слободу и све оно што се у слободи може постићи. Ово је година у којој морају да попуцају комунистички ланци ропства над српским народом. Година у којој Срби треба да слома тирански комунизам, да извојују слободу и крену у обнову своје српске државе на Балкану. Државе у којој ће бити окупљено све Српство и уједињене све српске земље. Да се то постигне, морамо бити духовно и национално уједињени. Морамо се вратити себи и на путеве наших славних, крстоносних и слободарских предака. Морамо дати све од себе што можемо, да би, у слози и братству, извојевали слободу са што мање мука и жртава. Морамо бити свесни да је нова година у којој улазимо судбоносна за све нас и

за сва наша будућа поколења. У ту годину треба да уђемо сложни и уједињени, и са вером у Бога и победу. Управо, сад је дошло судбоносно време у којем наше поколење треба да уђе у историју достојно својих предака: народних бораца, војсковођа, великана, мученика и светаца у небеској Србији.

Да се то постигне треба нам међусобни мир и слога: да се крсте некрштени, да се мире завађени, да се на пут свога народа врате залутали, да се пред Богом и Св. Савом поклоне безбожни, да престају деобе по селима и покрајинама. Да се сви покајемо за наша сагрешења и заједно сагнемо молитвено главу пред нашим светом и мученичком црквом — под благословом нашег новог Патријарха Павла, Божијег изабраника и изасланика молитвеног међу нама. Да би новорођени Господ чуо и молитву нашег најновијег светитеља Николаја у небеској Србији: да се Срби сложе, обоже и умноже.

Са тим жељама и молитвама, браћо и сестре, ја вас све поздрављам у Божићној радости и са вером у Бога и победу желим вам свима срећан Божић и Пову годину и све дане у животу вашем.

ЖИВЕЛИ!

Ваш Војвода

Момчило Р. Ђујић

ПОРУКА СРПСКИХ ЧЕТНИКА РАВНЕ ГОРЕ ЗА ЕНГЛЕСКУ

Брату војводи Војиславу Шешељу

Драги брате Војводи,

Борци и следбеници бесмртног ђенерала Драже, сабрани на свом тридесет и осмом конгресу у граду Лестеру у Енглеској 1. септембра 1990. шаљу Ти братске поздраве и изразе захвалности за јуначки став и борбу за слободу Српства и обнову српске државе на Балкану. Исто тако радују се и поздрављају оснивање партије Покрета српских четника у Југославији у нади и уверењу да ће се ту да сврста и стане у одбрану Српства све оно што српски дише и пише. Тамо комунистички тирани трпају у једну врећу усташе и Дражине четнике, међутим, Дражини четници били су борци за слободу и демократију, а усташе су настојале да униште Српство на просторима које они сматрају за своје. Усташе су били кољачи српског народа и слуге наци-фашизма, а комунисти су исто тако настојали да затру траг Српства и успоставе своју диктатуру над нашим народом. Успели су у томе привремено уз помоћ Стаљина и Коминтерне. Тако су ралиди на уништењу српства и по плану Коминтерне комунисти, а усташе по плану Ватикана, у чему је свака страна имала своје рачуне. Једини четници под вођством ђенерала Драже борили су се за слободу и опстанак српства. Зато нико не може да трпа у један пак усташе, комунисте и херојске борце-четнике ђенерала Драже. А не само садашњи тирани комунистички на власти, него и неке опозиционе странке трпају у један пак усташе и четнике и кажу да су „подједнако зло чинили и комунисти и четници“ што је једна грдна историјска лаж.

Зато, у вези свега тога, поздрављамо Покрет српских четника у нашој родној отаџбини, спремни да тај Покрет помогнемо у свему, безмерно, јер је у основи тог Покрета: слом комунизма и комунистички тирани. Дефинитивно разграничење са Хрватима обнова српске државе на Балкану.

Поздрављамо сав наш род српски у родној отаџбини са вером у Бога и победу над свим злима и свим српским душманима.

Слобода или смрт! — Равна Гора победити мора!

Секретар,
Илија Преочанин

Председник,
Драго Асановић

Војвода др ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ ПОСЛАНИЦА СРПСКОМ НАРОДУ У ОТАЏБИНИ

Браћо Срби и сестре Српкиње,
У првом кругу парламентарних избора опозиција је у целини доживела катастрофалан пораз и тиме дефинитивно доказала све наше тврдње последњих месеци да се воде партије неозбиљно понашају у политичком раду и пренебрегавају интересе српског народа. Владајућа партија је победила ефикасном експлоатацијом свих опозиционих партија и смишљеним форсирањем у јавном мњењу оних странака и партијских лидера с којим је рачунала да ће се опоненти најлакше дисквалификовати у финалишу кампање.

Посебно је од стране режимских средстава јавног информисања подстицан и популарисан „Српски покрет обнове“ као трећа странка Вука Драшковића у овој години. Својом неморалношћу, недоследношћу и политичким шарлатанством Драшковић није упропастио само своју странку, него и све друге које су биле довољно неопрезне да с њим уђу у сарадњу. Човек који се ниједног међустраничног договора није придржавао, који је у сопственој странци редовно хаос правило, окружио се сумњивим типовима и полицијским провокаторима, проневеравао страначку благајну, ширио лажи и клевете о својим политичким неистомишљеницима и дојучерашњим сарадницима, постојећем режиму је највише и одговарао као извикани водећи опозициони лидер, који је првобитно лансиран на крилима оживљеног четништва, да би у финалишу предизборне кампање почео јавно пљувати на четничке барјаке.

Режиму ништа друго није ни требало осим да Драшковићу даје готово неограничен публицитет. Како месецима није силазио са телевизијских екрана и страница официјелне штампе, Драшковић је послужио и као крунски доказ за лажну тврдњу о равномерности заступљености политичких противника у јавним медијима. Сам је себе најефикасније политички поразио, а уз то и опозициону позорницу у широк претворио. У унутрашњим страначким односима развијао је аутократске манире и самовољу, што је све српском народу сведочило да Драшковић нуди још гору политичку варијанту од ове постојеће.

Зато су Срби као озбиљан политички народ избегли да комунистичку диктатуру на издисају замене новом, фашистичком, коју је Драшко-

вић нудио својом незрелом личношћу и изгубљеном савешћу. Врхунац бешчашћа сигурно је представљао Драшковићев покушај да уз помоћ неколико самољубивих хохштаплера изазове расцеп у Српској демократској странци из Книна и позивање Срба у Босни и Херцеговини да бојкотирају тамошње изборе како би поразио Српску демократску странку. Јавно је нападао др Јована Рашковића и др Радована Караџића, а истовремено се удварао Анти Марковићу, Фрањи Туђману и Ибрахиму Ругови.

Мукотрпно српско обнављање слободне и сазревање демократије вероватно је и кроз ту фазу морало да прође. Немамо разлога да очајавамо. Од једног изборног циклуса неће зависити целокупна наша судбина. Важно је да благовремено извучемо поуке и што пре се уозбиљимо. Садашња власт вољом народа је постала и легална и легитимна, али то не значи да она може бити и неограничена. Ми опозиционари сопствену снагу морамо мерити величином тешкоћа и искушења. Продужавањем *statusa quo* Србија ће нам у догледно време пружити и шансу за поправни испит. Опозиција ће доћи на власт онда кад за то буде довољно зрела и способна, а српски народ ће сигурно благовремено осетити тај тренутак и одлучити се за радикалније промене у политичкој стуртури друштва и институцијама власти. Полуге државног ауторитета, моћи и утицаја не могу се поверавати неозбиљним личностима и неморалним људима, који би се коцкали нашом судбином и трговали српским националним интересима да

би повлађивали сопственом властољубљу и грамзивости.

Жао нам је што су „водеће“ опозиционе партије изгубиле главу услед шока изазваног резултатима првог изборног круга, што дубоко ошамућене срљају у нове погубне грешке. Демократска странка и „Српски покрет обнове“ никако нису смели улазити у коалицију са Савезом реформским снага Анте Марковића као продужене руке Фање Туђмана, су Ујдијем који је формирао познати усташоидни србомрзац Бранко Хорват, са Народном сељачком странком ноторног војвођанског аутономаша Драгана Веселинова. Циљ ових странака је да се обнови принудна управа над Србијом и владавина антисрпске коалиције. Зато су нам оне много озбиљнији и опаснији противник од владајуће Социјалистичке партије.

Политички ангажман мора да се заснива и на извесним моралним принципима. Озбиљне политичке странке бирају коалициона савезништва. Од освајања власти или неколико посланичких фотеља много је важније сачувати сопствени етички дигнитет и програмске постулате. Не сме се ни по коју цену шуровати с онима који нама Србима као народу не мисле добро, који би нас у чаши воде прогутали. Због тога ми српски четници осуђујемо и јавно жигушемо сваку недоследност актуелних политичких чинилаца. Правимо јасну дистинкцију међу њима и никоме се не удварамо. Чувајући моралну чистоћу свога покрета и бескомпромисност у борби за препород српства и васкрс слободне Србије, будно ћемо пратити и она политичка збивања у којима нам није омогућено да непосредно учествујемо.

Резултатима које смо постигли на овим изборима, ми смо задовољни. Кад се има у виду чињеница да смо најпрогоњенија политичка странка у Србији, да месецима нисмо имали никаквих могућности за јавне промоције и наступе у штампи, на радију и телевизији, да наше чланство полиције систематски малтретира а страначке челнике хапси и засуђује, да наше новине „Велика Србија“ ниједан киоск не продаје, онда је освојених готово два процента гласова бирачког тела значајан успех.

Није само постојећи режим прогонно Српски четнички покрет. У прогонима и шиканирању и опозиција је здушно учествовала. Огромна већина наводно опозиционих странака је хутке пропратила режимску одлуку о одбијању наше регистрације. Драшковић и његови трабанти јавно су и отворено због тога ликовали. Уопште нас нису позивали на заједничке опозиционе скупове. Игнорисали су и само наше постојање. Упркос томе масовно смо учествовали на демонстрацијама „Удружене оозиције“ у јуну и септембру, у три наврата. Стрпљиво смо чекали да најављени говорници заврше

ЧЕСТИТКА СЛОБОДАНУ МИЛОШЕВИЋУ ПРЕДСЕДНИКУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Уважени господине Милошевићу,
Молим Вас да примите моје искрене честитке поводом убедљиве победе на изборима за председника Републике Србије. Неспорно је да Вам је српски народ указао апсолутно поверење, а увен сам да ћете и ВИ, без обзира што сте наступили као кандидат Социјалистичке партије, бити председник свих Срба и заступати интересе свих грађана Србије. Процес обнављања модерног правног поретка, слободе и демократије у нашој земљи се наставља и изискује ангажовање свих појединаца и организованих друштвених група на развијању људских слобода и права, слободне штампе и пуне грађанске равноправности. Надам се да ми нећете замерити што Вам овом приликом скрећем пажњу на један флагрантан случај нарушавања те равноправности, оличен у стављању ван закона Српског четничког покрета, као врло озбиљне и добро организоване политичке странке демократског карактера. Та демократичност се изражава и кроз наш политички програм, и кроз унутрашњу де-

мократску структуру, и кроз мирољубиве методе политичке борбе које искључиво примењујемо. Убеђен сам да ћете свој високи председнички ауторитет, као први легални и легитимни шеф српске државе после толико деценија диктатуре и тираније, употребити и у овом случају који би могао у очима јавности битно оспорити реална српска демократска достигнућа последњих година. Регистрација Српског четничког покрета у садашњим условима би била најбољи доказ слободарског расположења и демократских намера новоуспостављене власти, а неопределени тајни избори су најбоље средство за успешну селекцију политичких субјеката на јавној позорници. Челим Вам много среће и успеха у заиста тешкој мисији коју Вам је поверио српски народ.

У Београду, 12. децембра 1990.
Председник
Централне отаџбинске управе
Српског четничког покрета
Војвода др Војислав Шешељ

своја излагања, па онда тражили да и наши представници добију реч. Након што би нас одбили, јуришали смо кроз стотине углавном Драшковићевих телохранитеља и пењали се на бину. Чим бисмо приступили микрофону Драшковићеви људи су нам струју искључивали.

Све смо ми то издржали и успели спречити да се у нашим срцима мржња угнезди. Сматрамо да је сада најважније да се у другом изборном кругу обезбеди пролазак што већег броја опозиционих посланичких кандидата. Ми поново апелујемо на српски народ да укаже подршку и поверење свим кандидатима Демократске странке.

Без обзира што се налазимо у сукобу с руководством Драшковићевог „Српског покрета обнове“, сматрамо да и у тој странци има много часних и поштених људи, па остављамо на вољу својим члановима и симпатизерима да у сваком конкретном случају сами процене да ли њихови кандидати заслужују поверење нас српских четника, те се сходно томе и одреде приликом гласања. Само у два случаја кандидати „Српског покрета обнове“ никако наше поверење не могу задобити. Реч је о познатом полицијском доушнику Милану Комненићу који је својремено песника Гојка Ђога страпао у затвор, а сада се кандидовао у једном ваљевском изборном округу, као и о Богољубу Пејчићу који је про-

неверно новац из страначке благајне, па тренутно фигурише као посланички кандидат у једној земуноској изборној јединици.

Тамо где су у други круг прошли представници Савеза реформских снага, УЈДИЈА, Народне сељачке странке или Странке Југословена, ми српски четници подржавамо кандидате Социјалистичке партије јер их сматрамо мање неповољном опцијом и чинимо све да се спречи појављивање иједног отвореног српског непријатеља у Парламенту Србије.

Апелујемо на целокупну српску јавност да учини додатне напоре како би се политичким притиском постојећа или новоуспостављена власт приводела на регистрацију Српског четничког покрета.

Упркос свему што нам се дешавало, ми српски четници и даље водимо политику помирења свих Срба, а пре свега се залажемо за пуно јединство националне и демократске опозиције јер је то основни предуслов успешније одмеравања снага с постојећим режимом на следећим изборима које вероватно нећемо чекати пуни мандатни период.

За васкрс слободне Србије!
Србија је вечна док су јој деца верна!
Свером у Бога — за краља и Отаџбину!

Слобода или смрт — Равна Гора победити мора!

У Београду, 12. децембра 1990.
Председник Централне отаџбинске управе

Српског четничког покрета
Војвода др Војислав Шешељ, с.р.

Централна отаџбинска управа
Српског четничког покрета

ПРОГЛАС СРПСКОМ НАРОДУ

Браћо Срби и сестре Српкиње,

ОЖИВЉАВАЈУЋИ ЈУНАЧКЕ ТРАДИЦИЈЕ СРПСКИХ БОРАЦА ЗА СЛОБОДУ И НАСТАВЉАЈУЋИ НАПОРЕ НАШИХ СЛАВНИХ ПРЕТХОДНИКА: ГЕНЕРАЛА ДРАЖЕ МИХАИЛОВИЋА, ДРАГИШЕ ВАСИЋА И ДР СТЕВАНА МОЉЕВИЋА, ПОНОВО РАЗВИВШИ ЧЕТНИЧКЕ ЗАСТАВЕ ПО СВИМ СРПСКИМ ЗЕМЉАМА, СРПСКИ ЧЕТНИЧКИ ПОКРЕТ ЋЕ ОВЕ ГОДИНЕ ОДРЖАТИ СКУПОВЕ СРПСКИХ ПАТРИОТА ПОВОДОМ 13. МАЈА, ПЕДЕСЕТОГОДИШЊИЦЕ МУЧЕНИЧКЕ СМРТИ ГЕНЕРАЛА ДРАЖЕ МИХАИЛОВИЋА.

ПЕДЕСЕТОГОДИШЊИЦУ ЧЕТНИЧКОГ УСТАНКА СВЕЧАНО ЋЕМО ОБЕЛЕЖИТИ У НЕДЕЉУ 12. МАЈА 1991. У 12. ЧАСОВА НА РАВНОЈ ГОРИ.

ГОДИШЊИЦУ СМРТИ, ВЕЛИКОГ СРПСКОГ СИНА ГЕНЕРАЛА ДРАГОЉУБА ДРАЖЕ МИХАИЛОВИЋА ОБЕЛЕЖИЋЕМО У СРЕДУ 17. ЈУЛА 1991. У БЕОГРАДУ У 17 ЧАСОВА ПАРАСТОСОМ У САБОРНОЈ ЦРКВИ И У 18 ЧАСОВА КОМЕМОРАТИВНИМ СКУПОМ НА ТРГУ ПРЕД СПОМЕНИКОМ КНЕЗУ МИХАИЛУ ОБРЕНОВИЋУ.

ПОЗИВАМО СВЕ СРПСКЕ ПАТРИОТЕ ДА НАМ СЕ ПРИДРУЖЕ У ОВИМ ВЕЛИКИМ МАНИФЕСТАЦИЈАМА ПРОБУЂЕНОГ СРПСТВА И РОДОЉУБЉА.

**ЗА ВАСКРС СЛОБОДНЕ СРБИЈЕ!
СРБИЈА ЈЕ ВЕЧНА ДОК СУ ЈОЈ ДЕЦА ВЕРНА!
С ВЕРОМ У БОГА — ЗА КРАЉА И ОТАЏБИНУ!
СЛОБОДА ИЛИ СМРТ — РАВНА ГОРА ПОБЕДИТИ МОРА!**

У Београду 18. фебруара 1991.

Председник
Централне отаџбинске управе
Српског четничког покрета
Војвода др Војислав Шешел, с.р.

ЖИВОТ

И ДЕЛО

ЈОВАНА

БАБУНСКОГ

„Не ли те је жалба за твоја та кућа,
Војводо бре, Бабунски бре?
Моја ми је кућа Бабуна планина,
Дружина бре, комите бре!“
(народна песма)

ШКОЛОВАЊЕ

Јован Стојковић, прослављени војвода Бабунски, рођен је на Божић (25. децембра 1875) у селу Мартолце у Велешком Азоту, као последње четврто дете од оца Стоилка и мајке Петкане, коју је изгубио када је имао две године.

У то доба погубно деловање бугарске егзархије осетило се и, у до тада, српском Азоту. Под утицајем великобугарске пропаганде, спровођене преко учитеља и свештеника, дошло је до обнарађивања и побугаривања колебљиваца, а тиме и до раслојавања породица. Под притиском егзархије многа, до тад, српска села била су побугарена.

Породица Стојковић (уосталом као и цело Мартолце) била је свесна свог српског порекла и неговала је све српске обичаје, пре свега крсну славу Светог Николу. О свом оцу Стоилку, Бабунски је писао:

„... он још онда беше познат као велики Србин и Србином су га звали, јер где год је шта говорио, било на путу, у Велесу и т.д. он је увек говорио о Србији, о Србима и њиховом јунаштву; у исто време да је све српско до Бакарног Гумна. Све старе песме знао је напамет и само је њих свугда и на сваком месту певао па су га због тога знали као Србина. Ја имам да му захвалим што сам постао добрим Србином, само њему, јер скоро није било дана да ми што лепо не прича о новој Србији и јунаштву за време ослобођења итд.“

Школовање је отпочео тек 1886. године (до тад је чувао стоку) у селу Оморане, кдо ујака, српског учитеља Димка Најдовића, који је предавао „стару науку“. Пошто је после две године изучио часловац и пластир, прешао је у бугарску школу у Велесу, где је одмах прекрштен у Ивана Стојкова. Школовање у Велесу напустио је после годину дана,

Јован Стојковић војвода Бабунски (1875 — 1920)

јер није имао никакве спреме за бугарску науку, која му, како сам каже, „никако није ишла у главу“. Основну школу завршио је у Богомили код учитеља Ристе Соколовића. Даље школовање наставно је у Београду, као питомац друштва „Свети Сава“. Ово друштво основано је у складу са политиком окретања према неослобођеном српском југу, чији је иницијатор био Стојан Новаковић. Циљ друштва био је да опишмени и оспособи младиће из јужних крајева, који су тада били под турском влашћу, за борбу против великобугарске пропаганде и расчљивања Старе Србије и Македоније. Стога је у оквиру друштва основана богословско — учитељска школа.

Директор ове школе био је познати патриота и велики национални радник, професор Милош Милојевић, чувени вођа добровољаца из неослобођених крајева у Српско — турском рату (1876 — 1878).

На интервенцију турског посланика у Београду, који је добро уочио да се ту припремају будући рушиоци Европске Турске, те да Отоманска империја неће дозволити повратак на своју територију оваквим просветарима, школа је затворена. Издржавање њака преузело је Министарство иностраних дела и распоредило их на даље школовање по унутрашњости Србије. Међу њима био је и Јован Стојковић. Он је четврти разред гимназије завршио у Ваљеву, први и други Учитељске школе у Нишу, а трећи и завршни разред у Београду 1896. године.

По повратку кући, постављен је за учитеља у Теову у тзв. велешкој кази (срез). Године 1897, Скопље је добило српску митрополију и црквену аутономију. За првог митрополита, српског егзарха у османској империји постављен је дотадашњи архимандрит Фирмилијан. Овај чин омогућио је слободније деловање српских националних радника, пошто је у условима теократске Турске стицање егзархата, осим црквене значило и просветну аутономију.

Деловање Српске митрополије убрзо је донело плодове. На српску страну масовно је прелазило народ остављајући на цедилу бугарске учитеље и свештенике. У томе је предњачио Пореч, који је међу становништвом популарно називан „Мала Шумадија“ или „Мала Србија“, чијих су свих 40 села прешла на српску страну. Ову, тада беспутну, планинску област јужно од Полога и северно од Пелагоније, Бабунски је с правом звао „наш Пореч“.

Ситуација, коју је, у Теову зајео Бабунски, била је знатно тежа. Теово је у то доба имало 110 домова, од којих пола српских а пола бугарашких. До његовог доласка у Теову је радила само бугарска школа са учитељем Тројаном Кантарџијевим, спрејним пропагатором бугарских идеја. Преданим радом Бабунски му је преузео све ђаке. Веран Кантарџијеву остао је само један „и то ћопан“. Стога је овај био приморан да напусти село с претњом да ће се крваво осветити и свом српском колеги. Ово није била само гола претња. Бугарашки, разочарани успехом српске црквено-школске акције која је у кратком периоду успела да поврати изгубљене позиције из доба јединствене бугарске егзархије, поштрили су терор, враћивши се омиљеном систему „национализације“ — ками, пљачки, пребијању, силовању, палевини.

Њихова најчешћа мета били су виђени Срби, пре свега свештеници и учитељи. Може се рећи да није било нашег учитеља или свештеника који на српском југу није уједно био и национални прегалац. Убрзо, по одласку Кантарџијева из Теова, огласила се у велешкој кази чета бугарског војводе Пана Арнаутова из села Ораовца на Бабуни. Свој крвави пут започела је убиствима двојице Срба сусељана. Циљ им је био да побију све виђеније Србе, међу њима теовског свештеника Анастаса Миленковића и учитеља Јована Стојковића, што им, и поред више покушаја, није пошло за руком.

Незадовољни постигнутим резултатима, Бугари су решили да проблем Европске Турске интернационализују у своју корист. Као у календоскопу ређали су се: афера мис Стон, серија диверзија у Солуну, „Илинденско востаније“. Све ово требало је да представи Бугаре као једине борце против турске страховладе и обезбеди им подршку светске јавности. Свакако све ово без обзира на жртве, а боље са што више невиних жртава, јер ће се светска јавност више усталасти. Паралелно са овим следиће „тиха“ убиства виђених супарника нр. Борба Димитријевића — Патриоте, Петра

Ташевића и других у циљу гушења српских права и осећања.

Турска освета за бугарска недела она је одмазда према хришћанима. Пошто се нису сматрали кривима за бугарска злодела, Срби су остајали код својих кућа, док су Бугари бежали у Бугарску и то преко Србије, где су због незнања тадашњих власти благонаклоно прихватани. Стога је турска одмазда углавном стизала Србе. Преко 150, углавном српских, села спаљено је у Би-

Српски четник, настављач слободарских традиција војводе Бабунског.

тољском и Солунском вилаету као одмазда после краха бугарске илинденске авантуре.

ОДМЕТАЊЕ И ЧЕТНИЧКЕ БОРБЕ

Једног дана 1904. године, учитељ Јован Стојковић је примио пакет непознатог пошиљача. У пакету су били: рука његовог закланог брата Темелка, метак и цедуља са поруком да га очекује иста судбина, потписна омиљеном паролом бугарских комитација „Свобода или смрт“.

После овог догађаја Јован Стојковић је напустио посао сеоског учитеља и приступио Српској четничкој акцији, која се све више распламсавала. Носредством Централног одбора акције у Београду, добио је чету од 35 људи. Сви су били наоружани тада најбољом војничком пушком на свету, српском брзометком „Маузер — Кокине“. Од учитеља Јована Стојковића тако је постао, доцније прослављени, војвода Бабунски, кост у грлу непријатеља и заштитник српства у овим крајевима.

Границу је прешао 26. марта 1905. године и после двадесетак дана докпао се велешке казе, у којој су у име ВМОК (Врховен македонско-одрински комитет) господарили терористички српски живаљ бугарске војводе Стеван Димитров и Шиваров. Пошто су њихове чете биле бројчано знатно јаче, Бабунски је био принуђен да се

пред њима повуче у прилепску казу. Овде се састао са српским војводама Глигором Соколовићем и Тренком Рујановићем, чије су чете биле наоружане застарелим једнометним пушкама берданкама и мартинкама. Глигор и Тренко су радосно прихватили неочекивану помоћ и отпочели заједничку акцију са Бабунским, према Велесу и Прилепу, преузимајући многа села од Бугара.

Убрзо су обавештени да се Стеван Димитров са четом налази изнад села Ореша у тзв. Орешки Ливађе. Са српским четницима, којих је било око 60, био је и капетан Сретен Рајковић — Руднички, који је био именован за првог Шефа горског штаба Западног повардарја. Овом борбом, која се одиграла 27. априла 1905. године и окончала српском победом, отпочели су непошtedни сукоби српских и бугарских чета, вођени до истребљења и редовно завршавани српском победом. о њој Бабунски пише:

„... Ми се поделисмо на два дела: ја, Тренко и Рајковић са пола четника заједно им одоздо. Чим ми бесмо готови, одмах Глигор отвори одоздо први брзу палбу...“

... и они журнуше да беже у шуму, наиђоше право на нас и упропастише се кад их ми дочекасмо силном ватром. Многи ту попадаше а Стеван пак најпосле са неколико четника жури право на мене, Тренка и Рајковића, који бесмо иза једне врло дебеле букве, говорећи: „А момчета трчете да ги заловиме живи Србоманите; и чим се приближи на 80 м, ми сви на њих осусмо и сви падоше мртви, само Стеван беше рањен у трбух те само што онако у ваздуху испуца пушку и после са плачем запева: „Македонио, Македонио, жалос за мајка за да не погинам от душманските турски кружуми вев да погинам от братски српски кружуми“ и још два метка и прекратисмо му песму!! Било је преко-15 мртвих и много рањених, а остали, који остадоше у животу разбегоше се на све стране. Највећег плена ту задобисмо: преко 45 гуњева, пушака, муницију, бомби, динамита, апотеку, дувана и све четничке потребе; много одела а најглавније једну велику чантуру пуну архиве, те тако оно што ми писмо имали добили смо у великој количини од њих и Глигорову и Тренкову чету наоружасмо модерним манлихеровим пушкама. Чим су наши Срби чули за ову велику погибију бугарску намах се окуражише и одрекоше сваку послушност бугарашима па чак и многа дотадашња бугарашка села тражише да нас приме“.

После ове борбе, окушавале су срећу са српским четама бројне бугарске војводе (Сугарев, Константинов, Алабак, Дачов, браћа Петар и Гига Ацев, Секула, Шиваров и др.), али се нико ије прославио.

Разлоге бугарских неуспеха најбоље је илустровао војвода Констан-

тинов, после пораза на Мукосу (7. јуна 1905), речима:

„А бе, како да победиме, като нали-
тат Срби като орлови, а нашите бегат
като жени“.

Ове, готово свакодневне, борбе про-
тив бугарских чета окончане су побе-
дама на Дренову (маја 1907) и успехом
српских чета у међусобној борби про-
тив бугарских чета и турске војске на
Бабуни јуна 1907. године. О овом до-
гађају Бабунски пише“.

..... Ово време пређоше из Бугарске
око 400 душа четника, повише активне
бугарске војске са многим способним
војводама итд... Ови сад намислише да
ударе заједнички од једанпут на ве-
лешка и прилепска села, да их попале
и да пређу у Пореч и да нас похватају
итд. Ми покуписмо сада све што има-
смо четника из Пореча, Прилепа и Ве-
леса, свега око 120 људи. Ја и Глигор са
90 људи одосмо у планину Бабуну да
им не дамо ту прелаз за велешка и при-
лепска села, а Трбиња посласмо са 30
људи на граници Клепе да чува прила-
зак ка Азоту. Насташе сада страшне
борбе и дању и ноћу. Бугари су по-
кушавали да продру, али све без успе-
ха. Падало је и са наше стране, али са
њихове четверодупло. Равно 7 дана и
дању и ноћу трајаху борбе, а Турци за
свих ових дана нигде се нису појављи-
вали, али су се потајно спремали за
одлучан напад. Онда је чувени Енвер-
бег спремао овај паклени план. Освану
и осми дан борбе, али не као и до сада
већ освану на свима брдима, равниша-
ма и рекама многобројна турска војска,
која одмах поче на све стране пушња-
ву. Сада се сукобисмо сви између себе...
Енвер-бег је напао нас са преко 2.000
војника. Борба је трајала дан, ноћ и су-
тра до подне, јер није се могло нигде
повући или пробити и на крају крајева
резултат је био овај. Пало је било
мртвих око 100 војника, бугарских чет-
ника преко 150, а нас послужиле срећа те
се други дан пробисмо и брзо пређосмо
у Пореч у нашу Малу Србију. Губита-
ка имасмо: само један четник убијен, а
један сељак и четири четника рањена,
које поведосмо са нама и излечише се...
Тако се сврши и овај највећи пораз бу-
гарски и ми постадосмо сада господари
Велеса, Прилепа, Кичева до Тик-
веша и Мориова“.

После ових догађаја дошло је до пре-
вирања у Отоманској империји. Мла-
дотурци, предвођени Енвер-бегом, Ни-
јази-бегом, Кемал-пашом и др., после
успешно извршене револуције, про-
кламовали су, 10. јула 1908. године у
Солуну и Скопљу, Хуријет. Хуријет је
био проглас којим су становништву
обећани устав, грађанске и политичке
слободе (равноправност хришћана и
муслимана, слобода штампе, синди-
калног и страначког удруживања
итд.). Заstraшен револуцијом и мо-
гућом интервенцијом великих сила
(руско-енглеским споразумом у Ревал-
лу решено је да се изврши притисак на
Турску ради спровођења реформи у

њеним европским покрајинама тзв. ви-
лајетима), „крвави султан“ Абдул-Ха-
мид II, вратио је у живот Митхад-
пашин устав из 1876. године. У складу
са одредбама Хуријета проглашена је
општа амнестија политичких осу-
ђеника и дозвољен је повратак из-
беглицама. Ово време политичких
слобода трајало је кратко. Већ априла
1909. Абдул-Хамид је покушао да врати
стари режим. Међутим, то му није
успело и збачен је од Младотурака.
Убрзо Младотурци показују већи му-
слимански шовинизам од Старотура-
ка. Гуше прокламоване грађанске сло-
боде и равноправност показујући да
вук длаку мења, али ћуд никада. Упо-
редо организују убиства и хапшења
виђених хришћана. Посебно на мети
су им прослављене војводе. Тако су
убијене српске војводе Мишко Крстић
– Павловски и Глигор Соколовић – Не-
бреговски, а од бугарских Васиљ Аца-
ларац. Јован Бабунски је ухапшен и
осуђен на 10 година робије, али је, иако
везан, успео да побегне приликом
спровођења.

Услед појачаних репресивних мера
одмазде према становништву, српска
влада је забранила четницима да сту-
пају у борбу, али је и даље развијала и
наоружавала четничку организацију,
припремајући се за рат против Турске.
Због тога, после Хуријета, четничке
борбе јењавају и свде се на мање чар-
ке. Изузетак су мање борбе код Страци-
на 17. марта 1912. и у Шуматој Трници
код Прешева 21. марта исте године.
Ово су биле последње борбе српских
четника до мобилизације за I балкан-
ски рат.

БАЛКАНСКИ РАТОВИ И ПРВИ СВЕТСКИ РАТ

Почетком септембра 1912. петнае-
стак дана пре мобилизације српске вој-
ске (17. септембра 1912), српске чете
предвођене војводама: Војином Попо-
вићем – Вуком, Тренком Рвиановићем.
Спасом Гардом – Змајем, Јоксимом
Михаиловићем, Крстом Ковачевићем
– Прешевским и Јованом Бабунским,
стигле су из Србије на шумовити Коз-
јак. Ту су их сачекали Шеф горског
штаба поручник Светозар Ранковић –
Тоза, војвода Тодор Крстић – Алгу-
њски и потпоручник Никола Брзако-
вић са око 40 четника. Наредбом
Српске врховне команде за команданта
одреда постављен је капетан II класе
Војин Поповић – Вук. Задатак одреда
био је да наоружа народ и подигне га
на устанак када отпочну ратна дејства,
а такође и узнемиравање турских посе-
да у пограничном појасу. Ускоро су
стигли поручник Миливоје Чолак –
Антић и потпоручник Милан Кови-
нић, са групом четника одређених за
Западно повардарје, али су се због бло-

каде Вардара задржаи у одреду војводе
Вука. Захваљујући успешном мобили-
сању околног становништва, одред је
нарастао на око 1300 четника. Сукоби
Вуковог одреда и турских патрола би-
ли су у овом периоду готово свакод-
невни. Најоштрији су били код
Станче, Бјалова, Макреша и Новог Се-
ла, сви од 4. октобра у којима су чете
Вуковог одреда сузбиле Турке. Такође,
Турци су безуспешно покушали да ди-
ректним нападима 2. и 4. октобра про-
терају Вуков одред са Козјака. Војвода
Дејан Поповић (инг. Драгомир Јекић)
је уз помоћ сеоске чете, 29. септембра
протерао турску посаду (1 официр и
120 војника) и заузео мерџез (погра-
нична караула) у Шаинцу. Посада се
делимично спасла бекством у бајлов-
ску кулу, пошто је успут дочекивана и
десеткована од сеоских чета. Заузета је
и караула Цер, 2. октобра, а сеоска чета
са Рујна, предвођена војводом Антони-
јем из Клиноваца, 5. октобра је проте-
рала Турке из Жбевца (гранично ме-
сто према Србији на железничкој пру-
зи) и заузела Јастребачки Рид.

Шестог октобра прочитана је ратна
прокламација, а већ 7. октобра коман-
дант VII пука потпуковник Алексан-
дар Глишић и одред војводе Вука напа-
ли су и уништили турски положај на
темену планине Старац. Заплењена је
извесна количина хране и војничке
опреме, од чега су шињели подељени
четницима. После ноћења у манасти-
ру Св. Прохор Почински, 8. октобра, у
6 часова ујутру, одред је, као предход-
ница Дунавске дивизије I позива, кре-
нуо у „чишћење терена“, разоружава-
јућ сеоске жандармеријске посаде. Код
села Драгоманца, око 15 часова, одред
се изненада сучелио са полубатаљо-
ном Арнаута. После десетоминутне
борбе на нож, Арнаути су побегли,
оставивши већи број рањеника и заро-
бљеника. Имали су 21 погинулог, од
тога 1 официра. Српски губици били
су 2 погинула и 2 рањена.

Одред је у зору 9. октобра прешао на
десну обалу Пчиња и запосео плато
Сртевице (к. 409) на левом блоку мла-
донагоричких положаја које је посела
Дунавска дивизија I позива. Пуковник
Милутин Лазаревић описујући Срте-
вицу наводи:

„То је један дугуљаст плато, који се
пружа са севера на југ. Задња страна му
је шира, па се после, идући југу, све
више сужава, док се не претвори у је-
дан узан гребец, који води до једног
проширеног и растреситог кљуна, ода-
кле знатном ширином почиње благо
да пада у равницу реке Пчиње“.

На најистуренијем положају, на са-
мом „кљуну“ Сртевице налазила се
чета војводе Јована Бабунског.

Ујутру, 10. октобра, кроз измагли-
цу, која се повремено и накратко диза-
ла, четничке страже приметиле су из-
весне покрете непријатеља чију
јачину нису могле да процене. Ми-
слећи да су у питању разбијена турска
дивизија у борби код Страцина (од II

армије генерала Степе Степановића), Вук је у договору са командантом XVIII пука потпуковником Михаилом Зисићем, решио да је омете у повлачењу и заплени турску комору. Међутим, пред њим се налазила 17. низамска дивизија, с леве стране 13. низамска дивизија, а са десне арнаутски башибозук од 2.000 људи. Управо преко Сртевице турски командант Зеки-паша хтео је да изврши обухват српских трупа и да их, пошто је мислио да је њихов развој неравномеран, почесно туче.

Обухваћени вишеструко јачим непријатељем, четници и војници XVIII пука, уз огромне жртве, упорно су се борили да одрже положај. Ипак, били су принуђени да се повуку према задњем платоу Сртевице. Око 16 часова стигла је спасоносна помоћ од VII пука предвођена потпуковником Александром Глишићем, чиме је положај на Сртевици консолидован, а напредовањем трупа другог ешелона I армије, отпала је могућност непријатеља да преко Сртевице обухвати српске тру-

да разређује. Много је пало четника од шрапнела и ако су Турци били на 200 метара близу нас, опет толико нам нису наудили колико шрапнели. Четници и наша војска падала је и рањавала се као плева и за једно кратко време поостадоше више рањеници него здравиратници. Између 4 и 5 сати распрену се један шрапнел до самог мене, неколико четника на месту уби, а мене рани у бутину те тако и ја изађох из борбеног строја”.

По изласку из врањске болнице, у затишју између I и II балканског рата, Бабунски у сарадњи са четом Василија Трбића и Јована Долгача, помаже српским власима у завођењу реда на ослобођеној територији. Уништава и открива пљачкаше арнаутске и турске банде, као и прерушене бугарске комите, који на ослобођеној српској територији харангирају српске војске спроводећи великобугарску пропаганду.

На сам дан почетка II балканског рата (17. јуна 1913) наредбом војводе Путника формиран је Вардарски четнички

вољачког одреда који су дезертирали из борбе на Кривопаку.

Турски криминалци Мула Усеин, самозвани председник општине у Демир Капији, одметник Ага Ибко, бугарски обавештајца – лажни кмет из села Давидова, главом су платили своје злочине, скупа са саученицима.

Завршетак II балканског рата Бабунски је дочекао у Каваларцима, где је 15. августа обавештен о потписаном примирју.

За свој дотадашњи мукотрпан и самопрегоран рад Бабунски је награђен тако што је у Министарству просвете и црквених дела постављен за секретара последње класе.

Први светски рат затекао је Јована Бабунског у Београду, у скромној кућици у Курсулној 6, купљеној уз помоћ великих српских добротвора и националних радника Луке Ђеловића, Голуба Јанића и Николе Спасића, а у којој и данас станује његова најмлађа кћер Радмила.

На дан објаве рата, 15. јула 1914, одмах ступа у одбрану престонице. Поред његове чете, ту су: одред Воје Танкосића, жандарми, финанси, гимнастичари из друштва „Душан Силни” и једна чета 18. пешадијског пука. Између 1 и 2 часа по поноћи, 16. јула, четници Танкосића и Бабунског дошли су у ваздух савски железнички мост и потопили мађарску лађу „Алкотман” са капетаном Карлом Еберлингом. Тада је пала и права жртва одбране Београда Душан И. Боновић, ученик Трговачке академије и четник војводе Бабунског.

По окончању Церске и Колубарске битке, Бабунски је од Врховне команде добио задатак да са својом четом сузбија повампирене бугарашке и арнаутске пљачкашке чете на Бабуни. Ту га је затекло и повлачење српске војске. Крајем 1915. године, дошао је у контакт са 8. пуком афричких ловаца 122. француске дивизије са којом се пред надмоћнијим непријатељем повукао у Ђевђелију. Међутим, због изненадног повлачења, на врху Оша Тепе заостао је француски батаљон са командантом мајстором Бутријем.

Када је сазнао за несрећну судбину батаљона, Бабунски се понудио команди 122. дивизије да га спасе. Французи су се захвалили на помоћи сматрајући батаљон већ изгубљеним. Бабунски није тако мислио. Са изабраним четницима, добрим познаваоцима терена, успео је да се повуче кроз бугарске положаје и са врха Оша Тепе спроведе без губитака француски батаљон у Ђевђелију. За овај подвиг одликован је Легијом части, који му је командант 122. дивизије лично предао.

Заслуге тзв. „Летећег одреда Бабунски” или „Detachment Babounsky”, биле су од непроцењивог значаја нарочито за француске јединице, истурене према бугарским положајима, које су слабо познавале терен. Његово одсуство најбоље је уочено, када је прекомандован у српски сектор. Стога је

После 40 година; путем војводе Бабунског на савремен начин – моторизована извиђачка патрола Млавског корпуса.

не. Ударом Моравске и Дринске дивизије I позива, посебно заузимање Зебрњачке косе од стране Дринске дивизије I позива (11. октобра), турске трупе су натеране у бекство и Кумановска битка је одлучена у корист српског оружја.

О високом доприносу српских четника у Кумановској бици најбоље говоре подаци о њиховим губицима. Погинуло је: два војводе и 126 четника, а рањено 2 официра, 3 војводе, 2 подофицира и 200 четника. Међу рањенима био је и Јован Бабунски, који је пребачен у врањску болницу и није учествовао у даљим операцијама I балканског рата. О паку Сртевице и херојском држању српских четника, првог дана Кумановске битке (10. октобар), Бабунски наводи:

..... Око 9 сати пред подне одпочен борба све јача и јача и после подне отвори се таква паклена ватра да је се и земља тресла. Наши топови овога дана нису могли целога дана да дејствују због рђавог времена и терена, те се због тога Турци охрабрише и пођоше смело ка нама. Топовска паљба поче још више да дејствује и поче наше редове

одред, јачине око 200 људи, у који су ушле чете Василија Трбића, Јована Долгача и Јована Бабунског с задатком да сузбијају обавештајну и субверзивну бугарску делатност, спречавају диверзије, атентате и прогоне мање бугарске јединице инфилтриране у српску позадину, као и да спречавају оружане пљачке одметних турских војника и арнаутских качака.

Прву акцију имали су већ 18. јуна, када су из Кавалараца, уз помоћ мањег одељења српске војске протерали бугарску коњицу, која је ту успела да продре. Такође, ухапшен је Јахја-ага са својих 250 одметника, који је, под плаштом помоћи српској војсци, запалио и опљачкао село Шивец.

Исти поступак примењен је према мешовитој српско-турској банди криминалаца, која је, под вођством самозваног војводе, београдског фотографа Стеве Чортановића, пљачкала по Ђевђелији и околини. У тој групи били су припадници Скопског доборо-

генерал Леблоа, преко Команданта савезничких трупа генерала Сараја, тражио од Српске врховне команде да се Бабунски као неопходан врати француским трупам. Образложење је било да Срби и без њега имају добре познаваоце терена, а да је Французима неопходан тим пре што је својом храброшћу и предузимљивошћу стекао огроман углед међу француским официрима и војницима.

Децембра 1917. године један немачки моторни чамац пловио је свакодневно Преспанским језером осматрајући француске положаје. Узалудни су били покушаји француских артиљераца да га униште.

Бабунски са четворицом одабраних четника и одобрењем команданта бригаа пуковника Дешизела одушевљено изјављује:

„За Србина нема немогућности и у највећем ризику и властитој опасности, само када је решен на извршење задатка“.

Тим поводом генерал Петар Бојовић, начелник Врховне команде српске војске пише Бабунском 18. јануара:

„Прво да ти честитам на славном успеху и лову на језеру: два немачка официра... много ми је мило да си ти увек стари Јован Бабунски. Њ. Кр. В. Престолонаследник има потпуно и велико поверење у тебе и наредио ми је да ти то јавим и да ће те произвести саца у чин поручника и одликовати одмах Карађорђевог звездом са мачевима. Ја ти унапред честитам обоје“.

Десетог фебруара уз одликовање Ратни крст са златном палмом, чита се пред постројеним савезничким војницима похвала главокомандујућег савезничких трупа на Солунском фронту, генерала Гијоме, упућена Бабунском:

„Официр, чија је храброст легендарна у српској војсци, већ похваљен за опасне мисије, које је извршио сјајно, недавно се опет одликовао својом хладнокрвношћу и својом интелигенцијом у вођењу једне операције, која је омогућила заробљавање двојице немачких генералштабних официра и једног бугарског војника и разрушење једног моторног чамца са којим су се потопили један официр и три војника непријатељска“.

О патриотизму Бабунског сведоче и речи из дописнице коју је са покложаја упутио свом пријатељу капетану Бори Павловићу:

„Моја жена и петоро деце су интернирани у Турској (Бабунски није био тачно обавештен, јер му је породица била интернирана у Карлову код Пловдива – прим. В. Ј.). До саца су сигурно пропали, али ја ћу све прежалити само да васкрсне Велика Србија“.

Јован Бабунски био је одликован следећим орденима: Карађорђевог звездом са мачевима IV степена, Белим орлом са мачевима, француским Ратним крстом са палмама IV степена, две-

ма Легијама части, руским Крстом Светог Ђорђа, високим енглеским Ратним орденом, Златном медаљом за храброст, Сребрном медаљом за храброст, два медаљама IV степена и свим споменицама.

Фебруара 1920. године рањен је, у сукобу са убаченим бугарским комитама код Радовиша, у потколеницу. Бугарашки апотекар Карпузов, некадашњи тумач за бугарски језик при руском конзулату у Скопљу Милан Војничалијев и лекар Немац који је најпре био ратни заробљеник, а потом се запослио у Велесу, лечили су Бабунског мелемом од кога му се стање нагло погоршало, те је 17. фебруара 1920. године преминуо.

После указане „помоћи“ Војничалијев, Карпузов и немачки лекар нестали су из Велеса.

Званични комунике био је да је Јован Бабунски умро од грипа.

Др Наталија Бабунски – Ђурић, најстарије дете Јована Бабунског рекла је аутору ових редова да су последње речи њеног оца биле:

„И дођоше ми главе бугарашки!“

В. Јасенички

СРПСКА МИ ТРУБА ЗАТРУБИ У ТОВА СЕЛО ДРЕНОВО

Мајор Милосав Јелић, припадник српске четничке акције из периода пре Балканских ратова, учесник ратова за ослобођење и уједињење, песник, аутор збирке песама „Србијански венац“ и путописац, користећи се стиховима из песме „Спремте се, спремте“ која је после борбе на Дреново постала химна српских четника, написао је у славу војводе Јована Бабунског:

*Ноћ се низ Вардар љубеше,
Осваји дане лабуде,
Српска ми труба трубуше,
Силна ће борба да буде.
Комиши, ситари клејиници,
Пројдоше Горје кленово,
Спремте се, спремте четиници,
За това село Дреново.*

*Блескај, Бабуна, кечешом,
Пој Гора шемна, дој вода,
Најнајред иде пред четом,
Јован Бабунски, војвода.*

*Блескај, Бабуна кечешом,
Пој Гора шемна, дој вода,
Јер за њим иде пред четом,
Васиљ, велешки војвода.*

*Просуше огањ клејиници,
Сила их камен посело,
Извика Јован: „Четиници,
Фрлише бомбе во село“.*

*Зора ми Вардар љубеше,
Мрак се и солнце бореше,
Српска ми труба трубуше,
Дреново село Гореше!*

За моје наступање на Дреново имао сам и један крупан разлог који је произишао из дужности. на сам дан Ускрса

те, 1907. године, уз разне друге поклоне добио сам и писмо од пријатеља Митра Шешлије, управитеља српских школа у Велесу, а самим тим управитеља свих српских школа у велешком срезу.

Шешлија ме је известио да је наш револуционарни одбор у Скопљу, коме је присуствовао и наш генерални конзул Балугић, тражио од мене да као велешки војвода, по сваку цену и што пре дођем на Вардар како би се успоставила веза између нас на десној обали Вардара и српског села Рудника на левој обали.

Добивши ову поруку, је ноћи, кад сам издржао ону велику борбу са Турцима и Бугарима, још онда сам био начисто да се таква веза може успоставити и једино ако се узме село Дреново, а за тај подухват, како сам и напред изложио, постојале су тешкоће. Била су на путу два чисто арнаутска села, Горње и Доње Јаболчиште, а лево од нас, опет арнаутско село Дејковац, а у позадини страшни Гафуровци о чијој се снази толико говорило као о некој великој сили. Разуме се да се у томе и претеривало, што сам дошњије и утврдио.

Сад сам имао два разлога да наступим у том правцу: вероватноћа да је тамо отишао бугарски војвода Стеван Димитров „Вардарски“, па да, само ако га негде стигнем, с њим пречистим рачуне и казним га, што је у свом немоћном бесу убио једног Србина воденичара, који је био ненаоружан а није му ништа сметало. Други разлог је био чисто политички да уђемо у село Дреново и да велешким Бугарима задамо ударац маљем по глави.

Овим Арнаутима, Гафуровцима, служила су као залеђе многобројна турска и арнаутска села од Јакубице и Лисца све до Скопља и Зеленикова. Одлучио сам ипак да пођем овим путем јер сам на планини Лисцу, на њеној падини Шипошчану, имао одличне пријатеље Влахе, који су тамо имали своје овце и бачије.

Да бисмо се прерушили, поручили смо из Кичева 40 пари белог арнаутског одела и 40 арнаутских капа. О походу нисам говорио никоме ништа. То ми је, после битке на Челопеку, био принцип — да ником не кажем куда ћемо ићи и којим правцем.

После свих припрема за поход и позива војводе и друга, војводе Бабунског, одредио сам састанак у Нежиловској планини. Очекујући долазак Бабунског послао сам два поуздана човека из села Нежилова у арнаутско село Горње Јаболчиште да ми на бесу позову првака тог села старог Дурмишагу.

Ови Арнаути живели су већином у планини бавећи се дрвотелством а своје производе носили су у Прилеп. Њихов рад и живот зависили су од моје добре воље, тј. ако хоћу да их пусти да мирно пролазе у Прилеп где су једино могли уновчити или за жито променити лопате, виле, лествице и сву осталу дрвенарију, коју су у плодородном прилепском пољу увек могли продати јер су потребне тамошњим сељацима.

Мудри Дурмишага, знајући све то, одмах је прихватио бесу и дошао к мени у планину, на састанак. Примео сам га најљубазније и частио најскуплим шига-

ретама, које ми је скопски одбор послао за ускршње празнике. Дурмиш-аги сам рекао да од њега тражим да иде у своје село и сазове сељаке и објасни им да ми буду пријатељи. То пријатељство огледаће се у томе што, ако нас ма где виде, ником ништа не казују. Неки пут, кад смо у нужди, да нам даду хлеба, који ћемо добро платити (напоменуо сам да ћемо га платити зато што су га и они куповали). Ако нас баш натера невоља да кроз село прођемо, нека се праве да нас нису видели. За те њихове услуге ја им јамчим слободан рад у њиховој а и у нежиловској планини — што је за њих много значило — и слободан пут до Прилепа и натраг, дању и ноћу, кад им је воља. Ако на то не пристану, дао сам реч да ћу у року од месец дана пола њихових сељака поубијати, а други ће се од глади раселити за следећих 15 дана.

Дурмиш-ага је све ово добро схватио. Отишао је у село да пренесе поруку сељацима и да он лично опет донесе одговор.

После два дана Дурмиш-ага ми се вратио као пријатељ. Његови сељаци послали су ми две оке скопског дувана, хлеба и поздрав да смо данас пријатељи. Од мене су тражили само још једно: да ја заплашим, за њих страшне Гафуровце, да са својом стоком неулазе у њихов атар. И то сам им обећао. Тако сам за намеравани поход на Вардар створио једну колику толико пријатељску основу.

У то је стигао и Јован Бабунски и довео са собом најбоље сељаке из Богомила и Теова, а узели смо неколико и из Нежилова, тако да нас је свега било 40 душа.

У суботу, пред Спасовдан 1907, чета је била спремна. Тога дана, после подне, старим средњовековним путем који води из Прилепа у Скопље, преко планине, чета је ишла у Лисац. У смирај сунца били смо на бачилу у Шипошчану. Пошто смо ту вечерали, један од Влаха сточара, по имену Ђорђе, позове ме на страну и саопшти ми да је пре 4 дана Стеван Вардарски, бугарски војвода, овуда прошао са још 5 другова и да је отишао у село Дреново, где се сигурно и сада налази.

Ово саопштење значило је да улазак у село Дреново повлачи борбу. О томе да у Дренову има бугарска чета нисам говорио никоме, па ни самом Бабунском. Сутрадан, у недељу, пошли смо рано падињама Лисца. С десене стране имали смо арнаутска села Горње и Доње Јаболчиште, лево од нас арнаутско село Дејковац, иза нас опасне Арнауте Гафуровце, испред нас село Дреново, са бугарском четом, а близу, до њега, турско село Горње Врановце, које је имало преко 500 кућа.

На падињама Лисца задржали смо се до пред подне. Ту саопштим Бабунском да је Стеван Димитров у Дренову са још пет другова, колико је Власима било познато, а пошто сеоска чета броји најмање 30 душа, то смо према себи имали сигурно 36 душа, а нас је било свега 40. И да није било опасности од многих турских и арнаутских села, турска војска и жандармерија коју предводе аустријски официри (јер је Скопски вилает био дат

Аустро-Угарској да она са својим официрима изводи реформу турске жандармерије, а то је по Миршпетском уговору за реформе у европској Турској), довољна је била и сама чета Стеванова са мештанима да брани и одбрани Дреново. Иако смо били свесни свега тога, нисмо ни помишљали да се вратимо назад.

Наш циљ је био Вардар и ишли смо на Дреново. Знајући из сталних борби, које смо за последње две године водили са Бугарима, да се увече села боље чувају, Бабунски и ја решисмо да Дреново нападнемо дању. Прво, ни Стевану ни сељацима није падало напамет да српске чете могу доћи у Дреново, јер је то онда претстављало једну немогућност. Друго, кад нас буду приметили мислиће да смо Арнаути и да идемо из Дејковца или у Врановце или у Јаболчиште и тако ћемо ући у Дреново без борбе. Кад већ уђемо у село, свака нам је кућа заклон (истина и непријатељ).

Око подне почесмо силазити ка селу. У једном потоку ухапсисмо два сељака из Дренова који су ишли у планину да праве ђумур. После кратког комитског испитивања ови сељаци нам рекоше да се Стеван Димитров заиста налази у селу и рекоше нам чак и кућу у којој је био тог јутра, али су знали да ће се у току дана преместити у другу кућу, само не знају коју. Ове сељаке поведосмо са собом.

Кад смо дошли близу села направисмо распоред: шест четника одвојисмо од чете и упутисмо их под командом Драгише Стојадиновића, ондашњег студента права. Имали су задатак да приметно заузму један јак положај, једну степену на реци Тополци и одакле мотре на путеве Јаболчишта — Дреново, Велес — Дреново и да пазе да Стеван не умакне из Дренова.

Јован Бабунски имао је задатак да се шест четника, потоком који пролази кроз село, сиђе у село Дреново и ухвати везу са Драгишом са западне стране села а ја сам имао да са 28 другова обухватим село са истока, севера и југа.

Чета Бабунског силазила је, неопажено, кроз поток у село, а пре њега прешао је Драгиша са својим одељењем и неопажено заузео положај. Ја сам са својом четом настукао једним брисаним простором и сељаци су нас добро видели али пошто смо сви на себи имали арнаутско одело, мислили су да смо Арнаути и сваки је похитао да сакрије своју пушку. Тако смо, без борбе, успели да опколимо цело село. Тек пред селом казао сам четницима да је у Дренову Стеван Димитров и да кога год сељака ухвати питају га где је Стеван. Тако је радио и Бабунски.

Чим је патрола Бабунског ушла у село, један његов четник, Драги, родом из Голупца из Србије, наиђе на неку децу у потоку и каже да је он Стеванов четник али да се пре подне одвојио од Стевана и сада не може да погоди кућу, већ моли децу да га одведу. Деца му покажу једну кућу у близини, у којој је Стеван био, и

Драги одједном избаци први метак на врата. На то Бугари одговоре пуцањем из куће.

И ТАКО ПОЧЕ БОРБА У СЕЛУ ДРЕНОВУ.

Чим је отпочело пуцање, одмах сам отрчао тамо где је пуцава. Бугари су били у једној, сламом покривеној, кући и бранили се изнутра. Ту је било неколико кућа приљубљених једна уз другу. Наредим да се башају бомбе у кућу али како су врата била затворена и кроз мале отворе, који су замењивали прозоре, видим грлиће од бугарских манлихерки, изаберем двојицу најхрабријих и наредим да се попну на кров и бацие бомбе кроз ошак. Коста Катранџија, сеоски војвода из Теова (његову су сву породицу од 17 душа побили Бугари у Теову 1915 и нико жив од његове породице није остао), попео се на кров и бацио две бомбе кроз ошак. Једна се распала уз страхан тресак а друга, која је прва бачена, није експлодирала. Бугари још бешће почеше одговарати пуцањем их куће. Тада запалисмо куће.

Бугари се из куће у кућу пребаце у кућу до самог потока, где је био Бабунски са шест четника. Бугари су ушли у подрум, који је ипак био висок са стране потока, и поче борба између Бабунског и Бугара. Док су ови пуцали из подрума а Бабунски није могао ништа озбиљно да уради, јер су прозори на подруму били доста високи, цео ред кућа, па и она у којој су били Бугари, горео је страшном брзином обавијајући густим димом цело село, нас нападаче и сељаке који нису смели да се појаве и не знајући да се овде бију српске чете с Бугарима, већ су још увек мислили да смо турска војска преобучена у арнаутско одело.

Кровови кућа падали су са страшним треском један за другим. Пушке умукосе. Последњи паде кров на кући у којој је био Стеван Димитров са својом четом. Ватра са густим димом избијала је из подрума у коме су до малопре били бугарски четници и поред кише куршума просипали бујицу псовки и претњи.

Сунце се увелико клонило западу. Само је још снежни врх планине Солунице сијао као у растопљеном злату у последњим зрацима мајског сунца. Јара од изгорелих кућа бивала је све слабија и ја дођем до Бабунског да видим шта је. У том времену два моја четника запале нову кућу, покривену ћерамидом, која не беше још споља облепљена али је била саграђена сва од камена. Изгрдио сам нимало бираним речима четнике који су без мога наређења запалили кући и тиме направили непотребну штету неком сељаку.

Бабунски ми рече да је Стеван са целом четом изгорео и када су последње греде пале у подрум, да је кроз прозоре, иза којих више није било никога, бацио још једну бомбу унутра и са својим четницима испалио у подрум више од 100 метака.

Из подрума више нико није одговарао. Према томе, дало се закључити да су сви браниоци изгинули. Борба је трајала више од 5 часова. Ноћ је била на прагу и морали смо се повлачити. Знали смо да сваког тренутка турска војска може стићи и, кад већ немамо губитка, не треба више чекати, већ да се повучемо.

Издао сам наређење да се чета прикупи. Нова кућа, која је била последња запаљена, горела је свом силином и осветљавала, од дима, почачавеле четнике и разбарушене преплашене сељаке које су четници успели да похватају.

Чета је већ била спремна за полазак. Давао сам последња упутства сељацима како ће се изговарати пред турским

ван склонио а за ту паљевину био сам спремна да најстроже казним два моја четника.

Ноћ се бејаше увелико спустила. Од ватре блистаху сва околна брда. Бугари се брањашу јуначки и очајно. А греду у пламену, једна за другом почеше падати на главе бранилаца.

Видимо како на њима гори одело. Двојица од њих изиђоше из куће на северна врата и предадоше се живи Бабунском. Двојица изађоше на јужна врата, да се предаду мени, али не стигоше. Једног уби сам Стеван Димитров из револвера а другог убише моји четници. У том тренутку, у једном скоку, истрчаше Стеван и његов последњи друг из куће у двориште у једну јаму у којој је прављено блато за кућу. Јама је

на Нежилову, најбољим и најкраћим путем, уз реку Тополку, кроз арнаутска села Горње и Доње Јаболчиште. Изабрасмо овај пут и поћосмо.

У свитање пролазили смо кроз Доње Јаболчиште а био је потпун Јаболчиште кад смо ишли кроз Горње Јаболчиште. Дурмиш-ага и његови сељаци правили су се као да нас не виде. Чим смо изашли више села и дохватили се прве шуме, по првом сељаку на кога смо наишли поручисмо да нам донесу хлеба. Још кад сам издао наређење да се кроз арнаутска Јаболчишта враћамо Нежилову, казао сам четницима да иду замном слободно јер сам са Арнаутима удесио да нас не дирају.

И четници су пошли замном потпуно безбрижно, док је Бабунски био у заштитници водећи рачуна да нас турска војска не би стигла и напала у кањону Тополке. Идући кроз Јаболчиште, које је имало преко 150 пушака ипак сам се бојао. Довољно је било да нам поставе само једну заседу у уској долини и ми, победници али уморни, гладни, већ три ноћи неиспавани, били бисмо у загрљају смрти. Своју бојазан и сумњу задржао сам само за себе. Овом приликом мој страх је био неоправдан. Арнаути са Дурмиш-агом одржали су бесу као да су се те године доселили однекуд из Дренице, као да нису били већ читав век измешани са онима код којих беса одавно није део народног обичаја.

Док смо се ми у сеоском гробљу, у дебелом хладу, одмарали, најстарији син Дурмиш-агин, Хусеин, донесе нам хлеба и први нам честита победу. Неки четници после ручка, док сам ја разговарао са Арнаутима а Бабунски спавао, наслоњен главом на један сноп зеленог буковог младог грања, одвојише се у страну и док сам ја полако говорио са Дурмиш-агом, из младих грла у хору који је предводио Анђелко Станковић, четник из Ђевђелије, заори се дотле нечувена песма:

„Српска ми труба затруби,
у това село Дреново...”

Оба два заробљеника морали смо стрељати. Учествовали су у убиству оног воденичара из Капинова и за то су морали платити главом.

Пут ка Вардару био је отворен...

В. Трбић, АУТОБИОГРАФИЈА I део, Каиро 1944, стр. 223-232 (рукопис у архиву САНУ)

Борба у селу Дренову код Велеса одиграла се 28. маја 1907. године. То је била последња борба у којој су се сукобили српски и бугарски четници, јер је у њој у потпуности разбијена бугарска организација.

Група српских четника и војвода пре првог светског рата; стрелицом је означен учитељ Јован Стојковић-војвода Бабунски.

властима, кад онај исти четник Драги, који беше дознао од деце у којој се кући Стеван налази, избаци један метак у нову кућу ко је горела.

На наше изненађење, из куће која беше у пламену зачу се плотун и бугарска псовка. Шта је било?

За време док су гореле прве куће и док је густ дим обавијао ове, Бугари су побегли из куће која им је горела над главом и склонили се у нову кућу, направљену од камена и ћерамидом покривену, која је била сасвим близу. Ту су били потпуно безбедни и да нису на наш пуцањ одговорили плотуном, остали би незапажени и ми бисмо отишли у уверењу да су сви изгинули. Њихов плотун и псовка доказаше нам се, сем неколико сељачких кућа које смо запаљили, ништа друго нисмо учинили, те отпочесмо борбу поново.

Опколисмо кућу у којој бејашу Бугари и почесмо пунати. Наш успех био је поново осигуран али само зато што је већ била запаљена кућа у коју се Сте-

вила доста широка за њих обојицу и таман толико дубока да се из ње згодно бране. После неколико тренутака паде мртав Стеванов друг и остале само још Стеван. Једним метком, мислић баш из моје брзометке, пресечен је живот и последњем борбу за Дреново.

Тај последњи борац био је Стеван Димитров.

Његову мртву главу узесмо са собом, поведосмо и два заробљеника, а једног нашег рањеника, Дончу, мога четника, родом из Ореов-дола велешког, патоварисмо на магаре.

• Била је поноћ. Да се враћамо преко планине Лисца, одакле смо дошли било је немогуће. Били смо уморни и било је доцкан. Више од шест часова треба ићи до Шипошчана. Нисмо знали ша нас тамо чека. Да чекамо близу Дренова, знали смо да ће војска доћи у потеру. Остало нам је једино да се вратимо

ТИТОВА ПОЛИЦИЈА

Када је Јосип Броз 1963. године уклонио Александра Ранковића са утицајних функција у Служби државне безбедности, почео је да плете мрежу и да једним муњевитим ударцем, када се за то створе услови, заувек разбије систем безбедности и безбедоносну службу, која му је много сметала у остваривању своје спољне политике.

Александар Ранковић, мала верни слуга Јосипа Броза, као идејни творац, и веома утицајни руководилац УДБ-а, држао је, колико-толико до угледа ове службе, која је надзирала и партијско, а нарочито финансијско деловање и пословање у Југославији. Будном оку УДБНИХ агената нису могла промаћи никаква незаконита понашања и малверзације. Било је толеранције привилегија, али УДБ-а је жестоко кажњавала сваки вид отуђивања друштвене имовине.

Јосип Броз је желео да својом спољном политиком одигра „повјесну улогу агента Ватикана“, и да преко Југославије опљачка сваког живог на овом свету. УДБ-а му је стајала на том путу. Ње се плашио, јер су у УДБ-и радили ратни обавештајци, идејно и стручно оспособљени за заштиту уставног поретка.

Када је, коначно, на Брионском Пленуму Јосип Броз уклонио Александра Ранковића и обезглавио УДБ-у, широм су му отворена врата ка „шамарању“ државне касе.

После „раскида“ са Стаљином, Јосип Броз је од западних финансијских кругова узимао, практично неограничене количине новца. Већ 1953. године Броз је, уласком у војни савез са Грчком и Турском добио на име војног кредита 32 милијарде долара! Више од половине овог новца Броз је, уз знање Едварда Кардеља, Стеве Крајачића и Владимира Бакарића, оставио у иностраним банкама, прављајући се „опасношћу од Руса“, који, како је Броз говорио „Бога ти Стево, увјек могу наћи, а са чим ћемо се ми онда бранити, када останемо без тих нована.“

Од раније познат као крадљивац партијских фондова, Броз је од Сједињених Америчких Држава после сукоба са Стаљином стално тражио помоћ, кредите, зајмове...

Остављајући највећи део добијених кредита, помоћи и зајмова, ван оптицаја и остављајући их „по страни“, Броз је преко своје тајне службе ангажовао најбоље стручњаке, банкере и полицајце, да за његов рачун тргују по иностранству.

Тајна Брозова служба отвара је по иностранству својим поверљивим људима представништва, давала им знатне количине новца, и преко тих фирми Броз је извозио оружје из Југо-

славије земљама трећег света, преко њих је финансирао разне буне и устанке код „несврстаних“, финансирао гушење комунистичких покрета у Етиопији, Индији, Индонезији и Египту.

Навлачећи СССР да уђе у инвестиционе активности, ради наоружавања Сирије, Египта и многих других афричких и латино-америчких држава, Броз је од САД-а могао узети колико хоће новца. Он се није устручавао да новац иште.

Око 25 милијарди долара Брозова тајна служба је крајем осамдесетих година имала у инвестицијама у иностраним предузетима и корпорацијама! Оваква количина новца представљала је Броза као великог финансијског мага у свету.

Брозова ино-представништва имала су и екстра профите, јер су из Југославије добијали сировине и полуфабрикате, или курентну робу, која је, опет, продавана на сигурном тржишту трећег света, па је и Брозов капитал оплођиван брже него што је то случај и код највећих америчких корпорација.

Зашто је Броз желео овакав вид „инвестиција“?

Искључиво из безбедносних разлога!

Преко својих парајлија расутих по белом свету, Јосип Броз је у сваком тренутку могао, када затреба, да у Југославију убаци веће количине новца, ради регулисања социјалних тензија, или социјалног незадовољства, и тако ојача своју политику и позиције. И у Југославији, а и у свету, Броз је и код несврстаних био ЦАР, а царску круну је стакао давањем великих количина новца банама државама и афричким државницима. Узимао је паре од својих бизнисмена, и од америчких кредита, и у све је име давао их „несврстанима“, који су му били захвални.

Брозова тајна полиција, коју је „скирао“ Стево Крајачић, уз пуну сарадњу са Кардељем, бирала је најбоље људе који су одлазили у иностранство, да „послују“.

Почетком 1971. године Броз је кренуо у велику акцију дисциплиновања својих агената и представника. Неки од Брозових повереника, понети присуством великих количина новца, који им је био стављен на располагање, желели су да се „одвоје“ од Југославије, отказујући послушност Газди. Броз је, међутим, врло брзо увео финансијску дисциплину. Организовао је спектакуларне процесе Бати Тодоровићу, кога су киднаповали наши агенти, преко италијанске мафије у близини Трста. Почетком 1974. године Бата То-

доровић, власник неколико иностраних фирми, Брозов човек до краја, одређен је да буде жртвован, да се запрети осталим повереницима да чувају паре, и да слушају газду. Без икаквих материјалних доказа, Тодоровића је Брозова машинерија осудила на 20 година затвора. У исто време пред београдским Окружним судом судило се у стотини београдских директора, који су сарађивали са Тодоровићем.

Иностране обавештајне службе забележиле су да је од 1970. до 1980. године Брозова тајна полиција ликвидирала 29 Југословена, који су у Европи и САД-у имали фирме, са великим капиталом. Анализирајући порекло капитала Југословена, власника компанија у САД-у, ЦИА је, са доста закашњења утврдила да Југословени никако нису могли регуларним путем имати толико новца, па је касније одгонетнуто да су они, у ствари, службеници Брозове спољне политике, која се одлучила на финансијске операције у иностранству.

Брозова тајна полиција била је немилосрдна према повереницима. Као реализатор Ватиканске политике, Броз је инквизиторски био немилосрдан према повереницима, који су, на било који начин, одустали од задатог

понашања. Убица их је могао пронаћи и у мишјој рупи планине у Перуу.

Са огромним финансијским капиталом, распоређеним по Европи и у САД-у, Броз је био спокојан у својој владавини. Његови повереници су по његовом задатку „сарађивали“ са утицајним конгресменима и плаћали су представнике утицајних лобија, да у Америчком конгресу заступају Брозове интересе, и да у америчкој јавности популаришу Брозов култ. Мала већина америчких грађана није знала, а ни чула за Југославију, Брозово име је често било на страницама штампе и телевизије у САД-у.

Колико је Броз био дрзак у тражењу новца од „савезника“, сведочи и Никсонова изјава. Када му је Броз, према писању Вашингтон поста затражио 1978. године 10 милијарди долара кредита, Никсон је упитао Броза: „А шта ће Вам толике паре, када Ваши људи у иностранству држе 25 милијарди долара које смо Вам раније дали?“ Брозу је било чудно што се Никсон „меша у унутрашњу политику Југославије“.

Исте године Броз је саветовао и Хуа Гуо Фенга, када је у својству генералног секретара КП Кине посетио Југославију, да и он узме новаца од „империјалиста“. „Зашто не узмете новце од тих империјалиста, када оне, практично, леже испред Ваших ногу?“ — питао је Броз кинеског партијског лидера.

Хуа Гуо Фенг се залетео, узевши одмах пет милијарди кредита, али је Политбиро КП Кине одлучио да прекине „инвестициону политику“ свога генералног секретара, истовремено одбијајући да се створи војни савез између Румуније, Кине и Југославије, као непотребан, и опасан по безбедност Кине. Јер, Кинези су схватили да их Броз навлачи, да се задуже код Јенкија, а онда да их испоручи.

Брозова „спољна“ безбедност одређивала је и унутрашњу безбедност. Износећи капитал изван Југославије, стационирајући га по западно-европским земљама и у САД-у, Канади и Аустралији, а добрим делом и у земљама латинске Америке, Броз је дозволио да на тлу Југославије и КГБ и ЦИА раде несметано, до миле воље. Њихово деловање га уопште није занимало, јер му они главне безбедносне послове нису могли контролисати, а није им био познат ни његов идејни однос према безбедносном систему.

Југославија је стењала под Брозом, основна грађанска права су била немислива за Титовог земана, али је редовно спречавана осуда у америчким средствима информисања Брозове политике.

Деловање југословенске тајне полиције, која је убијала своје идеолошке противнике, наше емигранте у иностранству, често је осуђивана у европској штампи, али реакције јавног мњења нису угрожавали Брозов ауторитет, као Оца трећег света.

Савезна служба државне безбедности имала је преко свога одељења за емиграцију неограничена овлашћења. Институт за безбедност био је технички сервис, који је пружао „техничку помоћ“ Одељењу за емиграцију, у операцијама ликвидирања наших грађана.

Поред регуларне Службе државне безбедности при Савезном СУП-у, чији рад су без проблема могле контролисати све угледне обавештајне иностране службе, Броз је имао и своју личну полицију, која није била формацијски устројена. Овлашћења Брозове тајне службе била су неограничена и нису била подложна контроли, осим Брозовој. Специјални Брозови агенти формално су били запослени у Савезном секретаријату за иностране послове, министарствима за трговину, финансије, радили су по академијама наука...

Посебна стратегија безбедносног Брозовог система је концепција ОПШТЕНАРОДНЕ ОДБРАНЕ И ДРУШТВЕНЕ САМОЗАШТИТЕ. Отварајући паралелни систем власти, Брозова политика је преко Одбора за друштвену самозаштиту и општенародну одбрану, контролисала целокупни живот у Југославији, а да никоме ти одбори нису полагали рачуне.

У чему је „предност“ ове Брозове доктрине.

Желећи беспоговорну послушност својих грађана, Броз је као мисионар Ватикана желео да убије православног дух у Југославији, а и да према „некрсту“ предузме преваспитање.

Систем општенародне одбране и друштвене самозаштите био је тако конципиран да је преко њега контролисан сав живот. Почев од месних заједница и радних организација, Комитети за ОНО и ДСЗ су „реаговали“ на све појаве „искакања“ грађана.

Осуђивали су „непријатељске иступе“ грађана, реаговали саопштењима и налагали званичним државним органима „предузимање мера“ када је, рецимо, долазило до свађа на свадбама, када су се догађали изгреди на фудбалским утакмицама, осуђивали покушаје радника да штрајком издејствују плате...

Ватиканизација Југославије остваривана је Брозовом концепцијом општенародне одбране и друштвене самозаштите. Ова паралелна власт је у потпуности чинила грађане послушним, јер је Устав и пратећи закони био либералан, остављајући могућност грађанима да „слободу злоупотребавају“. Систем ОНО-а и ДСЗ-а поклапао је „остављене“ слободе грађана. Заstraшујућа су била реаговања Комитета за ОНО и ДСЗ, а она су била обавезујућа, јача од сваке одлуке судског органа, или од одлуке Скупштине општине, Радничког савета или...

Брозов систем безбедности заскакао је и образовно-васпитни систем у Југославији.

Желећи да има безгранично послушне грађане, Броз је службе безбедности тако устројио да њихов рад буде ван контроле, а овлашћења према грађанима широка, осим што се нису могли мешати у партијску политику. Партијска политика је била, такође, у Брозовим рукама, а Броз је, својим писмима, интервјуима и говорима, ОДРЕЂИВАО политичке курсеве у југословенској политици.

Безбедносни систем је био задужен да Брозово Писмо спроведе у живот. Броз је себе сматрао Папом, и зато је потпуно игнорисао институције система. Његов интервју Дари Јанковић, објављен у „Вјеснику“ имао је снагу законског акта. Своја „писма“, „говоре“, и интервјуе Броз је сматрао папским посланицама, које су морале беспоговорно да се поштују, без критичког подвођења.

Брозов систем безбедности убио је у већини грађана Југославије, а нај-

више у Србији, осећај мислећег грађанина. Ватиканизоване душе су се откачиле од свог моралног основа живљења. Само српска полиција је имала око милион доушника, који су „надзирали“ да „грешне душе“ не дирну у свете сакраменте или не дирну у непогрешивост Папе.

Свако критичко мишљење изнето на рачун Броза било је драконски кажњавано. Броз лично није био осветљубив, кажњавање је било чисто

верско поступање. Држећи се начела да је Папа непогрешив, а и сам се тако осећајући, Броз није дозвољавао никакву критику на рачун свога рада. Ама баш никакву. Послушност је према њему морала бити безгранична.

Деронизација Броза ће бити тежак процес. Треба пробудити осећај живота код толико покорених људи. Робови тешко могу да се свикну на слободу, јер многе од њих убија.

Афористичар Растко Закић је написао: „Ухваћену у бурету воду, пустили су на слободу. Ох, боже, жуборила је вода, УБИ МЕ СЛОБОДА“.

Хоће ли покорене душе моћи да се ослободе Брозових ланаца. Разарање Брозовог система безбедности, императивни је задатак нове власти у Србији. Под условом да не остане у болшевичким рукама.

Милован Бркић

О КОНСТИТУИСАЊУ КЊИЖЕВНОГ ЈЕЗИКА У ХРВАТА

Уважавајући жељу председника Централне отаџбинске управе Српског четничког покрета др Војислав Шешеља да напишем текст о конституисању књижевног језика у Хрвата, настојаћу да читаоцима „Велике Србије“ унајкраће предочим чињенице битне за разумевање ове проблематике.

Стање књижевног језика на данашњем хрватском подручју пре илирског покрета

На данашњем хрватском подручју било је више књижевних језика, зависно од дијалеката и регија. У даљем тексту биће речи о сваком од њих.

Чакавски књижевни језик био је језик сплитске чакавштине разумљив и осталим чакавским књижевним центрима и Дубровнику. Свој врхунац доживео је у XVI веку, а његови главни представници били су Сплићанин Марко Марулић, Хварани Ханибал Луци и Петар Хекторовић и Задранин Петар Зоранић. Тематика њихове поезије захвата и шире просторе од Далмације. Тако је у главном делу Хекторовића *Рибане и рибарско приговарање* објављена једна од најстаријих бугарштица (народних песама са стиховима од 14 слогова) Марко Краљевић и брат му Андријаш, што сведочи да чакавски писци нису имали никаквих комплекса у погледу песама о српским јунацима.

То је био књижевни језик песама, молитава, лекционара и др.

Оцем хрватске књижевности сматра се Марко Марулић, који је први објавио дела на народном језику. Његово главно дело објављено на народном језику *Историја свете удовице Јудит у версих харватских*, познатије као *Јудита*, сведочи и о јасном хрватском етничком одређењу далматинских чакаваца XVI века.

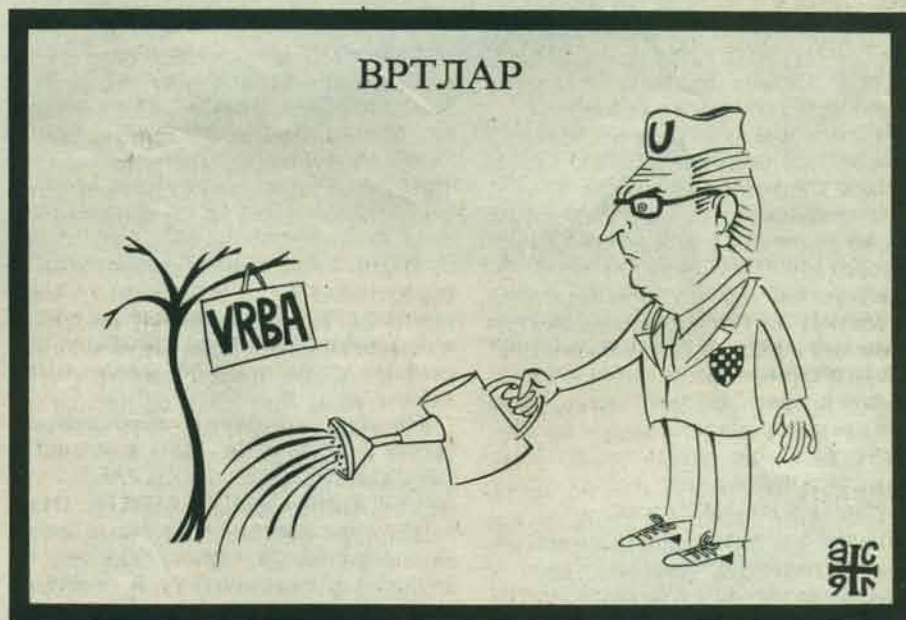
Кајкавски књижевни језик развио се поткрај XVI века упоредо са ширењем протестантизма, који је захватио и северозападне хрватске крајеве.

Тада Јурај Зрински, који је на свом имању крај Чаковца имао штампарију, објављује неколико протестантских књига на кајкавском. Први представници кајкавског књижевног језика

били су Михаило Учић, Иван Пергошић и Антун Вранец, чији је узор била дубровачка и далматинска штокавска и чакавска књижевност. За мешање дијалеката кајкавски писци одлучили су се због тога што су тежили ширем кругу читалаца него што су их могли имати на подручју кајкавског дијалекта.

хрватске и католичко-штокавске крајеве, доброје познавао сва три дијалекта из којих је узимао грађу, отворено назначавачући која је реч из ког дијалекта. То је омогућило Вуку да приме-ре које је Белостенец означио као славонске препише у прво издање свог речника.

Слично делују и световњаци Петар

У XVII веку јача тенденција стварања најдијалекатског језичког израза, у чему предњаче свештеници, најчешће језуити.

Главни представници овог језичког израза били су Јурај Хабделић и Иван Белостенец. Хабделић се служио загребачким кајкавским говором, а у делима намењеним другим католицима јужно од Саве и Купе употребљавао је и некајкавске елементе. Међутим, више штокавизама и чакавизама употребљава Белостенец, који је израдио и речник штампан у XVIII веку.

Белостенец је пропутовао разне

Зрињски, Фран Крсто Франкопан и Паво Ритер Витезовић. Њихов кајкавски дијалекат није чист, већ прожет штокавизмима и чакавизмима ради разумљивости на што ширем подручју.

У XVIII веку из редова католичког клера појављују се Андрија Јамбрић и браћа Јурај и Иван Мулић, који пишу на кајкавском са штокавизмима.

За разлику од чакаваца и кајкаваца, који су већ у XVI, односно XVII веку јасно исказали своје хрватско етничко одређење, католици штокавци XIX век дочекују без јасног етничког одређења с регионалним исказивањем припадности (Дубровчани, Славонци, Бошњаци). Стога ће даљи рад на конституисању заједничког књижевног

језика на католичком делу српско-хрватског језичког подручја бити усмерен на придобијање католика штокаваца на хрватску страну, о чему ће више бити речи касније. Сада треба рећи нешто о сваком од регионалних штокавских књижевних језика.

Дубровачки књижевни језик има дугу традицију, која потиче од преписке са српским и босанским залеђем, те постоје бројна писма и повеље писани ћирилицом. Међутим, пошто је Дубровник био до краја XV века романски град, језик дубровачког залеђа и ћирилица кориштени су само у кореспонденцији, док је службени језик био латински. Тек од тог времена отвара се могућност употребе дубровачког говора у уметничкој књижевности, која је била писана на штокавском дијалекту ијекавског наречја латиницом.

Постепено се, међутим, стварају два књижевно-језичка манира: поетски, писан на мешавини штокавског и чакавског дијалекта и прозно-драмски, писан штокавским дијалектом ијекавског наречја. Поетска мешавина тумачи се утицајем песника из Далмације, од којих дубровачки песници преузимају тематику, метрику и стил.

Временом, међутим, долази до изједначавања поетског и прозног језика, дубровачки песници напуштају своје далматинске узоре и већ од XVII века и у поезију продире штокавска ијекавица и дубровачки говор.

У Славонији до XVIII века није било никакве књижевности. Тек ослобођењем Славоније од турске власти јавља се књижевност на народном језику по угледу на писце других крајева, поготову Дубровника. Главни су представници славонске књижевности Матија Антун Рељковић, Антун Канижлић и Матија Петар Катанчић.

Најзначајнији међу њима, Рељковић, био је први световни писац, упознат с идејама рационализма и просветитељства. Своје главно дело *Сатир илити дивји човик* писао је у десетерцу под утицајем народне песме.

Иначе, уз доста литерарних језичких црта, његов језик заснован је на локалном посавском икавском говору околине Брота.

Босански Франјевци деловали су на пољу књижевног језика од почетка XVII века у провинцији „Босни сребреној“ формираној још поткрај XIV века. У крајевима под турском влашћу франјевци су били готово једини школовани људи и били су центар описмењавања и лечења.

У XV веку актом званим *Ахднама* турске власти гарантују верску слободу франјевцима, који су отад деловали у духу Тридентског концила и касније противреформације.

Главни представници књижевног језика босанских франјеваца били су у XVII веку Матија Дивковић, Стјепан Матијевић и Иван Анчић, а у XVIII веку Стипан Марковац-Маргитић, Никола Лашванин и Филип Лаштрић.

Бавили су се преводилачком и компилаторском делатношћу с мање оригиналних дела. Писали су ћирилицом, тзв. босанчицом, а то је заправо старији облик ћирилице пре реформе Светог Саве. Ћирилицом су писали не само књижевна дела, већ и приватна писма.

О томе колико је ћирилица била распрострањена у Босни, сведочи Маргитић кад каже да сви знају писати „у наша слова и наш језик“, што значи да су ћирилицом писале све три вере. Маргитић је био један од последњих писаца ћирилицом, а од XVIII века продире и латиница, због тога што је била позната свим франјевцима, а било је и мало ћириличких штампарија.

Језик је хибридан, на штокавској основици. То је језички модел састављен од различитих говора. Франјевачки писци потицали су из различитих крајева, што се одражавало и на њихово дело.

Тако је Дивковић, који је био ијекавац, употребљавао икавизме у црквеним терминима (дивица, грих), док су Анчић и Маргитић били икавци, али су под утицајем писаца ијекаваца писали мешовито: ијекавски у дугим, а икавски у кратким слоговима (дијете, дица).

Ратни успеси Млетачке Републике против Турака створили су у XVIII веку још једно књижевно језичко средиште, а то је далматинско залеђе. Тај књижевни језик писан је на штокав-

ском дијалекту, икавским наречјем. Његов главни представник био је Андрија Качић-Миошић. У свом делу *Разговор угодни народа словинскога Качић велича српску прошлост*, и то у десетерцу, на Србима разумљивом штокавском дијалекту. Управо је Качићев пример охрабрио Доситеја да почне писати народним језиком, а ни Вук није крио да је читајући *Разговор угодни* дошао на идеју да објави своју прву књигу народних песама.

Књижевност бокељских католика XVII и XVIII века, писана локалним ијекавским наречјем, још није темељније језички и историјски проучена.

Граматику и речници на данашњем хрватском подручју пре илирског покрета

Први штампани речник на данашњем хрватском језичком подручју, објавио је Шибенчанин Фауст Вранчић 1595. био је то петојезични речник *Dictionarium Qulnque nobilissimarum Europae Linqvarum: Latinae, Italicae, Germanicae, Dalmaticae et Hungaricae*, где су коментари дати на латинском језику, а поред домаћег језика који Вранчић зове далматским, обрађени су и латински, италијански, немачки и мађарски језик, с којима су Хрвати и католици штокавци били у непосредном контакту.

Нешто касније, 1604. године, објављена је и прва граматика. То је *Institutiones Linquae Illyricae* Бартула Кашића Пага, писана на латинском језику, где аутор као дијалекатску базу језика који је назвао илирским узима матерњи чакавски дијалекат уз извесне штокавизме.

Први речник на народном језику објавио је Јаков Микаља родом из католичке штокавске насеобине на полуострву Гаргано у Италији, која је касније ишчезла. Речник је носио назив Благ језика словинскога, а издат је 1649-51. године.

Плодна лексикографска делатност била је и на кајкавском подручју. Први речник на кајкавском подручју објавио је Јурај Хабделић 1670. на локалном дијалекту под насловом Дикционар или речи словенске уз упоредно навођење латинских речи. Хабделићев речник употребљавао се неколико деценија у школама. Отприлике у исто време Иван Белостенац израђује на латинском језику *Gazophylasium seu Latino Sclavonorum opomatium aegarium*, који је тек 140. године допунио, приредио за штампу и издао Јеролим Орловић. Две године касније, 1742. године Андрија Јамбрешић објављује речник латинског језика с тумачењима речима матерњег, немачког и мађарског језика под насловом *Lexicon latinum interpretationis*

Пешти 1801, године Рјечносложје или ричко-италијанско-латинско у Дубровнику 1806. године. Уз Белостенчев, овај речник био је најобимнији и најбоље документован примерима са широког терена, тако да се њим, уз Белостенчев, Микаљин, Јамбрешевић, Дела Белин и Волтиђијев речник, служио Вук приликом израде првог издања свог речника 1818. године.

Овде још ваља споменути и речник Јосипа Волтиђија Ричословник или ричкога, италијанскога и немачкога језика издат у Бечу 1803. године на чакавском дијалекту уз примесе штокавизама и кајкавизама.

На славонском подручју Рељковић објављује Нову славонску и немачку граматiku, у којој описује структуру свог матерњег дијалекта с тумачењима на немачком језику.

У приморју почетком XIX века излазе две граматике. Прву је 1808. године на италијанском језику објавио Франо Марија Апендини под насловом *Grammatica della lingua illirica*, у којој описује дубровачки говор. Другу

кавски и чакавски писци изразили су врло рано. Тако се већ у Кашићевој граматици појавио став да је најбоље изражајно средство за заједнички књижевни језик босанска штокавштина. До сличног закључка дошао је неколико деценија касније и Павао Ритер Витезовић.

Међутим, и њихове изјаве и изјаве других граматичара и лексикографа на практичном плану уродиле су само уношењем штокавизама у чакавску или кајкавску основу. Нико није имао снаге да свој дијалекат наметне другима, нити је ико имао воље да се одрекне свог дијалекта у корист којег другог.

Организовани покушаји уједначавања остају за крај XVIII и почетак XIX века. Тако се 1797. године састала комисија под председништвом Јоакима Стулија, чији је задатак био уједначавање правописа. Иако је Стули, као Дубровчанин, настојао издејствовати да заједнички буде дубровачко-далматински правопис, по угледу на мађарски. Тако је Стули био принуђен да свој речник с приморског преради на континентални правопис.

Други покушај уједначавања књижевног језика био је 1820. године у Задру, кад се са састала комисија под председништвом Франа Марије Апендинија, чији је задатак био уједначавање књижевног језика у приморју. Због суревњивости између Дубровника и Далмације овај је покушај уједначавања пропао, пошто Дубровник и Бока нису хтели прихватити икавско наречје као основицу језичке норме.

Илирски покрет

Појавом грађанства и економским, културним и административним јачањем Загреб се наметнуо као политички центар хрватства поткрај XVIII и почетком XIX века. Међутим, кајкавски дијалекат који се у њему говорио представљао је сметњу за проширење утицаја, ограничавајући га на северо-запад данашње Хрватске. Стога се тридесетих година XIX века појавио покрет уређен на панславистичкој теорији о јединству Словена. Главна идеја била је да сви јужни Словени (тј. Илири, с којима су довођени у везу) имају један књижевни језик.

Нарочито им је било важно да католичке штокавце привуку на исту страну с осталим Хрватима. Стога није ни чудо да се главна личност илирског покрета Људевит Гај, који је лист Хрватске новине и часопис Даница хрватско-славонско-далматинска покренуте 1835. године на кајкавском дијалекту, одлучио да већ следеће, 1836. године пређе на штокавски дијалекат и промени име новина у Новине илирске и часописа у Даница илирска. Ово преименовање новина и часописа било је условљено тиме да отклони резерву католика штокаваца према хрватском имену, тада ограниченом на кајкавско и чакавско подручје.

Опредељењем за штокавски дијалекат учињен је први корак ка при-

ne illyrica germanica et hungarica locuples.

Нешто касније, 1728. године, у Венецији на италијанском језику излази тројезични речник Арделија дела Беле *Dizionario italiano - latino - illirico*, којим се служио и Орловић приликом допуњавања речника Ивана Белостенца. Овај речник доживео је своје друго издање у Дубровнику 1785. године. Међутим, најзначајнији речник објавио је Јоаким Стули у три дела: *Lexicon latino - italico - illiricum* у

је издао Шиме Старчевић 1812. године под насловом Граматика илирскога језика на штокавском дијалекту икавског наречја.

Покушаји уједначавања књижевног језика пре илирског покрета

Свест о томе да њихов дијалекат представља преуску основу за језичку и културну интеграцију хрватски кај-

ХРВАТСКА СТРОЈНИЦА

агс

ближавању српском књижевном језику. Остало је, међутим, још доста разлика на граматичком и правописном плану.

Најбитније граматичке разлике биле су у падежним облицима множине именичких промена. Тако је илирска штокавщина задржала старе облике датива (женам, селом), инструментала (женами, сели) и локатива (женах, селих) за разлику од вуковског модела, где су сва три падежа једнака (женама, селима). Такође се у генетиву множине јављало – х (отацах), што не садржи вуковски модел језика.

На правописном плану илирска концепција дијаметрално је супротна вуковској. За разлику од Вукове фонолошке, чије је гесло „Пиши као што говориш“ (близак, блиска), илирска је морфонолошка, а њено је гесло „Говори за уши, а пиши за очи“ (близак, блиска). Уз то, илирци су вокално р обележавали пишући испред њега е (перст) или а (парст).

Посебан проблем представљао је избор наречја. Он је у први мах решаван заједничким решењем за све три замене прасловенског вокала јат е (тзв. рогато е, како су га звали противници овог решења). Међутим, средином XIX века напушта се тзв. рогато е и уводи двословно решење *ie*, што је трајало до 1854. године, кад је Богослав Шулек ово решење задржао за дуге слоге, док је за кратке предвидео је. То на посредан начин указује да се предност давала ијекавици, како би се на хрватску страну привукли и Дубровчани, једини католици штокавци с ијекавским наречјем. Ово опредељење представљало је још једну олакшавајућу околност за уједначавање књижевног језика Срба и Хрвата, посебно подстакнуто Бечким договором.

За илирски покрет карактеристична је била плодна граматичарска и лексикографска делатност. Тако 1836. године у Даници илирској Вјеслав Бабукић објављује Основу словнице славјанске наречја илирскога, 1839. године Антун Мажуранић објављује Темље илирскога и латинскога

језика, 1842. године излази Бабукићева Граматика илирскога језика, 1846-49. године речник с Бабукићевим преводом на немачки и италијански језик, а 1854. године Бабукић објављује ширу граматичку под насловом Словница илирска.

Назив хрватски у данашњем смислу речи илирци први пут употребљавају 1859. године, кад Антун Мажуранић објављује граматичку под насловом Словница хрватска. У том контексту вреди још споменути и терминолошки речник Богослава Шулека под називом *Немачко-талијанско-хрватски рјечник знанственога називља*, објављен 1874. године.

Бечки договор

Бечки књижевни договор склопљен је 1850. године. Са српске стране учествовали су Вук Караџић и Ђуро Даничић, с хрватске Иван Кукуљевић Саксински, Димитрије Деметер, Иван Мажуранић, Винко Пацел и Стјепан Пејаковић, као и Словенац Франц Миклошич.

Усвојене су следеће одлуке: да се одабере једно наречје без мешања с другима, да се препоручује ијекавица због највећег броја говорилаца, највећег броја народних песама, дубровачке књижевности и блискости осталим словенским језицима, да се препоручује писање *x* свуда где му је по етимологији место (ухо, муха, сух), да се не препоручује писање *x* у генетиву множине и да се испред вокалног *p* не препоручује писање *a* или *e*. Уз закључке су приложена и Вукова правила ијекавског изговора.

Закључци су објављени у Народним новинама, како су 1845. године преименоване Новине илирске. Међутим, Гајев резервисани предговор закључцима само је најављивао борбу двеју линија у хрватској књижевној и културној јавности – илирске и вуковске – која је трајала током целе друге половине XIX века.

Развој књижевног језика у Хрвата у другој половини XIX века

Гајеве резерве према закључцима Бечког договора била су мотивисане чињеницом да се од илираца тражило сувише уступака да би их било могуће учинити у једном даху. Тако је, оставимо ли по страни тврдокорно истрајавање на илирској традицији Адолфа Вебера Ткалчевића, поборнике икавског наречја задарског списатељског круга окупљеног око листа Зора далматинска и штокавско-чакавску мешавину Фрања Курелпа, линија Бечког договора постепено продирала у књижевни језик Хрвата.

Најпре се уопштавањем ијекавице показало непотребним неутрално правописно решење за наречја, а сазрела је и свест о сувишности пратећих вокала испред вокалног *p*. Лингвистичка дискусија показала је да нема никаквих оправдања ни за употребу *x* у генетиву множине, ни историјских ни савремених.

Највеће заслуге за ове продоре линије Бечког договора има Ватрослав Јагић, ученик Франца Миклошича, близак Вуку и Даничићу по личним контактима и многим схватањима. Овде је битан и утицај Ђуре Даничића, који је покренуо Рјечник хрватскога или српскога књижевног језика Југославенске академије знаности и умјетности, штампан Вуковим правописом адаптираним за латиницу.

Остала су два највећа проблема: правописно начело и облици датива, инструментала и локатива множине. Најпре су усвојени једнаки падежни облици, јер се показало да говори већине католика штокаваца не познају раздвојене облике. Највећи проблем био је усвајање фонолошког правописног начела, али је аргументованим указивањем вуковаца да једноставна гласовна, обличка и творбена структура језика омогућава рационалну примену овог начела и овде остварен одлучујући пробој.

Тако је 1889. године хрватска влада поверила Ивану Брозу израду хрватског правописа на фонолошком начелу. Објављивањем Хрватског правописа Ивана Броза 1892. године, Граматике и стилистике хрватскога или српскога књижевног језика Томислава Маретића 1899. године и Рјечника хрватскога језика Ивана Броза и Франа Ивековића 1901. године коначно је вуковски модел књижевног језика постао језички стандард Хрвата.

Иако савремени хрватски лингвисти пребацују хрватским вуковцима да су прекинули континуитет у развоју хрватскога књижевног језика, не пада им ни на крај памети да се вуковског модела одрекну, већ га се, да парадокс буде већи, Хрвати данас на граматичком плану држе доследније од Срба.

Андреј Пешикан

Мр Андреј Пешикан, истраживач-сарадник у Институту за српско-хрватски језик у Београду

НИКАДА И НИСИ БИО СРБИН ВЕЋ ТРГОВАЦ

Још се један пропали „Стевин“ (Иван Крајачић) генерал огласио ономад, поред оних кукавица, са Тушканца и Звијезде, „рак им црева појео, дабогда“ – како се иначе изражава мачвански народни песник из Глушана Бора Симић. Ови „причурни часници“ (пензионисани официри) одржавају у данашње време везу са својом постојбином искључиво „брзогласом“ (телефоном), а имали су физички додир са завичајем последи пут 1941. и 1942. године, после оних трагичних догађаја, стрељања својих Срба као „четника“ чије име, у погрдном значењу, извикују данас њихови усташоидни потомци на Пољуду и Максимиру!

Наравно, и нашег надреалистичког генерала Кочу Поповића стално оптеређују четници, овога пута у Београду и околини, па удара по њима, као по онима из времена рата, јер исто не мисле! Због тог свог вампирског приказања и причињавања, Коча Поповић је римској „Републици“, ту скоро, дошапнуо „да се више не убраја у Србе јер у Београду командују наследници четника, против којих смо се ми борили цело време рата.“

Е, у том грму и лежи зец!

Зашто током целог рата рат са четницима, кад су оба српска покрета, и са деснице и са левце, била изразито антифашистичка? Наравно, погађате реч је о болшевичкој борби за власт а и о „црној интернационали“ која је, од вајкада, имала нешто против Срба па је рат коришћен да се Срби посвађају и ослабе ради пенетрације католичког „апостолата“ према истоку. Свакако да се „Стевин“ генерал сећа ко је то већ 1941. године уводио народно-ослободилачке одборе као „клицу нове власти“, док је генерал Дража Михаиловић саветовао да се после рата на изборима, народ изјасни о облику државног уређења. Покрет ДМ је, у исто време, био и против болшевика и против фашиста али је нетактички, на своју штету, поступио и прихватио борбу на два фронта. Мора се признати да је Михаиловић био далекосежнијих погледа и од Енглеза, а како ли од загрижених југословенских стаљиниста којима је припадао, а то добро знамо, и вајни генерал – часник Коча Поповић. Михаиловић је добро проценио ко су болшевици и, истина је, Европа је одахнула тек кад се решила обеју

„греба“, ове болшевичке у последњих годину дана.

Ако се српски народ успешно отарасио ове „кереће гребе“ зашто мора да трпи остатак Брозове коминтернашко-језуитске тајне машинерије, којој очигледно припада и сам надреални Коча Поповић тврдећи, преко стубаца римске „Републике“: „... да би и папом могао постати уместо Војтице, само да је током свог школовања у доминиканском семинарију, у Лозани, променио веру, уместо православне да је узео католичку!“

Камо среће да је то тада урадио; католичанство би имало једног доброг католика а Срби се не би, све ово време, двоумили да ли су у Кочи Поповићу имали правог представника у Рудом, Јајцу на заседању АВНОЈ-а и Генералној скупштини уједињених нација, где је, међу толиким народима, често био српски представник.

Због тога, никада Кочу Поповића нисам сматрао Србином већ трговцем. Познате су афере још из I светског рата са његовим оцем и стрицем, богатим трговцима, који су српској војсци продавали песак у брашну, због тежине, не због бојкота друге врсте, већ из чисте лихварије, коју је и осамдесетогодишњи старац Коча својом изјавом у „Републици“ потврдио (до неба му хвала)! И мој отац Ралован је упамтио ту срамоту, војујући од 1912-1918 године. (Мали Коча је у то време учио колеџ у Лозани и спремао се за неко језуитско место што му је послодавац Броз и омогућио; водио је дуго година Министарство иностраних послова.)

Неких лихварских искустава са потком некада „славних“ лихвара породице Поповић, имао сам и ја. Пре двадесетак година, увалио ми је неку арапску, сребрну, ишарану, шерпетицу и једну пушчерину, без метака, уместо новца у готовом, који сам очекивао да ћу добити за продату слику. Тих година сам почињао као слободан уметник и редовно сам био без пара. Нисам добијао плату а почетком шездесетих година буквално сам гладовао, очекујући неку гравирну од продатих слика. Други извор прихода и нисам могао да имам а он ми је увалио

неисправну пушку! Тада сам му рекао:

– Шта да радим са овим чудом без метака! Да их имам убио бих те као кера! Мени треба мало новца да купим нешто намирница и дете да обучем.

Он ме није слушао већ је настављао свој надреалистички монолог:

– Ову снајперку сам добио у Прагу. Служи за одстрел високе дивљачи.

– Јел’ кад слуге натерају ведрове и међеде?, питао сам га.

– Међу очи право крешеш, као у четнике за време и после рата!, није примећивао моје примедбе. На то сам му одговорио:

– А што, забога, четнике кад сте за то време могли да ослободите Јасеновац! И уосталом, шта ће ми пушка без метака.

– Узимај пушку и иди; дао сам ти још и снајпер приде, он није урачунат у цену! завршио је разговор „легендарни“ генерал.

Сећам се тог сусрета у „његовој“ кући на Дедињу као да је јуче био. Ја стално нападан у штампи као „велико-српски националиста и шовиниста“, наравно, и као „љотићевац и четник“, само зато што сам фебруара 1962 године посветио једну своју изложбу, са манифестом, сликару Сави Шумановићу, „од усташког звериња умореног и свих Срба, оних очију ископаних и из тела костију почупаних“, како је стајало у заглављу манифеста. Због свега тога изреченог и насликаног одговарао сам властима, а он (Коча Поповић) је по сваку цену хтео моју слику. Говорили су за мене да сам „ђаволски талентован“ али да „имам накарадно мишљење“ и да „копам ратне секире“ и он (К.П.) ми је потврђивао да је то истина, да ми је дошло да га лупим, иако је био министар. Тада сам био млад, сигуран у себе и подоста безобразан. Говорио сам му о хрватском и шиптарском геноциду за време рата, о геноциду у култури текућих година; гушили су ћирилицу и у Србији, а како ли у Босни. Он ништа није схватао; био је богат, негован и умивен, као пре рата. Само се забечио и забраздио у свом србофобичном слугерањству режиму Јосипа Броза (ако је то уопште био тај а не Черчиллов син Филип и зашто би Черчил бацао палобраном свог рођеног сина Рандолфа, право у босанске шуме, у сред катастрофалне 1943 године.)

Он је хтео да купи моју слику, да је има у својој богатој колекцији, иако сам био „назадан“ – волео ћирилицу; графемско писмо, произашло из најстаријег на свету – винчанског! Али папа га је мрзео а Коча Поповић је завршио папистичку школу у Лозани. Ја то тада нисам знао али сам одмах видео с ким имам посла. Ето такав је тај „Стевин“ генерал. Такав нам и не треба међу Србима, мислио сам онда а он је то сам потврдио сада!

„Е, окаменио се, дабогда“ – што би рекла моја покојна мати Десанка!

ПОЛИТИЧКА АКТИВНОСТ СРПСКОГ ЧЕТНИЧКОГ ПОКРЕТА

ПИСМО ЧЛАНУ АМЕРИЧКОГ КОНГРЕСА ХЕЛЕН ДЕЛИЋ — БЕНТЛИ

Поштована госпођо Хелен Делић
Бентли,

Монуменални процес враћања
права човека и грађанина, одузетог на-
родима Источне Европе, ремете за-
брињавајуће појаве и догађаји у чије
оквиру улази и случај који желим да
препоручим Вашој благонаклоној
пажњи.

У Београду су на дан 23. октобра т.г.
органи управе власти у спреси са по-
лицијским институцијама, хапшењем
на улици кандидата за Председника
републике Србије г. др Војислава
Шешеља онемогућили га да учествује
у изборној кампањи. Хапшење је спро-
ведено противно законом утврђеном
поступку који се примењује у случаје-
вима где се ради о извршењу казне због
административних прекршаја.

Свему овоме претходило је одбаци-
вање пријаве политичке странке коју
је летос госп. др Шешељ био поднео
ради уписа странке у регистар поли-
тичких организација, уз образложење
да би се уписом „враћао јавни морал
грађана“.

И први, као и други, поступак моти-
висани су сасвим другим циљевима од
оних који су као разлог дати за њихово
оправдање.

Одбацивање пријаве за регистраци-
ју политичке странке због употребе
традиционалног и популарног назива
„четнички“ за покрет отпора који се у
другом светском рату као и у ранијим
временима борио за ослобођење свог
народа, неприхватљиво је из бројних
разлога.

Када се зна да је предводник тога
покрета отпора армијски генерал Дра-
гољуб-Дража Михаиловић, једини од
свих ратних команданата Антихитле-
ровске коалиције коме се амерички на-
род захвалио Одлуком Сената САД од
12. јула 1977. године да се генералу Ми-
хаиловићу подигне и одржава споме-
ник у Вашингтону Д.Ц. и да је на пре-

длог врховног команданта савез-
ничких армија у Европи Двајта Ајзен-
хауера за заслуге у Другом светском
рату генерал Михаиловић постхумно
у 1948. години одликован највишим
америчким војним одликовањем, онда
је непојмљиво да би помињање тога
имена Покрета отпора могло да вређа
„јавни морал“. Додајући свему овоме
још и то да је у Нирибершком процесу
ратним злочинцима 1946. године чел-
ницима војног и полицијског
естеблишмента (фелдмаршалима Кај-
телу и Јодлу, Калтенбрунеру и други-
ма) суђено и због злочина почињених
над припадницима покрета отпора ко-

Др ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ Први регистровани кандидат за председника
Републике Србије

СКУПШТИНИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Мукотрпни пут ка обнављању де-
мократије у Србији чини нужним омо-
гућавање српској јавности комплетан
увид у претходно политичко деловање
и морално понашање свих кандидата
за председника Републике, народне
посланике, као и лидера политичких
странака.

Да бисмо избегли неугодна иску-
ства неких других источноевропских
земаља, у којима се тек пост фестум
сазнало да су неки од утицајних поли-
тичких преводника и наводних бораца
за демократију и грађанска права у
ствари, својевремено, били полициј-
ски доушници и провокатори, пре-
длажем да по хитном поступку усвоји-
те законски пропис који би обавезивао
све полицијске службе да отворе своје

ме је на челу био генерал Михаиловић,
оваква тврдња о вређању моралних
осећања грађана се изобличује у недо-
пустиву циничну фарсу.

Баштиници ове идеологије мрака
која неопозиво силази са историјске
сцене, из својих сачуваних и камуфли-
раних упоришта задају подмукле
ударце какав је и овај кога препо-
ручујемо Вашој пажњи.

Уосталом, ако не оспоравамо бли-
ставу мисао Нобеловца Јосифа Брод-
ског да је Болшевичка револуција
1917. године представљала антропо-
лошку катастрофу без премца у исто-
рији, онда ни случај господина др В.
Шешеља не треба да запрепасти нико-
га, али ни да се потцени његов прева-
сходно упозоравајући значај.

Са изразима дубоког поштовања и
искреног уважавања,

Генерални секретар Српског чет-
ничког покрета

Војин Вулетих

архиве и јавности пруже на увид доси-
јеа свих страначких предводника и
кандидата на предстојећим изборима.
Тиме би се благовремено избегла раз-
на неугодна изненађења, ефикасно
потврдиле или оповргле гласине о
нечасној политичкој прошлости по-
једних истакнутих политичких акти-
виста.

Грађани Србије морају знати како
се ко од данашњих лидера и кандидата
држао пред комунистичком влашћу у
прошлости јер од тога директно зави-
си степен поверења које им се данас
може указати у овој крајње тешкој еко-
номској и политичкој ситуацији, кад
сваколиким искушењима могу одоле-
вати само морално најчешћи и
најчвршћи.

У Београду, 21. новембра 1990.

Др Војислав Шешељ
Посавског одреда 36

11.273 Батајница

САОПШТЕЊЕ — СРПСКОГ ЧЕТНИЧКОГ ПОКРЕТА (СЧП)

I

После окончаног првог изборног круга председници месних одбора Српског четничког покрета постали су мета интересовања „српске опозиције“. Ово нагло интересовање би нам, разуме се, ласкало да су нас и раније, када смо стављени ван закона, позивали на састанке. Но, како нисмо имали част да присуствујемо ниједном састанку опозиционих странака, јер је „патер фамилиас“ мудро закључио да је за регистрацију СЧП-а задружен генерал Вељко Кадиевић, учестали позиви нашим председницима месних одбора наводе на једноставан закључак да се у овом случају ради о недостатку етике. Или, простије речено, о нечему што наш народ назива безобразлуком.

Ако неке странке мисле да ће наши припадници да прогутају мамац, јер је прилика да се другим изборним кругом избалансира однос снага у будућем парламенту, и гласају за посланичке кандидате НЕКИХ странака, онда их обавештавамо да су се преварили у рачуну. Ми смо испоштовали нашу МОРАЛНУ ОБАВЕЗУ и гласали за кандидате Демократске странке.

ДА НЕ МИСЛЕ НЕКЕ СТРАНКЕ ДА ЋЕМО ГЛАСАТИ ЗА МОРАЛНЕ НАКАЗЕ И ПОЛИЦИЈСКЕ ДОУШНИКЕ, КАКВИ СУ, НА ПРИМЕР, БОГОЉУБ ПЕЈЧИЋ, КОЈИ ЈЕ ПОКРАО СТРАНАЧКУ БЛАГАЈНУ И ПОЕТЕСА МИЛАН КОМНЕНИЋ — МИЛАНЧЕ (СПО), ПОЗНАТ У ПРЕВОДИЛАЧКИМ КРУГОВИМА БЕОГРАДА КАО ЛОПОВ КОЈИ ЈЕ ПРИСВОЈИО ПРЕВОД МАРКЕСОВОГ ДЕЛА „ЈЕСЕН ПАТРИЈАРХА“, И ЗА ТО ДОБИО НАГРАДУ ЗА ПРЕВОДИЛАЧКИ РАД. А ЈОШ ПОЗНАТИЈИ КАО ПАРТИЈСКИ СЕКРЕТАР „ПРОСВЕТЕ“, ЗБОГ ЧИЈЕ ЈЕ ДЕНУНЦИЈАЦИЈЕ ПЕСНИК ГОЈКО ЂОГО (ЗБИРКА ПЕСАМА „ВУНЕ НА ВРЕМЕНА“) ОСУЂЕН НА КАЗНУ СТРОГОГ ЗАТВОРА.

Ми, разуме се, не тврдимо да су сви чланови ПОЛИТБИРОА странке „Српски покрет обнове“ нечасни људи. То не мислимо ни за њихове посланичке кандидате, али нас улазак „Српског покрета обнове“ у Опозициону коалицију (пред други изборни круг — 23.12.) са „Савезом реформских снага“ (Анте Марковић), странком УЈДИ (Небојша Попов) и Народном сељачком странком (Драган Веселинов), који сачињавају ПЕТУ КОЛОНУ

у Србији, уверава да би СПО, зарад коначног изборног циља, продао и сопствену душу ђаволу, баш онако како је то учинио и Гетеов Фауст.

Централна отаџбинска управа Српског четничког покрета препоручује својим члановима да 23. децембра 1990. године заокружују кандидате Демократске странке, а тамо где их не буде било, да сходно личној процени вредности посланичких кандидата, бирају по властитој савести, али да никада свој глас не дају странкама које би у Србији обновили принудну управу и доминацију антисрпске коалиције.

Генерални секретар
Српског четничког покрета
Војин Ј. Вулетих

II

Поводом „САОПШТЕЊА ЗА ДОМАЋУ И СВЕТСКУ ЈАВНОСТ, ПРЕДСТАВНИКА СРПСКИХ ОПОЗИЦИОНИХ СТРАНАКА, УДРУЖЕЊА И НЕЗАВИСНИХ ИНТЕЛЕКТУАЛЦА“, издатом 31. јануара 1991. године, Српски четнички покрет, који је са још неким представницима ванпарламентарне опозиције, револтиран, напустио скуп од 28. јануара 1991. год., издаје следеће саопштење:

Први скуп ванпарламентарне опозиције, одржан је 28. јануара 1991. године у организацији Савеза свих Срба света. Скупом је председавао г. Жарко Гавриловић а ставове наметали историчари г. Веселин Ђуретић и г. Растислав Петровић. После предложеног става од стране г. Растислава Петровића (који је и усвојен), којим се инсистирало на осуди Сједињених Америчких Држава, (због наводне америчке подршке хрватској политици) и предвиђеним мирним демонстрацијама испред њене амбасаде, представници неких странака су напустили скуп. Сама појава уважених историчара, иначе ЛЕВИЧАРА-ИНТЕРНАЦИОНАЛЦА, изазвала је сумњу код доброг дела припадника ванпарламентарне опозиције. Оно што су они замислили 28. јануара 1991., то су и остварили 30. овог месеца, објављивањем саопштења под насловом „ИЛИ ИНТЕГРАЛНА

ЈУГОСЛАВИЈА, ИЛИ СРПСКА ДРЖАВА“ (Борба, 31. јануара 1991.)

У подужем саопштењу, које врви од ЛЕВИЧАРЕЊА, а које код Срба изазива непријатне асоцијације, на првом месту заговара се интегрална Југославија, а самостална српска држава тек као алтернатива. Српски четнички покрет, обзиром на доминантну улогу наведених левих историчара, и није Бог зна како изненађен и уопште се не поставља питање из чије је кухиње проистекла ова, за Србе, нова политичка подвала. Заговарати, данас, интегрално Југословенство, после откривања пакленог плана за обрачун са „остатком недокланог народа“, када цела Хрватска ћути и, разуме се, одобрава га, чиме само доказује своју вековну мржњу према Србима, је ван памети. Одржавати на силу неку политичку творевину, која Србима никада добро неће донети, а коју ће систематски деструисати Хрвати и Словенци је равно политичком мазохизму, и зато Српски четнички покрет осуђује сваку такву иницијативу на и ову леву, којој је циљ интегрално Југословенство. Нама је преко потребна српска држава, у њеним историјским и етничким границама, а народима који никада државу нису имали треба рећи ЗБОГОМ, али им одвести парче југословенског колача које им и припада. Нећемо, ваљда, дозволити да нам историјски, вазални народи, одређују шта је наше а шта њихово.

Да би утемељили своју жељу за интегралном Југославијом, интернационални левичари у свом саопштењу уносе једну историјску БЕСМИСЛИЦУ којом тврде да:

„полазећи од вековима испољаване СВЕТОСАВСКЕ ДУХОВНОСТИ саог народа, поново пред домаћу и СВЕТСКУ ЈАВНОСТ желе да истакну — у интересу мира — старе, у европским размерама већ афирмисане алтернативе: ИЛИ интегрална Југославија ИЛИ српска држава.“

Овај став из саопштења је бесмислица која имплицира да смо зарад светосавске духовности, која је садржана у свести српског народа и која представља основу и континуитет СРПСКЕ ДРЖАВНОСТИ, обавезни да улазимо у некаку проблематичну интеграцију због које ће нас глава вечно болети. Зарад светосавске духовности пре би требало да се интегринемо са неким сродним европским народима, а са усташиоидном Хрватском — НЕ, на шта нас уосталом и упућује нови став из саопштења којим се каже:

„ОД РУЗВЕЛТОВИХ ВРЕМЕНА.
КАДА ЈЕ ЗБОГ ХРВАТског
ЕКСТРЕМИЗМА И ЗБОГ
ОБЈАВЉИВАЊА РАТА
СЈЕДИЊЕНИМ АМЕРИЧКИМ
ДРЖАВАМА, ПРЕДЛАГАНО

СТАВЉАЊЕ ОВОГ НАРОДА,
КАО ГЕНОЦИДНОГ, ПОД
СТАРТЕЉСТВО ОРГАНИЗАЦИЈЕ
УЈЕДИЊЕНИХ НАРОДА."

Да ли треба подсетити да је, своје-
времено, и немачки народ стављен
под старатељство, из истих разлога ко-
ји су наведени на крају саопштења, а
то што се она коначно ујединила не
значи и обавезу да поново наследи
на (НЕО)ЛЕВА СКРЕТАЊА, чији су
аутори, несумњиво, уважени српски
историчари – г. Веселин Ђуретић и г.
Растислав Петровић.

Војин Ј. Вулетић
Генерални секретар Српског четничког
покрета

III

Реагујући поводом открића „хрватског плана оружане побуне“, забора-
вљајући, при том, да тај монструозни
план крсте правим именом –
УСТАШКИ ПЛАН ОРУЖАНЕ ПОБУ-
НЕ, редакције неких београдских ли-
стова објавиле су реакције грађана
(међу њима има и „виђенијих“) у који-
ма се изражава, замислите, „забрину-
тост и згражавање“ после прикази-
вања документарног филма, у коме су
приказани актери тог пакленог плана,
чија упутства као да су преузета из
СТРОГО ПОВЕРЉИВЕ ОКРУЖНИЦЕ
„ХРВАТског НАРОДНОГ ПОКРЕТА“
упућене организацији ХСС 1939. годи-
не, чији је аутор, несумњиво ВЛАТКО
МАЧЕК (видети тачке VI, VIII, X, XI,
XIII, XIV, „Слом краљевине Југослави-
је 1941., Велимир Терзић). Мачекова
„Окружница...“ је, за неупућене, била
обавезујућа политичка платформа ко-
ју је, знамо како, реализовао Лите Па-
велић.

Забринутост и згражавање „виђени-
јих“ српских интелектуалана, који-
ма је, несумњиво, познат континуитет
хрватске политике и изјава председни-
ка хрватског Врховништва којом је
устврдио да је НДХ повијесна тежња
хрватског народа, делује данас заиста
смешно па и тужно али и лицемерно.
Уместо да политику Фрање Туђмана
назову њеним правим именом, они, по-
пут каквих дипломата, изражавају „за-
бринутост и згражавање“, као да је
НДХ негде на крај света и као да нас та
фашистичка творевина није коштала
преко милион жртава. Колико треба
још да нас покољу па да, коначно, схва-
тимо да имамо посла, не са браћом, већ
са србифобичним подмуклим народом,
којем једном за свагда, треба рећи ЗБО-
ГОМ. Одлука Председништва Југослави-
је, која је, у то не треба сумњати,
била доста одлучна, крије у себи ком-
промисну ноту – И ВУЦИ СИТИ И ОВ-
ЦЕ НА БРОЈУ, која ће кад тад, опет,
Србима да се сломи о главу. Политика
компромиса, коју су спроводили југо-
словенски комунисти зарад очувања
властитог себичног интереса, Србима

је доносила само штету. Став је
Српског четничког покрета да Слове-
нију, са којом немамо никаквих тери-
торијалних тешкоћа, једноставно тре-
ба ампутирати а Хрватску треба све-
сти у њене границе. Те границе нису
Авнијске већ оне одређене Лондон-
ским уговором.

Редакција листа „Политика“ је 27.
јануара 1991. године, путем своје ре-
довне рубрике „Одјени и реаговања“,
пружила прилику Вуку Драшковићу,
председнику СПО, да по други пут ам-
нестира усташоида Фрању Туђмана.
Први пут је то учинио уласком у Јасе-
новац, уз разуме се, званично одо-
брење хрватског Врховништва док то
делегацији СДС није успело, иако је то
покушала пре њега да учини.

У писму Фрањи Туђману, објавље-
ном 27. јануара 1991. год., Вук Драшко-
вић каже:

„Ако заиста волите Хрватску и
Хрвате, заштитите их, најпре, од Вама
потчињених и повампирених австи
„ендехазације“, јер ће, самим тим, свака
заштита Хрватске и Хрвата од Срба и
„великосрпске војске“ бити излишна,
непотребна“.

Вук Драшковић је у писму тврдио да
„ПОРИВИ ЗЛОЧИНА НИСУ ОВЛАДА-
ЛИ НАВЈЕЋИМ ДЕЛОМ ХРВАТског
НАРОДА“, али да би амнестирао себе
пред Србима, на крају писма каже:

„Ако је, међутим, наша процена по-
грешна, онда ту и такву Хрватску ИЗД-
ВАЈАЈТЕ из Југославије.“

Председник СПО, странке у расту-
рању, се и пре избора у Србији просла-
вио проценом изборних резултата, ка-
да је тврдио да су и он и његова странка
победници и да избори уопште нису
потребни, па се ова нова процена кар-
актера хрватског народа, којим „нису
овладали пориви злочина“, може про-
тумачити и као амнестија Врховника
Фрање Туђмана, који је у писму Вука
Драшковића представљен као каква
наивна француска собарица, али и као
скилање историјске хипотеке са леђа
хрватског народа. Оно што су по-
кушали да учине југословенски кому-
нисти, наметнувши лажну симетрију
„усташе-четници“, којом су хтели да
ослободе Хрвате због геноцида над
Србима, наставља „прослављени“
лажни српски четник-Вук Драшковић,
на „опће“ задовољство хрватског наро-
да и свог МЕНТОРА Фрање Туђмана.
Уместо да као прослављени сликар
Милић од Мачве, коме је у истом броју
„Политике“ објављен текст „Срби све
памте“, а који „за разлику од многих
својих пријатеља и познаника није ни
изненађен а ни ЗАПРЕПАШЋЕН“ јер је
„усташку каму спознао сагледавши
сву страхоту смрти Саве Шумано-
вића“, каже отворено и без увијања,
Вук Драшковић, писмом Фрањи Туђману,
наставља лажну политичку тезу,
коју је провукао кроз своје геноцидне
романе, да су муслимани, а не Хрвати,
починиоци геноцида нас српским на-
родом.

27. јануар 1991.

Војин Ј. Вулетић

Генерални секретар Српског четничког
покрета

ПОЉОПРИВРЕДНИ КОМБИНАТ БЕОГРАД ЈЕ УЧЕСТВОВАО У НАОРУЖАЊУ ХДЗ

Већ 10 година превоз сирове репе за ПКБ-шећерану у Падинској Скели обављају браћа Фране и Никица Анђуновић из Бугојна чија је кућа 1972. године пружио уточиште убаченим усташким терористима. Њихова два камиона зарађују као десет ПКБ-ових а то су им омогућили: Сировинска служба (директор Живко Милићев) и Ацо Михаиловић.

Браћа Анђуновић су, у договору са Сировинском службом која је од сваког превозника узимала по 5000 нем. марака и Ацом Михаиловићем, коме су заузврат, купили прособан стан у Београду, одређивала ко може да за потребе шећеране превози репу. Шећерана је сваке године давала, прерачунало у нем. марке, милион марака свом ОУР-у „Слоги“ из Земуна која је само спона између ПКБ шећеране и хрватских превозника, а са самим превозом нема никакве везе. Услуге за превоз репе наплаћивале су се искључиво преко Бугојна. Тако је по бугојанској рачуници и рачуници проданих душа српских изрода 35 возача хрватске националности за 20 дана, у периоду од 1.10. — 20.10. обављајући ИСТИ ПОСАО као 35 возача чајетинске задруге зарадило пола милиона марака више! Горе су прошли уговаривачи репе који ништа нису наплаћили. Чајетински превозници који имају исти уговор као хрватски превозници тражили су од ОУР-а „Слога“ да се он поштује. Одговорено им је репресијом; 10 возила је, у сред кампање, у времену од 2.11. до 16. 11. искључено са превозничког посла, без ваљаног објашњења. Када су 5.11. искључени возачи, у „лоху“ у Падинској Скели, организовали протест дошли су репортери РТБ али су снимили, и од њих узели изјаве, само одговорне за насталу ситуацију а не и оне који су били погођени њиховим малверзацијама. Све је објаснила членица да је челик РТ-Београд, још увек, Душан Митјевић чије је лично и професионално поштење познато.

Потписнику ових редова, Драгану Иркићу, иако је имао уредна и важећа документа 35 дана нису хтели да истоваре камион а када су то коначно урадили, првог дана после вишестраначких избора, нису хтели да му потпишу отпремницу. Аца Михаиловић, силни и подмићени, одговорни службеник му је рекао да са отпремницом „може да се слика“ и да догодине ни један српски превозник неће превозити репу.

У току рада на превозу репе између хрватских и српских превозника није било никаквих несугласица, па према томе, то није могао да буде разлог за покушај пребацивања превозника српске

националности и ПКБ-ов оур у Пожаревцу, како би шећерану у Падинској Скели опслуживали само хрватски превозници и њихови политички истомишљеници. Аца Михаиловић и његови сарабани су претили да Србе треба све побити.

Још један детаљ који илустрира политичку обојеност хрватских превозника; када је у Загребу постављан споменик бану Јалачићу нису радили јер су присуствовали еуфоричној и националистичкој свечаности што им по купљени шефови нису узели за зло.

Поред многих погодности хрватски превозници су имали и могућност куповине резервних ауто делова, без пореза, коју су издашно користили препродајући их српским ауто превозницима са урачунаним порезом. То им је омогућила с.о. Бугојно чија је дозвола на име Баковић Јура важила само за Србију и омогућавала избегавање плаћања пореза на промет. Разлика у цени и горе наведене финансијске малверзације једним

делом су отицале у касу ХДЗ која их је користила за своје познате деструктивне потребе. Тако је ПКБ Београд посредно учествовао у наоружавању хрватских редарственика!

Хрватски аутопревозници су зарадили дупло више од превозника чајетинске задруге а своја подраживања су наплаћили пре девалвације динара. Чајетински превозници су исплаћени у натури (шећеру), два месеца касније, када је гржиште било засићено а превозници нудили шећер по знатно нижим ценама како би дошли бар до дела свог, муког реноварања, новца.

Због ситуације у којој су се нашли Чајетински превозници су усмено и писмено тражили помоћ од директора ПКБ-ове шећеране у Падинској Скели, председника пословног одбора ПКБ-а, Скупштине града Београда, Републичког јавног предузетства и Председништва Србије и нико ништа није предузео да их у српској престоници, Београду стави у равноправни положај са превозницима хрватске, и других, националности! Српско председништво није у стању да од ХДЗ-а заштити Србе у Србији, где за то има сва овлашћења. Шта од таквог председништва да очекује српски живаљ у Книнској крајини и другим српским енклавама, изван граница републике Србије чије су очи ових дана, тражили помоћ и спасење, упрте у мајку Србију!

Ауто превозници Чајетинске задруге су објавили списак имена превозника хрватске националности учесника у нечасним ПКБ-радовима. То су:

1. НС-330-448/188-12..... Анђуновић Франо (Хрват)
2. НС-330-447/188-11..... Анђуновић Никица (Хрват)
3. БУ-274-49/26-83..... Гаврановић Франо (Хрват)
4. ЛИ-143-27..... Баковић Јуре (Хрват)
5. ЛИ-141-99..... Лемић Петар (Хрват)
6. ЛИ-129-40..... Невистић Иван (Хрват)
7. БУ-169-22..... Шкаро Јосип (Хрват)
8. ТМ-232-41..... Куч Исмет (Шиптар)
9. НС-316-340..... Николић Бошко (Хрват)
10. НА-429-97..... Николић Бошко (Хрват)
11. БУ-180-56..... Николић Зоран (Хрват)
12. КН-138-89..... Жуљевић Анте (Хрват)
13. КН-139-03..... Мештровић Маринко (Хрват)
14. БУ-143-14..... Цвијановић Стипо (Хрват)
15. БУ-60-04..... Хамзић Енвер (муслиман)
16. БУ-169-16..... Толић Матко (Хрват)
17. ЈЦ-262-88..... Спаић Иван (Хрват)
18. ЈЦ-256-80..... Бунгић Мате (Хрват)
19. ЈЦ-275-40..... Бунгић Илија (Хрват)
20. ЈЦ-265-92..... Кларић Јуре (Хрват)
21. ЈЦ-415-43..... Стојановић Горан (Хрват)
22. ЈЦ-262-75..... Стојановић Никола (Хрват)
23. БУ-274-67..... Бешлија Јосип (Хрват)
24. НС-283-957..... Торбица Миле (Хрват)
25. НС-330-389..... Лозанчић Драган (Хрват)
26. ЈЦ-271-17..... Макул Хасиб (Муслиман)
27. ЧП-108-22..... Барун Анте (Хрват)
28. ТЗ-168-833..... Табић Мухамед (Муслиман)
29. ТЗ-168-795..... Табић Назиб (Муслиман)
30. НС-330-409..... Бањац Живорад (Хрват)
31. БУ-133-20..... Радић Драго (Хрват)
32. НС-308-913..... Адчем Мухамед (Муслиман)
33. НА-128-716..... Орбовић Дарко (Хрват)

Са пуном кривичном и материјалном одговорношћу тврде да је све што су изнели истина и да за то постоје сигурни докази и сведоци:

Драган Иркић ср.
Душан Кнежевић ср.
Милосав Жуић ср.
Љубиша Жуић ср.
Чедо Станојевић ср.
Митар Анђић ср.
Ратко Савић ср.
Милан Зарић ср.
Милутин Јовановић ср.

Пуковник Мирољуб Б. Тимотијевић

СРБИЈИ

У КОРЕЈСКОМ РАТУ

Успомене Америчког пуковника Мирољуба Тимотијевића

Мада је прошло 40. година од како је рат у Јужној Кореји престао, то сматрам да ни данас није сувише касно да нешто опишем о мојим ратним доживљајима и искуствима у тој, тада унесрећеној земљи.

И поред тога што сам у Јужној Кореји провео пуне 4 године, 1952-56., укључујући 18. месеци у рату и две и по године после потписаног „примирја“, 1953. године, до данас ми још није познато да је и један Србин, поготову бивши ратни заробљеник у II-ом светском рату, учествовао на том делу света у рату са севернокорејанским и кинеским комунистичким тиранима.

Надам се, пак, да ће читаоци из следећих редова доћи до закључка да су комунисти свуда једни и исти: безбожни пљачкаши, дехуманизовани гангстери и светски терористи који су учинили такве злочине, који се не памте у историји криминологије!

Узгред, ја особито жалим што ми се у II-ом светском рату није дала прилика да се сврстам у редове храбрих српских четника и да са њима, под командом нашег неумрлог чика Драже Михаиловића, чистим српске земље од Наци-Фашиста, хрватских усташа, комуниста и српских изрода и издајника. Рат сам провео у заробљеништву у Немачкој.

ЧЕТИРИ ГОДИНЕ НА ДАЛЕКОМ ИСТОКУ

После једног кратког интервјуа, лекарског прегледа и положене заклетве, „Тако ми Бог помогао“, у једној регрутној станици у Вен Бјурен и Канал улици у Чикагу, као добровољац највеће војне силе у свету, био сам упућен са једном великом групом младих регрута који су били позвани на одслужење војног рока, у Форт Шеридан, недалеко од Чикага, на даљу обуку. То је било 13. августа 1951. године.

У Форт Шеридан смо стигли возом предвече, где су нас прозвали по азбучном реду и одмах доделили пешадијским јединицама, али само за једно извесно време. После су нас постројили у тројне редове и одвели на вечеру где кувари викнуше на нас: „Једите!, шта гледате? Прво једите па после пробајте! Шта чекате, маму да вам сервира слаткише!“ Ту сам први пут видео војну кухињу која је снабдевена са најмодернијим кухињским прибором и најбољом храном у свету.

За време вечере, у једној великој трпезарији, приметио сам, између осталих ствари, две велике мапе окачене на зиду: Једна мапа слободног света изнад које је било питање са великим црвеним словима: „КО СУ НАШИ НЕПРИЈАТЕЉИ?“ На другој мапи су биле све комунистичке земље, укључујући Југославију и ону малу,

дивљу Албанију. На тој мапи је била утиснута петокрака црвена звезда са српом и чекићем а испод ње, мапе, одговор са великим, црвеним словима: „КОМУНИСТИ СУ НАШИ НЕПРИЈАТЕЉИ!“

После вечере и других формалности отишли смо на спавање, а светлост је угашена тачно у 10 сати. У то време сваки војник мора бити у кревету ради вечерњег рапорта. Мада после угашене светлости мора да влада „мртва“ тишина, те ноћи нисам дуго могао да заспим. Моје мисли су летеле на све стране и Бог зна где све у мислима нисам био!

Следећег јутра, тачно у 5 сати, дежурни упали светлост, дуну у пиштаљку и викну на нас, „а-а-а-п, ан јур фит!“ Устај! На ноге!

После јутарњег рапорта и доручка, који, као ручак и вечера траје један сат, у 8 сати смо били постројени у три реда и одведени у једну зграду, где су нас чекали фризерски који су моју чету од 120 регрута потшишали за непун сат-и-по. Да напоменем ово: Бријање у америчкој војсци је обавезно сваког јутра, а потшишавање по потреби, без обзира на чин. После тога су нас одвели на лекарски преглед. У предсобљу те велике зграде било нам је наређено да са себе скинемо све и да ствари страпамо у један мали, бели цак који су нам дали. Тога дана смо пролазили кроз такве лекарске прегледе, какве до тада нисам видео! Лекари су са прегледима ишли тако далеко да су свакоме регруту гледали низ грло и да утврде шта је јео од дана рођења! Ни један део тела није остао а да није прегледан! Овај преглед је трајао цео дан.

Следећег дана смо отишли у једну велику зграду, где је изнад улазних врата била окачена таблица са црвеним словима: „ТИШИНА – ИСПИТИ СУ У ТОКУ“. У тој згради сваки регрут је био одвојен од другог и сваки је имао столицу и мали сточић, укупно једно с другим. Тога дана смо полагали усмене и писмене испите из разно-разних предмета, као да смо се спремали за генералштабну школу. Сваки предмет је имао ограничено време, 15-20. минута и то је све. На крају ових испита, укључујући и стране језике ако их је неко знао, комисија, коју сачињавају официри, оцени школско образовање и менталну вредност сваког појединца.

Пролазећи кроз још неке процедуре, петог дана смо отишли у један велики магацин да примимо војну одећу. У једном великом предсобљу магацина било нам је наређено да са себе скинемо све; били смо голи као новорођенчад. Улазећи један за другим по азбучном реду, прво смо добили један подужи, широк, зеленомаслинасте боје, цак звани, „Дафл бег“ у који смо стрпали наше цивилно одело-одећу које ћемо касније послати кући. Од одеће смо прво добили летњи и зимски подвеш, затим летњу и зимску униформу; униформу за тренинг зв. „Фа-

Податак за Риплијеву рубрику „Веровали или не“; пред зградом Скупштине Републике Србије, када је начињен овај снимак, није било протестног окупљања изгладнелих радника. Преварени радници у очајању, немајући других решења, свакодневно долазе пред банкрот Скупштину тражећи своје, знојем, зарађено.

Пошто су челници СПС ономогућени у пробијању платног система, преварили бирачко тело и ускратили им обећано, наредних дана се очекују нова окупљања изманипулисаних радника

После избора, који неким странкама сукупиле предизборне кампање, попут уличних продаваца бижутерије и других, у нез-М сјак чију су страначку припадност открио сушеног усрећитеља и војла српског.

Пролазници, који су саосећали са губици динаре, као лепте од срца, и изражавали Новца је вероватно прикупљен због челника викинутих да троше туђе.

Ту претпоставку поткрепљују дочек 31. децембра) у хотелу „Београд интерконтинентал“ (Јулијанске 13. јануара) у хотелу „Хајат“ господина Драшковића са свитом.

Да је, нелај Боже, победио на избор председнички кандидат СПО-а, који води својих СПоваца, организовао дочек обе језера у Женеви, у „Валдорф Асторији“ и

Будући да су испијени шапмањац и вештени смо да је реч о тричавих 20 хиљада „Београду интерконтиненталу“. За „Хајат“ сини рачуна.) очекује се појава већег броја гољудније странке, на чијем челу је, промисли пус из ове фабуле.

Прославни хришћанин, који је у свакој прилици истицао своје светосавље, г. Вук Драшковић, назвао је окупљање припадника странке СПО, 26. јануара 1991. године у дансинг сали Дома омладине, „С В Е Т О С А В С К И Ж У Р“ (незнамо да ли су се на том журу играле и фоте, а ако јесу не би били изненађени?)

Имајући у виду дубину његове привржености Светосављу (осудио је прекид blasphemичне представе „Свети Сава“ писца Синише Ковачевића у Југословенском драмском позоришту) очекујемо, до године, окупљање ретких, који буду остали у СПО, под именом, нека нам опрости, прилици Цркве од лозе Немањића, „Светосавска штафета“ или „Светосавска гитаријада“ или „Светосавска роштиљијада“ или...

и странкама нису испунили очекивања и путујућих свирача, циркузана, мечкара, у кнез-Михаиловој улици се појавио проност открили препознатљиви постери не-пског.

али са губитницима, злушно су прилагали изражавали наду у будуће изборне победе. због челника Српског покрета обнове, на-

љују дочеци нових година: (Грегоријанске, интерконтинентал" и српске нове године у „Хајат риенси", поразом депримираног, ом.

о на изборима, извесно је да би „скромни" и, који вођа на неумрлог Броза, уз помоћ очеке обе нове године: На обали Леманског сторији" или негде на Бермудима.

апманац и мени прилично коштали, (Обавих 20 хиљада долара потрошених само у ". За „Хајат риенси" немамо податке о ви-а већег броја просјака, припадника најмно-лу је, промислом изабрани избавитељ, Лу-

ДОМ НАРОД ЗДРАВЉА
ПОЛИКЛИНИКА
БОРИС КИДРИЧ

Познате су нам „заслуге" Титовог привредног мага Бориса Кидрича, утемељивача колапса српске привреде, за достигнућа у овој области. Прихватамо назив његовим именом неког умирућег гиганта или јалове привредне организације али нисмо у стању да нађемо објашњење за поступак једне здравствене установе која се назвала његовим пуним именом и презименом.

Колико нам је познато Борис Кидрич није имао никакве везе са медицином осим што је, повремено, узимао антабус, па зато, из пијетета према жртвама његових виво-експеримената, тражимо промену назива поменуте здравствене установе.

На тренингу у Кемп Чејфи-ју

тиг јуниформ", разуме се све ново од конца, укључујући 10 марамица и 2 кравате. У току тога дана смо сви били униформисани, а „дафл бег" је био пун да сам га једва могао закопчати. После тога смо имали пуне руке посла, нарочито у административним процедурама у отисцима прстију, сликању за легитимацију и тд.

ТРЕНИНГ У КЕМП ЧЕЈФИЈУ

18. августа, негде око 7 часова увече, укрцали смо се у војни воз, који нас је одвезао у Кемп Чејфи, држава Аркансас, на тренинг од 16 недеља. У возу смо имали разне удобности, као у неком великом хотелу, такве удобности, какве до тада нигде нисам видео! Овај воз је заиста изгледао као „хотел на точковима"!

Следећег дана, 19. августа, стигли смо у Кемп Чејфи око 10 сати пре подне, где нас је на железничкој станици дочекала једна група официра, подофицира и војна музика, где су ударци у она два бубња „проламали небеса". После срдачног дочека и другог церемонијала, одмах су нас доделили различитим јединицама на тренинг. Ја сам са једном групом од 120 регрута био додељен „В" чети, 34. тенковског батаљона, 5. оклопне дивизије, зв. „ВИКТОРИ ДИВИЖН". (Једно објашњење: У америчкој војсци, као чета или батерија или трупа, не служи се са бројевима као, рецимо, 1-ва, 3-ћа или 5-та чета, већ се служи са латинском азбуком као, А, Б, Ц, и т.д., док веће јединице као батаљон, пук па навише, служи се са редним бројевима 1, 2, 3, и т.д. Да наведем један пример: Ако се једна чета или батерија служи са словом „Ц" то значи да је то трећа јединица у неком баталјону или пуку.) Од железничке станице до дрвених барака које су подигнуте у П-ом светском рату, марширали смо скоро један километар, где под оним великим и тешким цаком није било могуће оно: „Равњај се, равњај се!"

Што се тиче тренинга у америчкој војсци, то није лако описати; тренинг је врло брз, тежак, увек у великој журњи и немилосрдан да „искијаш мајчино млеко!" „Шта ће бити ако умрем?" упита један регрут једног каплара. Умри! Наћићемо некога који ће те заменити," оговори каплар. – Од 5 сати ујутру па до 10 увече, много пута и до 1-2. сата ноћу, спавања или одмора нема, без обзира на атмосферска времена: Киша, блато, снег, мраз, прашина, врућина и т.сл.

За време од 4 месеца немилосрдног тренинга у Кемп Чејфију, ми смо про-

лазили кроз све фазе пешадијске, артиљеријске и тенковске обуке – тренинга, где смо истовремено морали да знамо и рукујемо са свим оружјем са којим је дотична дивизија расплаћала; од бајонета до 34-тонског тенка. Поред теоријске наставе које су нам предавали официри и подофицири, највише су нам помагали филмови који истовремено, поред теорије, изводе и практичне радове. На крају тренинга смо полагали испит из свих предмета, где је војна комисија дала оцене за шта је ко квалификован: пешадију, артиљерију, тенкове или неки други род војске.

НА ПУТУ ЗА ДАЛЕКИ ИСТОК

После 16 недеља тренинга и даноноћне журње по брдима, шумама и пољима у Кемп Чејфију, добио сам наређење да се јавим једној прекомандној јединици 6. Армије, у Форт Латан, држави Вашингтон. Форт Латан се налази у близини града Сијатла, на северозападном делу Америке; на обали Тихог Океана, недалеко од Канаде. То наређење је датирано 15. децембра 1951. године. У међувремену, имао сам 20 дана одсуства које сам провео у Чикагу код мојих пријатеља, који су у П-ом светском рату били са мном у немачком ратном заробљеништву, у Мобсбургу, Лудвигсбургу и Филингену, Шварцвалд.

У Форт Латан сам стигао 7. јануара 1952. године, на сам дан нашег православног Божића. Ту сам се задржао 7 дана. За то време сам пролазио кроз различите интродукције и индоктринације које су се односиле на Далеки Исток, Јапан и Јужну Кореју, али још не на комунистичку Кину и Северну Кореју. Ово долази мало касније.

14. јануара смо напустили Форт Латан и са камионима кренули на пристаниште, где нас је чекала прекоморска „тврђава", велики транспортни брод „МСТМ – УССН – СИТ ЕНТО-ЛАК." Мада је тај дан био сунчан и хладан, грађани Сијатла су нас у вели-

Писац у чину артиљеријског наредника прве класе под именом, „ТИМ." 1953. год.

ком броју испратили и пожелели срећан пут и повратак својим домовима, у које се неки никада нису живи вратили! Када смо се укрцали брод је напустио обалу Америке и уз кликтање белих галсбова запловио преко Тихог или боље речено Дивљег Океана за Далеки Исток.

У ЈАПАНУ

После 19 дана оног тумбања и „пливања“ преко Тихог Океана који се играо са бродом као са ораховом љуском, 2. фебруара 1952. године, негде око 11 сати пре подне, стигли смо у пристаниште града Јокохаме, Јапан, који је у то време још био под америчком окупацијом. При напуштању брода био сам јако изненађен оном великом и срдачном дочеку грађана Јокохаме, који су нас награђивали са аплаузима, топлим осмесима и бацањем цвећа на нас, као да смо им дошли на свадбу! То је био мој први сусрет са народом Јапанске Империје на чијем се тлу налази и један Србин из Шумедије, сада амерички војник и окупатор. При искрцавању је чекала дугачка колона јапанских аутобуса и шофера, који су нас одвезли у Кемп Дрејк, бивше јапанске касарне, удаљене око 10 км од Токија. За време вожње од Јокохаме до Кемп Дрејка, у мислима сам се био пренео у моју дичну и славом овењчану Шумедију и сликао себе као некадашњег сеоског чобанина у опанцима, чувајући говеда и овце за време школских распуста, у пољима реке Грузе и мојег села Кнежевца Грузанског, где никада нисам сањао да ћу у животу икада видети свет, тако удаљен од моје миле и драге Отаџбине Србије! Али, човек не познаје тајне своје судбине; тајне о којима зна само БОГ!

У Кемп Дрејку смо се задржали 10 дана, где смо за то време поново имали „единенол егсерсајз“ са пушком и насађеним бајонетом у „уличним борбама, борбе од куће до куће, од степенице до степенице; прескакање и провлачење испод бодљикавих жица, јуриш и освајање бункера са ручним бомбама,“ и тако редом, редом док човек не исплази језик до колена! Ових 10 дана су ми били много тежи него оних 16 недеља у Кемп Чејфи. Ту сам био убеђен да сам био печен за пешадију.

7. фебруара смо отишли у једну огромно велику арену да разгледамо и да се упознамо са непријатељским оружјем, које ће у догледном времену пуцати на нас, оружје које су заплениле америчке трупе у Кореји. Ту је било изложено свакојако кинеско и северокорејанско оружје. Оружје Северне Кореје било је руског порекла, нарочито тенкови и артиљерија разних калибра. То оружје је Совјетска Унија „поклонила“ Северној Кореји да се, „тобож“ брани од јапанске „агресије,“ односно да нападне Јужну Кореју, када Стаљин буде намигнуо. Кинеско оружје је такође било, већином, руског

порекла, изузев оне дугачке пушке са којом би човек могао да млати шљиве, али ипак, није за подцењивање. Исто-времено, гледали смо вишечасовне филмове, чисто информативне природе, који су описивали начин и тактику кинеског и северокорејанског ратовања, који се мало разликују од совјетског. О овоме ће бити више речи, касније.

После оних 10. дана даноноћне јурњаве и пуцања у Кемп Дрејку, добили смо „награду“ да једне недеље одемо у Токио, највећи град у свету, да се боље упознамо са јапанским светом, да се мало „одморимо“ и освежимо. Тога дана сам наишао на једно велико и неочекивано изненађење. Наиме, ходајући једним широким тротоаром приметио сам окачен јеловник на прозору једног ресторана, и на енглеском језику штампано, „Хунгаријан гулаш!“ Ово је за мене било мало загонетно, бдакле мађарски гулаш у Токију, када ту Мађара уопште нема?! У том ресторану ме дочека један старији господин, одведе ме за астал и упита ме, шта желим од јела и пића? Одмах сам наручио гулаш, једна врста наше хране коју одавно нисам имао и флашу пива, рађено од пиринча. У почетку разговора с њим приметио је да нисам рођен у Америци, па ме упита, шта сам по народности и одакле? Када сам му рекао да сам по народности Србин и да сам

Први пишчеви дани у Кореји на сувом сибирском мразу.

рођен у Краљевини Југославији, изненађен, привуче столицу и седе код мене. Пошто је он врло слабо говорио енглески а ја ни једну реч јапански, то су наши разговори текли на немачком језику којим је он одлично говорио. Он ми је ту, између осталих ствари, причао да је пре и за време II-ог светског рата био шеф куфиње при јапан-

ској амбасадри, у Берлину, Немачка. После двочасовног гошћења и топлих разговора са овим племенитим Јапанцем, мојим новим пријатељем, растао сам се с њим и никада га више нисам видео, али ова незаборавна успомена живеће са мном у сећању док сам жив. Ох, какво гостопримство и уљудност, топлина и љубазност!

12. фебруар те године, око 6 часова увече, напустили смо Кемп Дрејк и брзим возом кренули за Сасебо, морско пристаниште на јужном делу Јапана. Пошто смо путовали ноћу то ми се није дала прилика да видим кроз какве делове те земље пролазим. Тек сутрадан, када се мало расвануло, подигао сам завесу на прозору и угледао плаво, чисто јапанско небо, а иза брда и високих планина појављивали су се зраци топлог јапанског сунца, симбол те земље и народа. Воз је јурио између разних брда и планина, кроз многе тунеле, преко поља и долина, потока и река, кроз разна села и градове, без да је се где заустављао, као да је знао да журим у борбу са комунистичким зликовцима и тиранима. Путуюћи тога дана кроз Империју Јапана видео сам да је то једна врло чиста и уређена земља од које би се многе требале постидети!

Пред само вече, 13. фебруара, стигли смо у Сасебо, где смо се одмах укрцали у један јапански брод са којим су руководили јапански морнари! Ово је за мене било загонетно да поред толиких америчких бродова сада „пливамо“ на јапанском броду?! Брод је напустио Сасебо и запловио у правцу Пусана, Јужна Кореја. На броду смо се брзо спријатељили са овим морнарима, који су натушали понеку енглеску реч, али смо се, углавном, споразумели са мимиком. Знали су куда идемо и шта нас тамо чека, те ту један морнар повуче кажипрет испод своје браде, указујући на то, као би он, „к-р-р-р-и-и-к“ пресекао комунистима гркљан! Били су врло симпатични момци и ја сам их брзо заволео.

У ЈУЖНОЈ КОРЕЈИ

14. фебруар 1952. године, негде око 10 часова пре подне, брод је се укотвио у пристаниште града Пусана, најнижа тачка Јужне Кореје. При искрцавању те тада унесрећене земље, први непријатељ са којим сам се срео био је онај сибирски мраз који ме је љуто уједао за лице! Ту није било никаквог церемонијала, изузев амерички црвени крет који нам је сервирао врућу каву и чај. У Пусану смо се задржали 36 сати, убијајући време под хладним шаторским крилима. За то време сам посматрао она висока брда и планине, које су биле спаљене и потпуно преоране, а у околини овога града ратна пустош је оставила дубоке трагове бруталности и трагедије! За то кратко време смо били додељивани разним родовима војске, где сам и ја очекивао да ћу бити додељен некој пешадијској јединици.

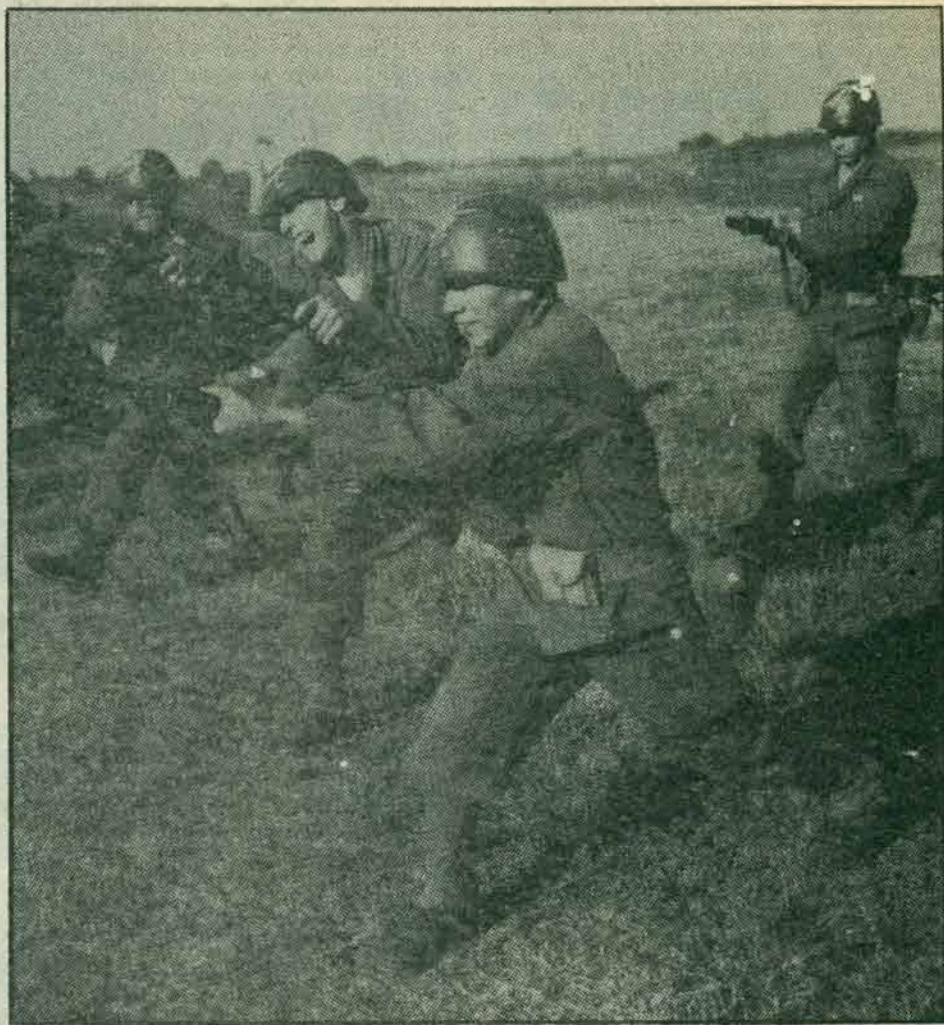
Међутим, ја до тада уопште нисам знао да сам у Кемп Чејфију испунио све артиљеријске услове.

Следећег дана увече смо се укрцали у један „путнички“ воз и кренули ка северу, у правцу Сеула, престонице Јужне Кореје. Тај воз није имао ни светла ни грејања, изрешетана врата и прозори са разним пиротехничким зрнима, те је изгледао као нека решетка! Све оне удобности које смо имали у Америци и Јапану остале су иза нас. Али, у ратним приликама и један бицикл је добро превозно средство.

Иако те ноћи уопште није било спавања, нисам могао да видим кроз какве делове унесрећене земље пролазим. Сутрадан, пак, што сам се више приближавао Сеулу, утолико сам се све више сусретао са сибирским мразом, који залеђује све и претвара у „сињи камен!“ Поред пруге сам наилазио на групе кинеских ратних заробљеника који су радили под стражом јужнокорејанске војске. На десној и левој страни пруге, уколико сам могао да докучим очима, гледао сам она села и градове који су до темеља били разорени и претворени у згаришта, пепео и кратере! Свуда су владали трагови историјске прошлости; трагови ратне пустоши и злочина који су проузроковали кинески и севернокорејански комунистички тирани, остављајући за собом на отвореним пољима и јамама поубијане старце, нејаке жене и децу да их чепају сури гавранови и отрцани пацови! Гледајући ове неописиве страхоте и трагедију овог невиног народа, ту сам сагледао трагедију мојег српског народа; трагедију коју је горко искусио у II-ом светском рату од нациста, фашистичко-комунистичких злочинаца, хрватских усташа и љотићеваца-српских изрода и издајника! И, онда, шта је могло остати поштеђено у овој земљи преко које су се четири пута ваљале разне војске света из комунистичке Кине, Северне Кореје, Америке, Енглеске, Канаде, Аустралије, Грчке, Турске, Белгије и Јужне Кореје! Да! „Тешко земљи куда војска прође..!“

Од железничке станице у Сеулу која је, као и сам град, била тешко оштећена, одвели смо се у прекомандну јединицу III-ће пешадијске дивизије, која је била у резерви, у позадини. Тек 19. фебруара сам био додељен 936. артиљеријском батаљону, 1-ог артиљеријског Корпуса, 8-ме Армије при Далекоисточној Команди, где уопште нисам сањао да ће ме овај батаљон за непуних 15. месеци наградити чином артиљеријског наредника I-ве класе! Ту сам одмах био додељен „С“ батерији, (3-ој), која је располагала са 6 пољских хаубица, кал. 155. мм. У то време је на целом фронту владало неко замишљење, али, с времена на време, топови су грмели као громови, а барутни дим се увијао око нас као нека густа магла, загушљива и смрди! Пхи! Чудан артиљеријски парфем!

Мој батаљон, односно моја батерија

На тренингу у Кемп Чејфи-ју.

се налазила на централном фронту, око 30 км изнад Сеула. Испред батерије су се налазила два брда између којих протиче река Имцин, која ме потсећа на нашу славну реку Дрину, брза и крива. Та брда су се звали, „Мала“ и „Велика Поре“. На левој страни „Мале Поре“ налазила се једна клисура, звана „Мали Гибралтар“. Испред моје батерије, преко реке Имцин, налазила се турска бригада, на десној страни I-ва јужнокорејанска пешадијска дивизија, а на левој страни, преко пута „Малог Гибралтара“ налазила се I-ва енглеска пешадијска дивизија која је располагала и са оним малим „твенти паундер“ дум-дум топчићима, који нису могли да пробију ни конзерву сардине!

Прича се да су Енглези у рату живели и не попуштају тако лако? Може бити. Али у Кореји нисам видео ни једног енглеског војника да је са голем песницом уништио неки руски тенк, као што је у II-ом светском рату пијани Винстон Черчил захтевао од голоручких четника да са голим песницама разбију Хитлерове панцере, нити сам видео да је се један убијени енглески војник повратио у живот са две главе, као што је то један енглески идиот брбљао преко лондонског „ББС“ радија српском народу да „она трава која се

све више коси, боље расте!“ Којешта!

За време местимичног чаркања дуж 38. паралеле, очекивали смо непријатељску офанзиву крајем марта или почетком априла месеца, и никако раније, јер му је било потребно више од годину дана да дође к себи и да надокнади изгубљено људство и материјал, који је приликом искрцавања америчких трупа 1951. године, у Инчану, у оном паничном бегству, изгубио све. У међувремену, небом Северне Кореје су господариле америчке ваздухопловне снаге које преко дана нису дале непријатељу да отвори очи. Али, непријатељ није спавао, користио је ноћ, маглу, ниске облаке, кишна времена и т.сл.

У међувремену, ни ми нисмо спавали, него смо утврђивали сваку стопу дуж 38. паралеле, на којој смо се пред зиму 1951. године били зауставили. И ево, како је наш фронт изгледао: На истакнутим положајима је била пешадија која је располагала са најмодернијим оружјем тога доба, добро укупана и наоружана до „зуба“. Иза ње 1-2 појаса тенковске јединице, а онда 3 појаса топова и пољских хаубица различитих калибара као: 8. поли-инчи, 155. мм., 105. мм., а у позадини резерва различитих родова војске, затим ваздухопловне снаге итд. Да наведем шта је само моја батерија имала: 6 пољских хаубица од 155 мм., 6 митраљеза кал. 50,6 митраљеза кал. 30 и 7 базука. Од моторних

ИДЕОЛОГИЈА ЧЕТНИШТВА —

ПОВРАТАК КОРЕНИМА СРПСКЕ ТРАДИЦИЈЕ

Покушај рехабилитације четничке идеологије догодио се почетком 1990. године истина доста стидљиво, када су Србија и српски народ на Косову били угрожени до те мере да је недостајала само кап која би прелила чашу да се жуч излије и врло брзо претвори у крв.

На првим антикомунистичким демонстрацијама у послератној Србији (в. „Велику Србију“ бр. 1) после четрдесет и пет година зачуло се први пут „Од Тополе па до Равне горе“ испред споменика кнезу Михајлу. Срби су, додуше не знајући, и раније певали стару четничку песму „Када умрам ил' загинам“, пролазили улицама које носе имена Мицка Крстића или Војводе Вука, вероватно и не запитавши се ко су

ти људи чија имена стоје исписана белом словима на плавој табли.

Чак и они који су познавали историју свога народа нису се усуђивали да својим потомцима, бар усмено, на старински начин, пошто су писани документи били или спаљени или добро сакривени, пренесу ко су људи од којих почиње идеја четништва, кад и зашто се она јавила и како се развијала и обогаћивала. Сведоци смо да и у данашњим уџбеницима „историје“ о четницима постоји само једна теза: да су

били издајници и сарадници окупатора.

На сву срећу, страх није успео да укочи све људе који познају и другу, а не само комунистичку верзију учитељице живота, па су своје синове унук заветовали да чувају свету четничку традицију и слободарски дух Срба који је за њу нераскидиво везан.

Карактеристика ове идеологије је да је излазила на сцену увек када је Србима претило уништење. Почели су везани за борбу српског народа у Јужној Србији (победом социјалистичке револуције добила је назив Македонија, док су њени становници присилно покрштени у бугарашка презимена) против два непријатеља: Турака и Великобугара, окупљених око ВМРО. Године 1903. по брдима Јужне Србије која се тада налазила под турском влашћу, јављају се прве чете устаника које почињу са нападима на турске постоје и посаде у њима. Српски народ је тада већ почињао да пева о јунацима војводи, Мицку војводи Вуку (право име Војин Поповић), војводи Јовану Стојковићу који је касније свом имену додао Бабунски. До ослобођења би вероватно и раније дошло да четничке јединице пису нападане од ВМРО-ваца под вођством Гоце Делчева и Христа Ботева (Станислав Краков: „Пламен четништва“). Интересантно је да су имена двојице Бугара заједно са именом Николе Карева од стране комуниста представљана као симбол борбе у Македонији, док о српским јунацима није писано ни слова.

Основна идеја првих четника је била ослобођење свих српских земаља и уједињење са матицом земљом, односно оним делом Србије који је био слободан. Сматрали су да је једина будућност Србије у уједињењу свеколиког српства у заједничку државу.

Слободарска идеја четника наставила се и прославила за време ратова које је тадашња Србија водила за ослобођење својих територија када су четници као храбри и добро обучени војници представљали претходницу редовним трупама. У то доба настаје песма „Спрем'те се, спрем'те, четници“ у којој се опева храброст војводе Јована Бабунског.

Одмах по уједињењу јужних покрајина са слободним делом земље почиње Први светски рат у коме се четничке идеје остварују кроз организацију добровољачких и елитних трупа спремних за обрачун са непријатељем у свакој ситуацији и на сваком терену. У Јаковљевићевој „Српској трилогији“ на најлепши начин је описано освајање Кајмакчалана од стране четничких трупа и дирљива љубав четника према отаџбини. На бојним пољима остало је много четника којима ни гроб није обележен, а који су пали за свету идеју слободе и све-српског уједињења.

Између два рата четници се организују у групу око Илије Бирчанина и

делују као организација ратних ветерана.

После 6. априла 1941. четничка идеја поново окупља Србе у циљу очувања нације и народа коме је претила опасност са свих страна: усташе су немилосрдно клале по српским селима у Хрватској, Босни и Херцеговини, Мађари по Војводини, Бугари по српском југу, а Шиптари по Косову и Метохији. Немачка је у Србији настојала да уведе што строжију окупациону власт због, показало се оправданог Хитлеровог страха од Срба. Генерал Драгољуб – Дража Михаиловић окупља српске герилше и већ 13. маја 1941. излази на Равну гору. Обзиром да се покрет у великој мери темељио на искуствима српских четника из протеклих времена, као и томе да се Илија Бирчанин ставио под команду Пукотника па убрзо затим генерала Михаиловића, покрет Југословенске војске у Отаџбини који је укључивао у своје редове и официре и добровољце у свим крајевима у којима су живели Срби, добија назив ЧЕТНИЧКИ ПОКРЕТ који му је наденуо сам народ. Идеолошко језгро овог покрета сачињавали су чланови предратног „Српског културног клуба“ Драгиша Васић, Стеван Мољевић, Слободан Драшковић и Војин Андрић. Оријентација покрета је била изузетно демократска, па је на Башком конгресу на Светог Саву, 27.1. 1944. донета чувена Башка резолуција која представља најдемократскији акт у талашној Европи која је увелико ратовала. Познато је да се нарочито Војин Андрић залагао да покрет после рата настави са деловањем као политичка странка.

Политичким манипулацијама покрет Драже Михаиловића је изигран и поражен искључиво политички, али ника војнички, а његове вође су или побивене као и сам генерал Михаиловић, или су биле осуђене на дугогодишњу тешку робију или су биле принуђене да емигрирају из Отаџбине.

Од тада настаје најмрачнији период однарођавања Срба под Јосипом Брозом. У једном тренутку Срби су осетили да више не могу да издрже: ситуација је била веома слична тренуцима када је четништво својим идејама дизало Србе. На Косову су дивљали Шиптари, у Хрватској се поново тежи стварању НДХ, Муслимани по Босни су почели поново да позивају на цихад, комунисти су били неспособни да реше било какав проблем и народ се сетио једине идеологије која га никад није изневерила: идеологије четништва. Дух четника од војводе Мишка до генерала Михаиловића се пренуо међу Србима. Била је потребна политички мудра личност која би према идеји коју је зачео Војин Андрић парламентарним и демократским путем покренула питање уједињења Срба и српских земаља, што и представља срж четничке идеологије. Многи неупућени су се запитали зашто четничка идеологија, сматрајући је атави-

стичком и насилничком јер су им једина сазнања о српским четницима долазила са комунистичког радија и телевизије и штампе, која је на сва уста благила четнике и све што је било на који начин у вези са њима и са слободном Србијом. Једини прави одговор може да буде: зато што четничка идеја никад није умрла у српским душама и зато што је остала неукаљана идеја о уједињењу Срба у заједничку државу, једину у којој би се сви Срби сигурно осећали. Овакве јасне одговоре дала је странка Српски четнички покрет под руководством др Војислава Шешеља, која представља отелотворење идеје Војина Андрића, једина права и вероватно зато забрањена од стране комуниста странка српских родољуба.

Аутор ових редова се са идејом четништва срео у гимназијским данима, 1978. Тада се срео са групом својих истомишљеника са којима је у највећој тајности размењивао литературу и све остало везано за четнички покрет. Основна књига из које смо се напajали знањем и родољубљем је била књига Станислава Кракова „Пламен четништва“ штампана још 1937. године. Није било веће радости него када је

наша мала група прочитала оглас у новинама да излази фототипско издање „наше“ књиге. Ми смо и даље сви на окупу, неки су се међусобно окумили, а јануар нам је био не хладан него топао месец јер смо последњег његовог дана, боље речено ноћи, из уста момака окупљених испред споменика књазу ослободиоцу чули песму коју смо дотад само кришом певушили а онда је са њима запевали из свег гласа: „Од Тополе па до Равне горе“ – Ко зна колико постоји још таквих као што смо ми били а са којима нисмо могли да се повежемо из међусобног неповерења коме су нас научили комунисти, а захваљујући томе и из страха за своје најближе, до скоро нисмо знали колико имамо истомишљеника. Четничка идеја окупља све више младих који имају сада онолико година колико смо ми имали 1978. Захваљујући пре свих др Шешељу они сада могу да носе кокарде слободно.

Четничкој идеји човек остаје веран до краја живота. Све је више људи прихвата што су показали и последњи избори. Помозимо да се искра разбукти.

Бранислав Филиповић

ПРАВЕ ОПАСНОСТИ

На промоцијама Српског четничког покрета војвода др Војислав Шешељ не пропушта прилику да упозори на две врло организоване опасности по српски народ:

1. САВЕЗ РЕФОРМСКИХ СПАГА ЈУГОСЛАВИЈЕ (тзв. Антина странка)
2. САВЕЗ КОМУНИСТА-ПОКРЕТА ЗА ЈУГОСЛАВИЈУ (СКПЈ)

Ко је сад, одједном, тај СКПЈ, ко су ти људи?

Просто речено то су оптимисти који мисле да су Срби спремни да и по други пут седну на исти колац!

Реч је о партији офуцаних шињела, о униформисаним носталгичарима спремним да новим крвопролићем опет „усреће“ српски народ! Они то, наравно, не признају и скоро да се куну да су спремни да се и до задње капи крви боре против крвопролића.

Ова странка, основана 19. новембра 1990. у београдском Сава-центру, по својим седим или већ давно оћелавелим главама, пре би се могло назвати Партијом војних пензионера него неким „Покретом“.

Иако се сви буне против назива „Партија генерала“, име потврђују својим чланством у СКПЈ: Савезни секретар за народну одбрану Вељко Кадријевић, начелник генералштаба Благоје Ацић, Никола Љубичић, Бранко Маџула, председник комитета организације СК у ЈНА Божидар Грубишић са целокупним чланством, Дане Петков-

ски, Стеван Мирковић, Душан Корач, Душан Пекић, Стане Бровет и други.

Чланови СКПЈ су још и бивши шеф југословенских комуниста Милан Панчевски и члан комитета бившег СКЈ Никола Матоски, а председник СКПЈ је Драган Атанасовски.

Прича се, јер се на питање о члановима Иницијативног одбораће даје одговор, да су чланови И.О.: Мирјана Марковић, Лордан Зафрановић, Димитрије Бауцал, Дана Милосављевић а посебно напомињемо да нико Вука Драшковића не доводи у везу са овим одбором.

Главни циљ покрета је: „да се демократским средствима супростави хаосу, мржњи, социјалној беда, да се избори за југословенску федерацију – заједничку, демократску, културно и економски богатију домовину равноправних грађана који живе у миру“

Да ли ништа боље од ове једне реченице очитује комунистичку моралну беду!?

После скоро ПЕТ ДЕЦЕНИЈА САМОВЛАШЋА комунисти би, сада, да се боре против хаоса, мржње и беде, против свега онога што су нам они сами донели!

Ова морална беда одаје и интелектуалну жаловост.

Ништа ново им не пада на памет већ се и даље држе, као пијан плота, оног вечитог крештања и сиктања о братству, једништву, љубави, светлој будућности...

Тим давно отупелим ножем они би и даље да нам одрезују паламаре среће и благостања!

Али то више не пролази у Србији!
Петар Димовић

ПРЕДСТАВЉАЊА КАНДИДАТА ЗА ПРЕДСЕДНИКА РЕПУБЛИКЕ СРПског ВОЈВОДЕ ДР ВОЈИСЛАВА ШЕШЕЉА

Тужиоци и Пилати плету трнове венце и одмеравају казне, упиру кажипрстом и граде од речи оптужнице а после перу руке и, опет, смишљају тужбе.

Праведници страдају и носе своје крстове, страдају због неке мисли, неког слова, неког свог сна, јер виде иза наших видика, јер су луча која је увек пред нама.

Од свог постанка синови човечији су се издвојили на Пилате и праведне страдалнике, на оне који суде и оне којима осуде, спирају године и снагу.

Пилати, који су невољом и не-

Кандидат за Председника републике говори у Степановићеву; и без озвучења да леко се чуло.

маштином опрвенели све српске земље, у ово доба новорођене „владавине“ народа, одредили су у страдалнике и др Војислава Шешеља, који је утамничен и прободен више чланака клинцима неправде, љутих одрђе, и искованих од лажних казивања.

Српског војводу који је донео запаљени бадњак да светли, мисао да гради, реч да оживи наду, утамничили су страшљивци преплашени за своју

опрали руке, дахом о новом рају испунили свиралу и ослободили утамниченог војводу који је, настављајући заустављени корак, пошао истим, записаним, путем кроз Србију одбосилка.

ВАЉЕВО

Почетак је, са разлогом, био у Ваљеву, месту горње Колубаре и Полгорине, лепом као српска шареница, са,

Никада више гледалаца у Старом позоришту—деталј са промоције кандидата за Председника републике на предлог Групе грађана, у Новом Саду.

масну и пуну зделу и свој прљави свет изван кога су сви криви и јеретици.

Српског војводу који је задрмао стубове на којима је изграђен тај прљави свет, који је окренуо пешчани сат њиховог трајања, прогласили су кривим, и у време предизборних представљања, прекрили невиделом и одвојили од бирача.

После шест недеља, уверени да је опасност по њих прошла, Пилати су

чије су тешњарског моста у јануару 1804. кнезови Алекса Ненадовић и Илија Бирчанин реком отекли у историју.

Почетак је, са разлогом, био у Ваљеву, четничком корену и штиту у чијим је недрима, у селу Ба, на Светог Саву 1944. одржан народни конгрес а српски Чича, утихнувши песму двојница и лелек пушака, објавио да Србија није умрла, да је Србија рођена.

Почетак је, са разлогом, био у Ваљеву које је равнгорски пирг, расадник и несмарица.

Тог дана, 24. новембра, када се свети краљ српски Стеван Дечански слави као свети Мрата (српски облик имена Мартин) nebo је било плаво и лепо као брезалика девојка и није било снега „до врата“.

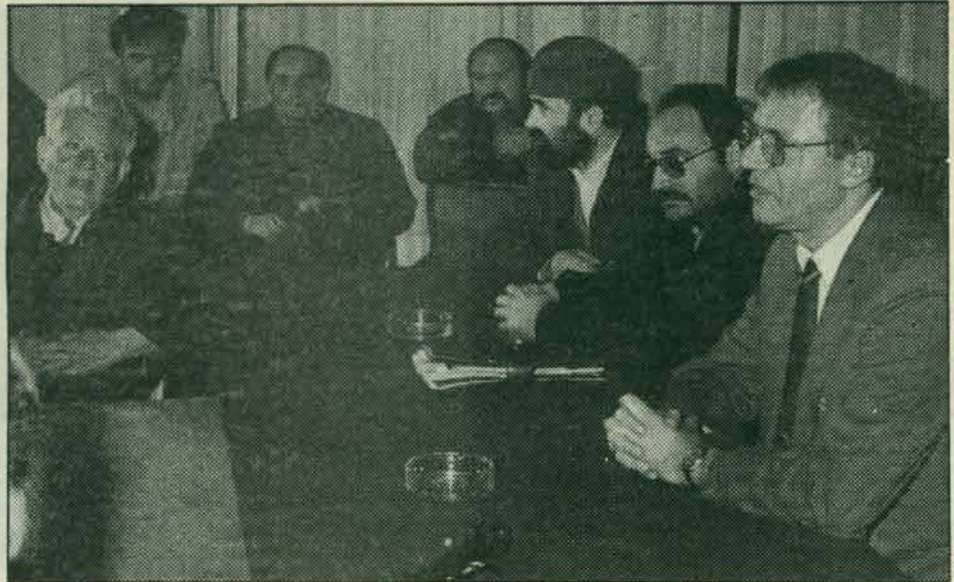
Народ је, жедан сећања на четнике, украшен знамењима која је Бог, издвојивши нас између народа, створио, препунио салу Дома културе, исту ону салу у којој је тог јула стеница домилела из хотела Лукс, Сатануилов ивер-Јосип нерадник, суђен осуђен на вечити боравак на ђубришту историје.

Здушним плеском и кликтавим „ВОЈВОДО!“, после „Боже правде“ од које је трнуо народ Ваљева, Рађевине, Подгорине и Равне Горе је поздравио госта, отаџбинског војводу др Војислава Шешеља.

Он је надахнуто и искричаво изложио свој изборни програм помињући, на крају, расуло и метеж, као плод једноумне непогоде која је притисла Србију. Набројао је решења која су слушаоци са одобравањем поздравили.

После двочасовног излагања прешло се на постављање питања чији су одговори уверили присутне да је кандидат за председника републике др Војислав Шешељ неодустајни војник за васкрс српских светиња и вредности.

Иза разлисталог челника Српског четничког покрета, тог дана, у свом

Промоција у Вршцу

Насупрот петроварадинске утврде, поред Дунава, на раскрсници путева којима су се из северних пусти, степски кентаури, привучени пленом, обрушавали на јужне царевине а избеглице са југа, страхом и безнађем загрнуте, носећи у завежљајима завичајне цркве и огњишта отишале на север до будимских стена и светог Андреја, посађен је Нови Сад.

Варош песничких посела, липара, багремовог мирисног цветања, дево-

Нови Сад није заборавио ни смутна времена аутономаша, неморалних кабадахија, ситицишом купљених, који су, да би удовољили послодавцима, отсепали комаде српске земље и одвајали је од Матице.

Новосадски житељи који су своју припадност Српској држави одредили много пре излагања аутономашког гњилог и црвеног накота, дочекали су, као свога, српског војводу који је у Старом позоришту, на даскама које живот значе, изрекао своје тезе које, за Србе, живот значе!

Војвода је, између поклича одобравања, присутних: четника, представника других опозиционих странака и извесног броја неопређених радозналаца који су, одушевљени изреченим, Старо позориште напустили као нови „шешелевци“, представио изборни програм, осудивши изборе које је назвао нерегуларнима због несуществовања, вољом владајуће странке, Српског четничког покрета.

Српски војвода је разумно истакао да нема илузија да би у већинском а не пропорционалном изборном систему могао да победи и да је његова кандидатура, уствари, прилика да се програм странке представи јавности и да на изборима рачуна, искључиво, на гласове српских четника.

Изневши све појединости из програма војвода др Војислав Шешељ је прихватио разговор са учесницима збора и одговарао на постављена питања.

Новосађане је нарочито интересовао однос вође српских четника и „вође свих Срба“, Вука Драшковића, завађеног са Србима Книнске Крајине, Босне и Херцеговине и Косова и Метохије! Војвода је стрпљиво износио познате чињенице и посебно нагласио детаљ, који у правој боји осликава књижевника и фарисеја Вука Драшковића, да није, у име демократије којом се као сврачак кити, устао због одбијања регистрације Српског четничког покрета, већ је, заједљиво, препоручио

Гостовање у Крагујевцу

Ваљеву, се представио и кандидат за народног посланика, на предлог групе грађана, г. Александар Стефановић, што је са добрим жељама, упућеним кандидату, поздрављено.

НОЊИ САД

Нови Сад, заметак модерне српске културе, који се разлистао и окитио изданима за спомињање, српском Атином назван, господствен : удешен, раширених руку је дочекао српског четника и војводу др Војислава Шешеља.

јачких споменара, барокног наслеђа, боемских винских и фиш-паприкаш вечери, српског театра и Матице Српске, памти и апокалиптична времена када су хонведи панонског адмирала Миклоша Хортија де Нађбања, на дунавској обали 1942. украли сунце и откуцаје срца новомученицима православног верозакона и некима од синова Израилевих.

да тај проблем реши генерал Кадиевић.

— „Када сам ухапшен ни СПО ни Вук нису мрднули ни једним од три уздигнута прста, којима су тако бахато махали у свим приликама”, резигнирано је завршио српски војвода.

Импесиониран Новосађани су, по завршеном представљању, испратили свог госта и пред Старим позориштем, користећи прилику да му поставе још неко заборављено питање, наставили разговор. Војвода је неуморно и љубазно свима одговарао и на књигама, фотографијама и примерцима четничког листа „Велика Србија” исписивао посвете и потписе.

Српска Атина је урезала у сећање посету четничког челника и поздравила махањем руку и испратила на пут којим је, због Србије, пошао.

СТЕПАНОВИЋЕВО

У место названо по старом војводи Степи стигао је, после гласова који су се о њему пронели, други војвода да, у плодном лесу, заоре бразду народног освешћења коју су србофобични аутономиши савесно затрпавали.

У место названо по старом војводи Степи, победнику са Једрена и Цера, заборављено у широкој равниши и забринуто за свој српски пород стигао је други војвода да речју крепи, мишљу сакупи и научи и личним примером охрабри присутне.

Жељан поштене речи—сељак из околине Ваљева

власницима јер само земља у приватном поседу може дати добре приносе” огласили су се повицима и пљеском који је тутњао као, грмљавином обојена, лековита летња киша.

Тог дана, 25. новембра 1990. у месту названом по старом војводи Степи, четнички војвода је под четничку заставу прикупио нове поклонице равнороске мисли.

РУМЕНКА

У Дому културе у Њилима и цвећу и пригодним сликама било је све

стало у XV веку у подножју куле која је била у венцу града подигнутог за одбрану од агаренске опасности.

Град није издржао, као ни многи градови испод Дунава, и агаренска нечист се просула равницом и остала до 1717. године.

Вршац је место рођења српског Молијера Јована Стерије Поповића и двоговечног Паје Јовановића који је „Сеобу Србаља” насликао гледајући кроз време у корен своје породице.

Недалеко од Вршца, у питомом горју, као у Едему, подигнут је у XVII ве-

Прекобројни: сала у Вршцу је била претесна да прими све поштоваоце др Војислава Шешеља.

Уобичајена појава: није било довољно места за све који су дошли да чују др Војислава Шешеља.

Велика биоскопска сала је пропевала четничким песмама а жуљевити, тежачки, дланови су добовали одобравајући речено.

После представљања свог изборног и четничког програма, не пондвивши истог дана изречено у Новом Саду што доказује говорникову уметност и речитост, прешло се, као свуда, на постављање питања.

Одрада очврсле, са земљом срасле и њој наклоњене житеље Степановићева интересовала су пољопривредна збивања а на војводино да „насилно одузету земљу треба вратити ранијим

као у Степановићеву, осим питања и одговора на њих а „Војо, војводо!” и „Спремте се, спремте четници” је, као бели Немањинки орао, одлетело можда до Светог Андреја.

ВРШАЦ

Вршац је место испред Гудуричког врха и пасторалних, виноградима и воћњацима прекривених, брегова на-

ку, после Христа, манастир Месић са црквом Светог Јована Претече. (Свети Јован, пророк, претеча и крститељ Господњи, син Захаријин и Јелисаветин који се у пустињи хранио акридима и медом дивљих пчела, крштавао је покајнике на реци Јордану, најављујући долазак Месијин. Да удовољни похотној играчици Саломе, сулуди Ирод му је отсекао главу).

Манастир је у аустријско-турском рату срушен (то је судбина углавном православних богомоља) а обновљен у XVIII веку.

У Вршац, место старих злања, барок-

ног мириса и чежње за фијакерима и ноћним винским песмама уз тамбурицу, дошао је српски војвода др Војислав Шешељ, весник новог лисја, једном вођа свих Србаља, не у расејање него у победе које чекају да се остваре!

У сали хотела „Србија“ представљајући се у црвено, плаво, белом светлу поклоник Равне Горе је јасно, аргументовано и поштено испричао изборни програм и оставио утисак озбиљног политичара чије је искључиво опредељење **ВЕЛИКА И ДЕМОКРАТСКА СРБИЈА**.

Раскид са исламским и канибалистичким „пријатељским“ земљама а зближавање са православним и земљама традиционалног пријатељства наишли су на опште одобравање.

И све што је рекао плеском је одобрено а после дугог разговора и четничких псалми које су све испуниле миљем, српски путујући војвода (то је једини начин контакта са бирачима јер су му у комунистичкој демократији онемогућена појављивања у јавним гласилима) је изашао из Вршца.

ЗРЕЊАНИН

Град који се пре звао краљевским именом ПЕТРОВГРАД налази се на тремој равничарској, данас загађеној, реци Бегеју, у Банатској равници, окружен кукурузним морем.

Некада су, мостом, преко Бегеја прелазили дебели коњи а данас дотрајали аутомобили који последњим снагама загађују животну средину.

Граду произвођача хране (Комбинат „Серво Михаљ“ назван по почившем кројачу, члану почивше компартије), граду прехранбеног богатства прети несташница хране, узро-

Програмско излагање др Војислава Шешеља је привукло пажњу свих генерација; Ваљево – српске госпође

Руменка—будући српски четници са пажњом слушају говор свог војводе.

Руменка – српске госпођице

кована комунистичком аграрном политиком, управо онима који је производе!

У Зрењанин (још једно име истакнутог комунисте) 29. новембра, на српски дан жалости, јер је тог дана у Јајцу осакаћена, понижена и убијена Србија, дошао је онај који би да је оживи, врати сјај и величину и удахне национални понос.

свој изборни програм за председника републике, прихватљив сваком Србину.

На крају десило се оно што се свуда дешавало; они који су били уз четнички покрет постали су му још приврженији а они неопредељени, одушевљени изреченим, прелазили су у четничке редове, једине снаге која је у стању да пресече Гордијеве чворове које су завезали и замрсили црвени, и у стању распадања, прсти комуниста.

Зрењанине, избрисаћемо ти име и вратићемо ПЕТРОВГРАД, поручили су српски четници напуштајући град на Бегеју.

ЛОЗНИЦА

На оволетно Ваведење у Лозницу, богато место подно упамћеног Цера у јадарској долини, дошао је српски војвода Шешељ да каже зашто, како и шта нам ваља чинити у ово смутно време које се као нечиста вода разлило преко Србије.

Лозница је била окићена плакатима које је скидала и цепала, злобом и мржњом обележена белокоса и времешна, младеж странке са којом нема неизвесности али је, ипак, остао знатан број да обавести о промоцији председничког кандидата заказаној у хали спортова са почетком у 16 часова.

Пред представљање српски војвода је, са пратиоцима члановима изборног штаба, посетио манастир Трношу са црквом Ваведења Богородичиног (посвећене дану када је, кћер Јоакима и Ане, трогодишња Марија, у пратњи првосвештеника, ушла у Јерусалимски храм, у олтар „Светиње над Светињама“ и заветовала се Богу). Манастир се налази недалеко од Лознице окружен мирисном, тог дана, од првог снега, обељеном шумом.

Госте су дочекали братство и архимандрит Антоније чија је честита десница, вођена Божјим промислом, на радост и у славу православних хришћана, изабрала 44-тог патријарха српског господина Павла. Док су разгледали манастир који је, у облику

Српски народ слуша беседу свог војводе.

Тренутак истине: Ваљевци пажљиво слушају речи разума и охрабрења

слободног крста са куполом, средином XVI века подигао игуман Пајсије са братством, архимандрит је говорио о историјским збивањима везаним за ово здање и овај јуначки и страдалнички крај. Затим су посетили конак где је смештена меморијална збирка о Вуку „од кољена Караџића“, који се, као дете, школовао у Трношу и изучио азбуку БЕКАВИЦУ и словенски ЧАСЛОВАЦ а онда узлетео у незаборав и свет знања који је за свој род сачинио. У конаку гости су послужени житом, јер је била манастирска слава, и хладном водом са извора

девет Југовића за „крст часни и слободу златну“, на светом пољу, палих јунака.

У разговору са старешином Антонијем и братством манастира Трноше војвода Шешел и гости из Београда провели су пријатне часове које нико није мерно и који су упамћени истекли. Разговарали су о новоизабраном патријарху српском, о задацима и ономе шта тишти Цркву у овом невидел-

ном времену, о многим причама које се између пријатеља причају. На крају, зажелевши једни другима дуг живот и добро здравље, изљубили су се и растали и обећали да се, ако Бог да, опет, у добар час сретну.

Када је војвода, на челу свог изборног штаба, ушао у халу спортског центра, украшену тробојним светињама и српским знамењима, проломиле су се, као летња божанска грмљавина, поклици и старе четничке песме које су храбриле и давале наду. У вулканском гротлу у српском заплетеном колу било је и свештеника, народних пастира и вођа, од комуниста гурнутих на маргине догађања, који су позивали на приврженост часном и животворном крсту Христовом и одбацивање ружног комунистичког симбола.

После војводиног говора, прекиданог аплаузима и узвицима „ВОЈО, ВОЈВОДО!“, којим је исцрпно изложио програмска начела Српског четничког покрета и разјаснио политичку ситуацију, за чије црнило је окривио исконске четничке противнике и уједињене непријатеље српства, иницијатива је препуштена аудиторијуму који је постављао питања. Одговоривши на свако, па и она провокативна и тенденциозна, војвода је испунио очекивања присутних са којима се растао уз кликтај из свих грла четничке химне „Спремте се, spremte, четници“ која је и сузе натерала.

На крају, уморан али добро расположен, испраћен добрим жељама, кроз прохладну децембарску ноћ војвода др Војислав Шешел је са пратиоцима кренуо да на неком другом месту, у неком другом граду, запали ватру националног поноса и вере у победу српства под вођством неуништивог четничког покрета.

ЧАЧАК

Све у близини Чачка је славно и упамћено.

Овчарко-кабларска клисура, коју је Морава од камена ојела, накићена молитвеним лаврама, подигнутих када је народ у ропству копнео и посвећених: Светој Тројици, Благовештењу, Преображењу, Ваведењу, Вознесењу, Срећењу, и светима Николи, Илији и Јовану;

Планина Јелипа у чијим недрима су обитовали чувари крста и српства, бели српски орлови легендарног Чиче;

Поље Љубић где је 8. маја 1815. господар Милош ударао темеље државе а јунак Танаско Рајић се вазнео на облак, изнад свих облака, и ношен ветровима, да је јуначи, прелази преко Србије.

Зато је Чачак (у доба Немањића, Хребелановића и Лазаревића ГРАДАЦ) среда и клица Србије, зато је Чачак у сукобу са онима који би да затру и обезвреде српску оставштину, зато је Чачак отворио душу, изнео хлеб и со и изашао пред војводу, првог који је после пола века дошао.

Сала дома културе је врела и била испуњена као кошница четничким ју-

ришницима (и заплашеним чуварима система који су прерушени били присутни по службеној дужности) који су са свог горја и разних страна стигли да чују, у души зарезу и у своја места однесу војводину беседу.

Познате тезе о решавању хрватског, словеначког и шиптарског питања здушно су прихваћене, а прихваћен је и предлог за решење привредних, политичких, социјалних и других ребуса смишљених, на коминтерновски начин у коминтерновским главама и главама њихових удворица.

Када је представљање бирачима председничког кандидата др Војислава Шешеља завршено, песма се откинула из грла и, као снег који је напољу вејао, развејала. Чачком и украсила четнички завет да се не скрене са Чичиног пута. (Речи ове песме су украли комунисти и приписали их свом Јосипу Хлептоману)

Са домаћином скупа Миладином Тодосијевићем, јуришником из славне

и честите четничке породице, српски војвода је са својим четницима отишао у оближње село Трнаву где је 1814. Хаџи Продан Глигоријевић подигао

Разговору никад краја – на улици, испред Старог позоришта, после промоције у Новом Саду.

преурањену, свирепу угушену, буну против Турака.

КРУШЕВАЦ

Славни град, под Багдалом, на реци Расини, столица кнеза Лазара Хребељановића који је НА СРПСКИ НАЧИН, ЈУНАЧКИ И ЧАСНО, стао на белег јачем од себе, седиште богатог виногорја жупског, отворио је градска врата и кључеве од душе уручио српском војводи.

Крушевац је кнежевски град украшен китњастом Лазарицом, придворном црквом посвећеној св. Стефану коју подигоше златоруки Моравци, а до 1402. године је био престоница Стефана Лазаревића, сетног и образова-

Новосађани су пљеском потврдили слагање са политичким ставовима др Војислава Шешеља.

Срби из Руменке одају почаст химни „Боже правде“

ног владара који нам је подарио вечито „Слово љубве“

Крушевац је град мученик који су 1941. окрвавили свирепи тевтонци чији је пут у „нови поредак“ прелазео преко Србије а 1944. још свирепији комунари чији је пут у „бескласно друштво“ опет прелазео преко Србије.

У непосредној близини града су манастири Љубостиња, (са црквом Успења Богородичиног који је, пред сам бој на светом пољу Косову, подигла и после у њему сахрањена, пресветла српска госпођа Милица) и Каленић, задужбина протопротојере Богдана, велможе деспота Стефана сина Лазаревог.

5. децембра 1990., у хали спортова окупило се све честито и јуначко што је имао Крушевац да поздрави и чује

Глас истине и разума – председнички кандидат који је био ухапшен и онемогућен у представљању свог изборног програма.

изборни програм свог челника др Војислава Шешеља.

Уз звуке химне „Боже правде“ и опојних, на шуму мирисних, четничких песама почео је крушевачки празник и окупљање, под крсташ барјак Бошка Југовића, расинских и моравских јуришлија.

Кандидат, на предлог групе грађана, за председника републике Србије, др Војислав Шешељ је на свој начин: разумљиво и аргументовано изложио своје неодустајне циљеве и свој план за ослобођење из загрљаја комунистичке хоботнице.

После уобичајеног дијалога са присутнима, дељења потписа и обећања о скором, поновном, виђењу, српски вој-

притајених, по службеној дужности присутних, чувара владајуће странке, чуо се глас који је власт гушила и крила од народа и од чијих порука је зазирала.

Био је присутан велики број при-

је, полувековно, трајање настављено и у овом времену изнуђене „демократије“ на непромењени, само за нијансу перфиднији начин.

Тога дана, у редове Српског четничког покрета, примљено је и неколико стотина нових чланова.

Тога дана, у Дому омладине, др Војислав Шешељ је срушио сва настојања владајуће странке да га, као свог најопаснијег противника недолично прикаже као пародију на српске четнике: необразованог, крвожедног, поборника грађанског рата и недостојног политичке пажње.

Својом појавом и смишљеном речју доказао је да је реч о српском трибуну чије време тек долази.

НИШ

У Ниш, град који је свим војскама био на путу, град царева и бољара, градсног одбора нишких четника, председнички кандидат је надахнуто изговорио где је рођен свети цар Константин

Мирољубивом војводи кишобран главу чува а Кадијевићу чизма.

вода је са пратиоцима пошао низ Мораву да у неком другом граду отвара очи уснулим!

БЕОГРАД

Војвода се јавио и престолном Београду, који се китио плакатима и улешшавао за предстојеће изборе, први пут без сметњи и интервенције полиције која није узнемиравала окупљене.

Борцу и јуришлији свиклом на супротстављање властима и беседе без озвучења, било је необично у таквим околностима.

Прилагођавање није дуго трајало и у једној од сала Дома омладине, препуној присталица Српског четничког покрета, неопредељених знатижељника, представника опозиционих странака и

падника „поштене“ интелигенције, по знањем одређеним а не комунистичким критеријумима, који су, по завршеном представљању, председничког кандидата, постављали језгровита и занимљива питања добијајући исто језгровите и смишљене одговоре.

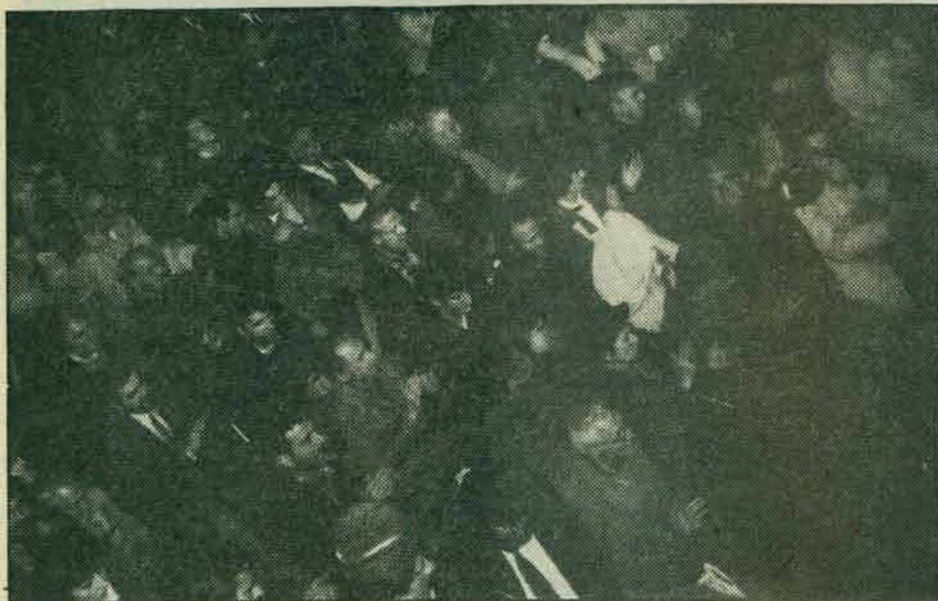
Седма сила је све вредно бележила и касетофонима упијала да Ви, по повратку у редакције, обучени и подобни уредници вични пропагандним машинацијама, избрисали или скраћивањем осакатили поднете извештаје и ускратили читаоцима тачне информације.

Био је то уобичајени поступак чије

(Миланским едиктом 313 дао је слободу вере хришћанима, основао Константинопољ и побеђивао крстом) дошао је српски четнички војвода да побеђује истином и чињеницама

Војвода Шешељ је требао, користећи промоцију књиге „Тако је говорио Чича“ да представи програм Српског четничког покрета знатно раније али је из познатих разлога (хапшење у јеку предизборне кампање) изостао његов долазак.

Нишлије су га стрпљиво чекале да чују реч лековиту, која је у овом, по православне Србе, трудном и невиделном времену потребна а ускраћена, коју зна да каже, из душе и дамара, само четник изнедрен из ропства и страдања.

У сали Скупштине општине града Ниша, украшеној трудом и прегором Бранислава Вакића, председника ме-риу реквијем за комунизам и шта нам

ваља чинити, прекидан здружним по-клицима.

Под окриљем Српског четничког покрета, предвођеног јуришником

Чести приказ у Дому омладине-плесак одобравања

Шешељом, српски народ никада неће дозволити градњу нове Ђеле куле ни у једном делу државе Срба!

Бог правде који га је увек волио по-казаће му пут победама и славом овенчан!

Тако је било! Бог зна!

Крајем 1990. године владајућа странка (СПС) је, са преобладавањем, удаљила са политичке позорнице док-тора правних наука Војислава Шешеља који је, као председнички кандидат, за разлику од покрета који води ипак био „подобан“!

Тако је било, налајмо се последњи пут.

Даће Бог да се уочи предстојећих, претпостављамо превремених, избора др Војислав Шешељ појављује на свим телевизијским каналима, радио тала-сима и ступцима дневне штампе.

Синиша Аксентијевић

ПРЕДИЗБОРНА ФАРСА

7 децембра 1990. године, испред До-ма омладине, делио сам летке са про-мотивном беседом кандидата за пред-седника Републике Србије, др Војисла-ва Шешеља и долазећи у додир са људима разних годишта, занимања и политичког опредељења, вршио сам неку врсту анкете.

После телевизијског дебија и пред-стављања, као председничког кандида-та, одржаног дан раније, 6. децембра, политичке „акције“ др Шешеља нагло су порасле и многоструко увећале вредност нарочито међу младим и још неопредељеним људима закључио сам, одмах, на почетку овог испити-вања јавног мњења.

Сви су били импресионирани на-ступом, а и изгледом (многи су подле-гли дугогодишњем утицају комуни-стичких медија и очекивали су сусрет са неартикулисаном брадатом креату-ром) председника Српског четничког покрета, који се представио као оз-биљан политичар и врстан познавалац правне науке, економије, историје, психологије и других атрибута по-требних за успешно бављење полити-ком.

Било је пријатно слушати похвале непознатих људи (неколико супротно изречених мишљења није утицало на моје расположење) који су пуним срцем без устручавања износили своје мишљење и изражавали слагање са др Шешељем који је разбио уврежену слику о српским четницима.

Признање које је изрекао старији господин (а био је друг) „Како смо доз-волили да оде од нас политичар овак-вог капацитета, ума и достојанства?“

спонтано је открило мишљење и „дру-ге стране“ које ми је, да будем искрен, посебно пријало.

Снег је почео да се топи, због ситне кише која је цело пре подне падала, људи су застајали и знатичељно узимали летке, а ја сам настављао своју анкету, постављао и одговарао на пи-тања. Око 13 часова пришао ми је један младић и упозорио да се склоним, због могуће милицијске интервенције. Ни-сам га познавао, нисам знао ни његове разлоге да ме о томе обавести; љубазно

сам му захвалио и наставио да делим летке.

После његовог упозорења логаћаји су, врло неповољно по мене, почели да се одвијају великом брзином.

Зауставивши се на тротоару, у мојој непосредној близини, паркирао се плави милиционерски аутомобил марке „Застава 101“ из ког су изашли 4 униформисана припадника службе безбедности. Један од њих ме је, то-боже незаинтересовано питао „Како иде?“ да би се, после тога, по направљеном плану, сместио у сам улаз Дома омладине а остала тројица су, држећи ме на оку, шетала око мене. Као не обраћајући пажњу на њих (уствари, питао сам се шта смерају) наставио сам да делим летке. После неколико мину-та пред мене је стао, хватајући ме јед-ном руком за раме а другом показујући службену легитимацију, младић човек у цивилу. Наредио ми је да сместа склоним нераспаковани пакет летака и са њима, а у пратњи оне четворце униформисаних милиционера, уђем у паркирани аутомобил. На моје питање зашто ме безразложно, усред бела да-на, хапсе на улици, инспектор (онај у цивилу) ми је одговорио да ме не хапсе већ приводе због дељења летака, у вре-ме предизборне тишине. Примедбу да сам летке делио ћутећи, није прихва-тио, после чега сам ипак морао да уђем у патролна кола, која су, бучно старту-јући појурила.

У станици милиције у Улици Мајке Јевросиме, где смо поле неколико ми-нута стигли, зачудо љубазно (најзад љубазност) узели су ми податке и из-винили се због привођења које су оба-вили извршавајући наређење. Када сам их упитао чија, одговорено ми је да је то учињено по наређењу претпоста-вљених због анонимних телефонских

ВЕЛИКА СРБИЈА

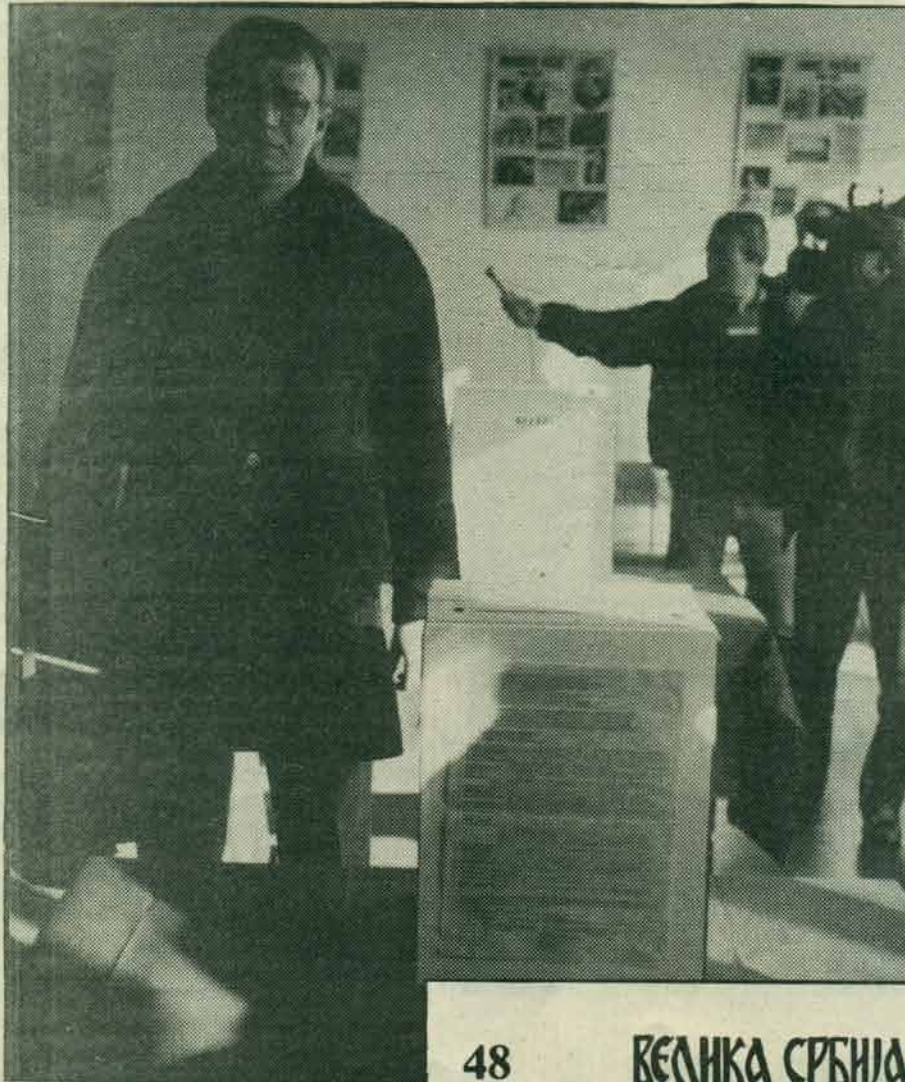
47

▶ пријава по којима сам, делети летке, узнемиравао јавност.

Они који су тог дана били узнеми- рени, извесно је, припадали су пре- рушеној Социјалистичкој партији и због њиховог узнемиравања ме није гризла савест, напротив! (Они су мене узнемиравали 45 година па ником ни- сам телефонирао.)

После 20 минута, поново су ми уз- ели податке. (Вероватно им је причиња- вало задовољство када су поновили цео поступак). У канцеларији на I спра- ту официра милиције је прекидао те- лефон, одлазио је и враћао се ја сам чекао и нагађао шта ће да се деси и докле ћу да будем лишен слободе. По- сле невезаног разговора о свему и свачему, зашта нисам видео разлоге, пребачен сам на III спрат у собу бр. 20, где су ми, по трећи пут, узели податке. Понуђено ми је да седнем а онда су два млађа човека у цивилу (инспектори милиције) почела да ми постављају унакрсна питања. На питање где ми је оружје, одговорио сам да га немам, да га никада нисам ни имао, а да су моје

Број 32. са листе кандидата за Председ- ника републике Србије, др Војислав Шешељ, је обавио своју грађанску дужност. Нисмо сазнали коме је покло- ниво поверење. ▲

БЕЗ РЕЧИ

ајс
914

оружје истина и чињенице које аргу- ментовано износим саговорницима и људима различитог мишљења. Упи- тан да ли сам се тукао одговорио сам да нисам и да ми то не дозвољавају до- маће васпитање, лична култура а и го- дине. После дугог и детаљног испити- вања, које сам сматрао узалудним гу-

бљењем времена, дошао је врхунац, свега.

Саопштено ми је да нисам приведен због растурања летака узнемиравајуће садржине, већ због претњи упућених неким лицима у кафани „Руски цар” којима сам, наводно, претио убиством!

Мој коментар је био изражен спон- таним смехом и питањем зашто ми то одмах није саопштено него је била по- требна цела ова представа. Када ми је одговорено да нису дошли кући, да би ме лишили слободе, због могућности да ме компромитују пред суседима, мој смех је прешао у ироничан. У овој прваној и демократској држави запа- тила се нека врло љубазна милиција која води рачуна о угледа својих кли- јената, закључио сам.

После 3 сата и 10 минуа проведених у станици милиције, без икаквих за- конских основа, зашта би починиоци тога, уствари, морали да одговарају, речено ми је да сам слободан али да више никоме не претим.

Када сам, прилично напет и уморан, изашао на улицу и запалио цигарету, схватио сам да сам приведен због бриљантног представљања председ- ничког кандидата др Војислава Шешеља чије је даље популарисање у народу требало спречити по сваку це- ну. Многим људима који су, у мом од- суству, прошли поред Дома омладине било је ускраћено да добију изборни летак са подацима о председничком кандидату и евентуално се за њега одреде.

Социјалистичка странка је „пошто- вала” предизборно ћутање али није предизборно делање па је уз помоћ ор- гана милиције ометала представљање, на овај начин, председничког кандида- та, а кроз 4 године (ако не буде превре- мених избора) и вероватног победни- ка у изборној, демократској трци!

ИЗДАЈА КУМА КАО НЕОПРОСТИВ ДУХОВНИ ЗЛОЧИН

Црквено, канонско, право вели да у нас постоје две врсте сродства: ПРИРОДНО или КРВНО СРОДСТВО и ДУХОВНО СРОДСТВО.

Под природним или крвним сродством подразумева се „веза или узајамни однос између два лица, која су постала једно од другог или пак обадва имају једно исто лице као заједничког претка“. Овај однос је пре свега физички. Сем тога, крвно сродство је у исто време и МОРАЛНА ВЕЗА.

Духовно сродство се заснива чином крштења, који по црквеним канонима представља и сметњу за брак. Први закон о забрани брака сродника крштењем издао је византијски цар Јустинијан I (482-565), забранивши брак између кума и кумчета. У закону царава Лава IV и Константина II (776-780) изражава се најоштрије негодовање према онима који кумују својој рођеној деци, због тога, што се тиме, како вели тај закон, ствара мешавина крвног и духовног сродства.

Наведени закони, а и неки други издати касније, само су проширивали листу забрана ступања у брак духовних сродника. Но, то је питање које регулише црквено право и није тема којом се бави овај напис. Он се, пре свега, бави кумством као духовним сродством и значајем тог појма за православни живаљ, као и ИЗДАЈОМ те, за наша хришћанска схватања, значајне духовне институције. Ваља нагласити да је црквено право католичке и протестантске цркве прецизније у одређивању кумства, као духовног сродства, па кума назива ГОТФАТЕР (GODFATHER) што доследно преведено значи БОЖИЈИ ОТАЦ. У речнику енглеско-српског језика (Мортон Бенсон) постоји појам ГАДПЕРЕНТ (GOD-PARENT) што такође значи кум. Овај појам је занимљив јер га чине речи ГАД (GOD) што значи БОГ и ПЕРЕНТ (PARENT) што значи родитељ а заједно, буквално преведене, значе БОЖИЈИ РОДИТЕЉ. Ова кованица, која у основи садржи реч БОГ, јасно казује о духовној спони, односно о духовном сродству које је, по неким тумачењима, чак чвршће и од крвног. Неки примери кумства завађених породица, које једна другој дугују крв, само употпуњују веровање о значају те духовне институције. Разуме се, веровање у садржину вредности духовног сродства које траје, ево, већ 14 векова, трајаће докле год постоји вера и отисак те

универзалне људске свести. Чак су и марксисти, који су у својој наивности веровали да су способни да затру трагове две хиљаде година старе хришћанске религијске свести, схватили да је такво чудо неизводљиво, па су Цркви, ипак, оставили чин факултативног венчања и крштења. Уништити нешто што траје две хиљаде година било је превелики залагај чак и за комунисте, а то што нису успели да затру веру не значи да им није успело да умање значај неких ДУХОВНИХ вредности као што је, на пример, случај са институцијом кумства.

У историји развоја новије људске свести, којој је основно обележје давала хришћанска црква, од времена византијског цара Јустинијана I, који је институционализовао кумство као духовно сродство има мноштво примера непоштовања духовног сродства који би се могли назвати, како духовним криминалом тако и ИЗДАЈОМ, због које се, разумљиво, није ишло у затвор већ их је санкционисао морал средине.

Један од таквих примера је случај Вујице Вулићевића, кума војда Карађорђа Петровића, који је 1817. године, у Радовањски луг, на превару, обавиши му безбедност, намамио вођу I српског устанка и обавио задатак који му је наложио књаз Милош Обреновић.

Прогањен мучним стањем гриже савести саградио је 1818. године Покајницу, цркву брвнару, не би ли искупио своје грехе. Умро је напуштен и презрен од свих, у великој беди. Нимало бољу судбину нису доживели ни остали учесници завере и вождовог убиства, неставши под мистериозним околностима. Има Бога, или стигла их је Божија казна, прецизније речено.

Оно што се зове грижа савести има тачнији назив ОТИСАК ДУХОВНЕ (РЕЛИГИЈСКЕ) СВЕСТИ од које, и да је хтео, Вујица издајница није успео да побегне, а беда, односно Божија казна, која га је стигла, је само последица рада дубоко усађене свести о кумству као духовном сродству.

Уосталом, ко не верује у тезу о постојању отиска духовне свести нека се обрати г. Владети др Јеротићу, следбенику школе Карла Густава Јунга, швајцарског психијатра, или нека, једноставније, обрати пажњу на неке своје

подсвесне поступке који, понекад, пробијају духовну опну и материјализују се као: „НИСАМ, БОГА МИ!“ или „ЈЕСАМ, ОВОГА МИ КРСТА“ и сл. Човек може, разуме се, да потискује свест о духовном колико му воља, али ће она увек наћи начина да дође до свесног. А свесно то не одбија јер Вера није нелагода.

И несрећни Вујица Вулићевић је покушао, ношен жељом, да буде једна од виђенијих глава ондашње Србије, да потисне свест о духовном али се, како то занатлије имају обичај да кажу, она показала знатно старијом и уопште не зачуђује његова несрећна судбина.

Изградња цркве Покајнице може двојако да се схвати као чин покајања и искупљења али и као сопствено признање о постојању отиска религијске свести као и чињеници о њеној неуништовости.

Према томе, овај појединачни случај може да се протумачи и као општи, а примери људи код којих се осећа мањак, па и недостатак гриже савести, може да нас наведе на претходни закључак. Уосталом, шта се то у људској свести променило од Јуде Искариотског и Вујице Вулићевића до данас? Баш ништа, само што данас кувамо на електричном шпорету уместо на огњишту, што се возимо трамвајем уместо кочијом, договарамо телефонском уместо да се довикујемо с брда на брдо, путујемо авионом уместо дилижансом. Разуме се, сви наведени продукти новије технолошке револуције нису мала ствар, али нам више омогућују да лагодније живимо него што могу да изазову значајнији помак у нашој свести.

Да се нисмо превише удаљили од Вујице и његовог КУМОИЗДАЈСТВА, као и од његове свести, потврђује нам случај кумовског раскола: др Војислава Шешеља и књижевника Вука Драшковића. Тај раскол, који је у предвечерје вишестраначких избора узбуркао духове политичких радозналаца, није се, додуше, завршио одсецањем главе (случај Вујица – Карађорђе) али он по својој садржини и дометима, и пре свега, политичком времену у коме се збио, заслужује много више пажње него форма самог чина.

Данас су расколи међу пријатељима, другарима, супружницима, пословним партнерима уобичајена појава, стереотипна свакодневница која, не баш превише, побуђује људску пажњу. Ако су чиниоци раскола значајне по-

ОБРАЗОВНИ ПРОГРАМ

литичке па и медијске личности, какве су несумњиво, и Војислав Шешељ и Вук Драшковић, који су везани духовним сродством а потичу из крајева где се оно негује као светиња, онда је радозналост политичке јавности потпуно оправдана.

У студији „Организација Динарских племена“ (издање САН 1957. год.) г. Сретен В. Вукосављевић закључује да су „крвно заважене породице УМИР налазиле у кумству. Они, којима је учињена крв, кумују крвницима! КРШТЕНО КУМСТВО ЈЕ НАЈТВРЂИ УМИР“. Ове речи г. Сретена В. Вукосављевића наведене су само зато да би се схватио значај институције КРШТЕНОГ КУМСТВА тог ДУХОВНОГ СРОДСТВА којим су повезани др Војислав Шешељ и књижевник Вук Драшковић. Значај те везе потврђује и урбани жаргон слоганом „Кум није дугме“, а има и примера да се пријатељи међусобом називају кумовима, чиме и несвесно истичу исконско значење тог појма. Сигурно је да би истраживачи, трагајући за пореклом разних слогана, које у основи садрже реч кум, нашли можда занимљив прилаз различитих друштвених слојева настајању тих изрека.

Да би се стекла објективна, непристрасна слика о узроцима раскола двају кумова, а руковођени, пре свега, значајем КРШТЕНОГ КУМСТВА као дела отиска ДУХОВНЕ СВЕСТИ чије повреде санкционише и црквено право, и интересовање политичке јавности, ваља нешто рећи и о моралу, односно карактеру самих учесника.

Обојица потичу, али то за слику о њима није битно, из, како то вели антрополог Јован Цвијић, виолентне Херцеговине, познате по исконском људском поштењу али и карактерним варијететима, односно моралним екстремима. То значи да има поштених људи али и морално проблематичних. Додуше израз „морално проблематичан“ не спада у екстрем али је узет зато да би се умириле душе пројектованих. Пошто намера овог текста није да се бави детаљном анализом карактера двојице кумова већ познатим тумачењем њихових политичких делатности, онда се мора ићи хронолошким редом. Разуме се, тумачење политичких поступака је валидно само уз претпоставку да се у основи свих друштвених активности, па и политичких, налази или минимум позитивних моралних начела али и схватање политике као нечасне работе. У том приступу политици као моралној, односно неморалној работи, налази се битна разлика која је довела до дефинитивног раскола кумова који се, од Вујице Вулићевића на овамо, назива, просто речено, ИЗДАЈОМ. Погледајмо, најзад, зашто је књижевник Вук Драшковић ИЗДАО свог духовног сродника др Војислава Шешеља.

Случај Вујице Вулићевића, Карађорђевог кума, није напамет узет за пример. Између његове издаје и издаје Вука Драшковића постоји разлика са-

мо у томе што се Вујицино издајство окончало одсецањем Карађорђево главе, док се издајство Вука Драшковића, на сву срећу, завршило безболно. Разуме се било је итекаквих болова са војводине стране јер „КУМ НИЈЕ ДУГМЕ“. Што се тиче Вука Драшковића он је своје КУМОУБИСТВО хладно разрешио, чиме је, за наша хришћанска схватања, доказао да је човек без икаквих моралних скрупула. (о том стању „MORAL INSANITY“ што у слободном преводу значи НЕДОСТАТАК ОСЕЋАЈНИХ РЕАКЦИЈА“ биће још говора.)

Вујица је заборавио Бога и хришћанске врлине чим му је Милош понудио ВИСОКУ ПОЛИТИЧКУ ФУНКЦИЈУ али је за нечувени злочин бар покушао да се искупи изградњом цркве Покајнице. Треба живети са Богом у себи па савладати ђаволска искушења која се зову ПОЛИТИЧКИ И МАТЕРИЈАЛНИ ИНТЕРЕСИ. За књижевника Вука Драшковића то није била непремостива тешкоћа јер није морао да се одрекне нечега што није ни поседовао, па за ИЗДАЈСТВО што је учинио свом куму, с озбиром на стање MORAL INSANITY није обавезан ни да се искупљује. „Проклети“ Срби, њихово памћење а највише њихов отисак ДУХОВНЕ СВЕСТИ, представљају велику непознаницу за МАРКСИСТИЧКЕ ВЕРНИКЕ какав је, несумњиво, Вук Драшковић. Мислећи да је својим романима и лажном образном српског монаха окончао пројекат ВЕЛИКА ОБМАНА, кренуо је, залуђен сопственим нарцизмом, у напад на ДУ-

ХОВНОГ СРОДНИКА верујући, притом, да су се Срби за протекла пола века толико искварили да ће његов ДУХОВНИ ЗЛОЧИН остати некажњен. У тој сулудој комбинаторици се, на срећу Срба, преварио па у одлуци српских бирача, који су ускратили поверење и њему и његовој страници, треба тражити, не само БОЖЈУ КАЗНУ ЗА ИЗДАЈУ КУМА, већ и потврду о континуитету ДУХОВНЕ СВЕСТИ у Срба. Уверен у личну изборну победу а и у победу своје странке и видевши себе на краљевском престолу, изручио је о свом куму др Војиславу Шешељу, за кратко време, толико лажи да би се и сам барон Минхаузен постидео. Служећи се начелом својих моћних учитеља да циљ оправдава средство, а руковођен својом MORAL INSANITY природом и супругом Даницом Драшковић, савременом леди Макбет, окупио је око себе толико МОРАЛНО НАКАЗНИХ ИСТОМИШЉЕНИКА и издајника на којима би му позавидео и сам Јосип Броз. Сејући ординарне лажи о свом куму да је психијатријски случај, да се налази у лудници, да је поводом подметнуте позоришне представе „Свети Сава“ изјавио како све те глумце треба побити, како је Српски

КАМЕН СПОТИЦАЊА

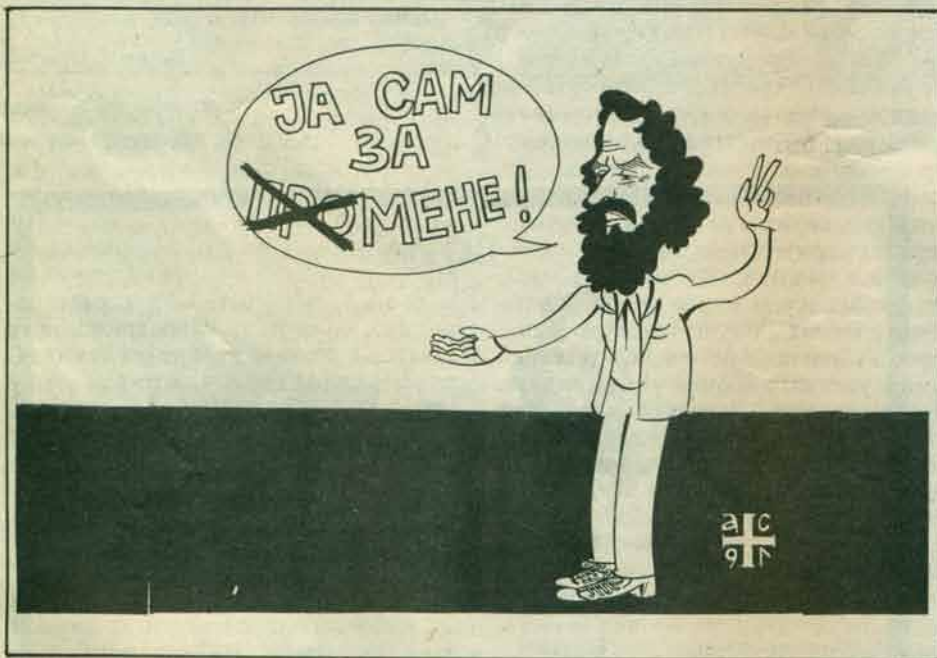
НИ ЗЛОЧИНИ много дуже задржавају у сећању јер се уграђују у менталну решетку која се назива КОЛЕКТИВНО ПАМЋЕЊЕ. Отисак ДУХОВНЕ СВЕСТИ представља интегрални састојак

лажног Србина. Бусајући се у прса да је заштитник слободе уметника на властито виђење Светог Саве, Вук Драшковић је сметнуо са ума, не само његов историјски значај већ и његову уграђеност у КОЛЕКТИВНУ СВЕСТ српског народа. Може бити да му је све то ипак било познато, па је у својој сулудој нарцисоидној замисли, верујући у своју Прометејску улогу, одиграо једну двоструко подлу игру; да се, прво, одбраном „слободе уметничког стваралаштва“ додвори интелектуалним „БОГОВИМА“ Београда, а да затим изврши ДУХОВНИ ЗЛОЧИН над својим кумом др Војиславом Шешељем, који је као што је јавности познато представу „Свети Сава“ означио као својеврсну подвалу српском народу и учествовао у акцији њеног прекидања. Због тог поступка Драшковић га је јавно поредио са усташама и хомеинијевцима.

Одговор КОЛЕКТИВНЕ СВЕСТИ СРБА, на све подмукле политичке активности Вука Драшковића а нарочито на издају духовног сродника стигао је врло брзо.

Верујући да се српским гласачима толико полвукао под кожу, мирно је очекивао исход првих послератних вишестраначких избора.

Од шока проузрокованог изборним резултатима које, ни у сну, није очекивао, није се ни до данас опоравио. Психотретман који је имао на Ургентном центру, непосредно после изборног фијаска, само нас је уверио да смо имали посла са НЕЗРЕЛОМ И НЕУРОТИЧНОМ ЛИЧНОШЋУ, која се по својој менталној структури може поставити у исту раван са г. Шећероским. Разликују се само по томе што је г. Шећероски безазлени забављач а Вук Драшковић ФАШИСОИДНА ЛИЧНОСТ.

четнички покрет скуп криминалаца и ноторних алкохоличара и мноштво сличних ступидарија, биле су за Србе довољна легитимација и, пре свега, доказ о аморалности ИЗЛАГАЧА, чија је политичка активност, или боље рећи дилетантизам, морала бити кажњена. Можда би му српски бирачи, које је назвао овцама, и опростили отисак МАРКСИСТИЧКЕ СВЕСТИ, што су они у својој богатој историји многима и чинили, али ДУХОВНИ ЗЛОЧИН учињен куму је заиста неопростив грех. Што то Вук Драшковић, а и неки попут њега, пре схвате то боље по њих, ЈЕР КУМ, ИПАК, НИЈЕ ДУГМЕ.

Крвни злочини се памте по бруталности начина на који су изведени али се брзо и заборављају, док се ДУХОВ-

тог колективног памћења, стога ће криминал над духовним сродством остати запамћен во вјеки вјекова. Тај срамни жиг не могу да избришу никакве Покајнице, још мање марксистичка одређења, а никако велики ПОЛИТИЧКИ И МАТЕРИЈАЛНИ ИНТЕРЕСИ.

Одбрана такозване уметничке позоришне представе „Свети Сава“ аутора Синише Ковачевића, која је Вуку Драшковићу сервирана као рибарски мамац и који је он, разуме се, прогутао, означила је не само почетак кумовског раскола већ и почетак краја једног

МОДЕРНО И АРХЕТИПСКО

КАКО ОДГЛУМИТИ ХАМЛЕТА У МОДЕРНОМ АМБИЈЕНТУ „САВА ЦЕНТРА“

У Србији се, непосредно пре другог изборног круга за посланике будућег Парламента, догодило право чудо. Оно, разуме се не припада оним познатим чудима света већ је, чини се, пре покушај да се, продајом душе ђаволу досегне рај.

Потписник ових редова је, до уласка Демократске странке у коалицију српске опозиције пред одлучујући други изборни круг, био њен велики поштовалац и навијач, и, разумљиво, гласао за њеног кандидата у својој изборној јединици. Он се ни данас не каје због тог чина, али је остао запањен када је сазнао да је Демократска (доминантно српска) странка ушла у коалициони блок са Савезом реформских снага, УДИ-јем, Народном сељачком странком, и, о небеса, са архетипском странком – Српски покрет обнове. По схватању аутора ових редова, наведена три партнера Демократске странке спадају у ШЕТУ КОЛОНИЈУ, а ништа дешава не мисли ни о странци Вука Драшковића. А све због тога. Југословенство је као идеја доста израубована и

нико од Срба не да више ни пет пара за њу. Срби, разуме се, нису више толико шашави да купују бофл робу, а што се архетипске робе тиче, коју је Српски покрет обнове нудио „свом народу“, она је у Србији прошла баш онако као што би прошла ПРОДАЈА ПЕСКА БЕДУИНИМА.

Запањеност потписника ових редова није толико узрокована споразумом Демократа са наведене три петоклонашке странке, јер су оне све, ипак, савремене, већ је то стање, пре свега, настало сазнањем да се једна модерна странка, каква је Демократска, нашла са странком, каква је СПО, чијим политичким програмом доминирају архетипски садржаји. Вук Драшковић, поучен, ваљда, успехом политичког програма Национал социјалистичке партије аустријског каплара, који је, као што је познато, био препун митских мотива (тевтонски, на пример), којима се шпекулисало, покушао је, руковођен, пре свега, непознавањем српског етникума и одсуством сваког слуха за оновременске политичке при-

лике, да продајом сопственог политичког програма, који није ништа друго до АРХЕТИПСКО, толико подигне националну свест Срба да је себе видело у фотелији председника. Но, на сву срећу та његова“, продаја песка Арапима“ не прође, ал’ остале питање – КАКО ОДГЛУМИТИ ХАМЛЕТА У МОДЕРНОМ АМБИЈЕНТУ „САВА ЦЕНТРА“. Треба, свакако, веровати да поштованој господи демократима није била намера да циљем оправдају средстава нити да продајом душе ђаволу досегну рај, али ако нису способни да сопственим снагама савладају прешминкане „социјалисте“, онда им игра са петом колоном и могућ успех неће бити толико слadak као кад би га извојевали сами.

Ово је, разуме се, осврт и дилема једног искреног поштоваоца Демократске странке, али и припадника једног националног покрета, па се ово чуђење пре може схватити као лични конфликт. Тај, лични конфликт, разумљиво, није тако мучан као што неки знају да буду, али мислим да су демократе, бар нама, припадницима националних покрета који су истовремено и њихови поштоваоци, дужни да оправдају улазак у ту, за наша схватања, сумњиву коалицију.

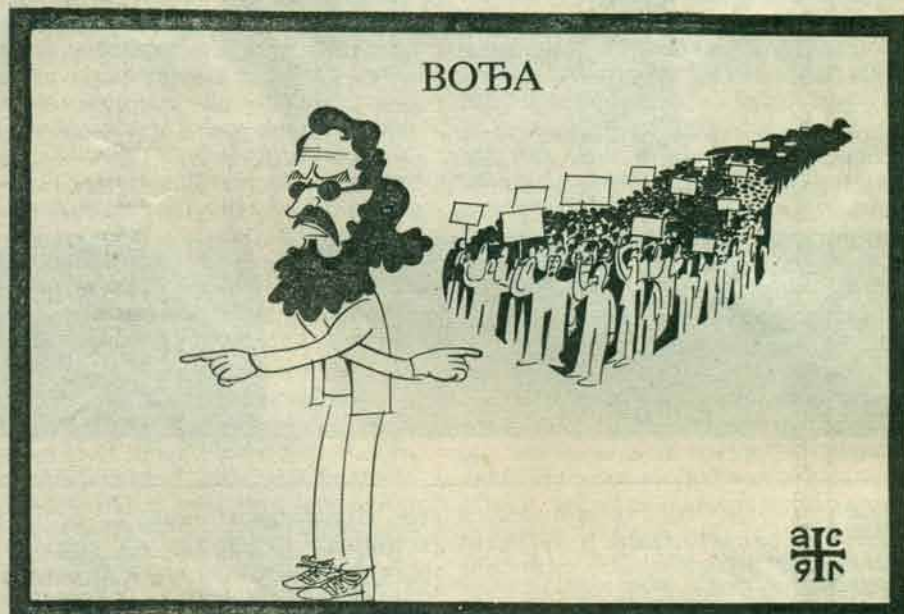
Војин Ј. Вулетих

генерални секретар
Српског четничког покрета

ИЗБОРНИ ЦОКЕР СПС

КАКО ЈЕ СРПСКИ ПАСТИР ОБМАНУО ОПОЗИЦИЈУ И ВУК — ОВЦЕ

Анализа изборних резултата, првих послератних вишестраначких избора „утврдиће“ узроке фијаска српске опозиције. Она ће, разуме се, утврдити и то како је могло да се догоди да је порази једна камелеонска партија у коју нико више жив, на свету, не верује. Утврдиће та озбиљна анализа још што шта. На пример, да је политички маркетинг СПС био мудрији. ДОКАЗ I: Променили су назив а покренули (не јавно) оснивање СК-покрет за Југославију. Једноставно су тиме убедили бираче, а и светско јавно мњење да са комунизмом немају ама баш никакве везе. ДОКАЗ II: Дозволили су припадницима свих странака да присуствују бројању кандидатских листа, чиме су свој опозицији запушили уста а истовремено стекли поверење, како српских бирача тако и међународне јавности. Потписник ових редова, разуме се, није навијач СПС, већ је као

секретар Српског четничког покрета гласао за Демократску странку, али је уверен да је саопштење Опозиције о бојкоту начинило више штете него користи. Са бирачима се није играти, нити се смеју доводити у дилему. Но, пије све тако црно. Српска опозиција је још у пеленама. У трци на сто метара стартовала је од нуле, док су „соција-

листи“ имали бар 50 метара форе. ДОКАЗ III: Кандидате гурпе грађана за председника Републике требало је представити бирачком телу као шарлатане, Арлекине и као такве их идентификовати са опозицијом. Као у оној популарној ТВ емисији „Тражили сте гледајте“. Једноставно, морала се усадити у свест бирача представа о неозбиљној – смешној Опозицији. А господин Слободан Милошевић се 'ладно извукао. Таман посла да га упореде са господином Шећероским. Није случај-

но што се представа „Солунци говоре“ подударила са термином Милошевићеве ТВ беседе, а због које се он галантно извукао и препустио је свом народу. Представе „Колубарска битка“ и „Ваљевска болница“ које су ТВ потрошачима сервиране за „новембарске празнике“, уместо партизанских филмова, као што је то у нас уобичајено, само су део тог, заиста, успешног политичког маркетинга.

Да би се оправдале речи господина Милошевића, изговорене у Бору, којима је утврдио да српском опозицијом владају лудаци, ваљало је пронаћи одговарајуће председничке кандидате, манијакалне разуме се, и њима потврдити оправданост изречених сумњи. За специјалне службе то није представљало Бог зна какву тешкоћу, па смо између осталих председничких кандидата, добили и таквог коме место није ни у варијететеу, а камоли у кабинету. Јер како иначе тумачити масовну појаву манијакалних мегаломана за место председника Републике, према којима здрав разум остаје запањен, ако сврха те политичке подвале није свест о томе да између шарлатана и опозиције нема никакве разлике. Наступ неколико интелектуалних и политичких ерудита, међу којима ваља издвојити политичку ТВ беседу др Војислава Шешеља, која је по мишљењу многих, политички добро упућених Срба, најоригиналнија и најумнија политичка беседа изречена у нас, оставио је снажан утисак на бираче, али је шарлатански траг неких Арлекина, који оставише неколико добро одабраних председничких кандидата, ипак остао.

ДОКАЗ IV: Политички дилетантизам изборног Цокера Српске партије социјалиста, иначе председника или ти пастира Српског покрета обнове, г. Вука Драшковића, обогатио је наше вишестраначко дванаестомесечно музицирање са толико политичких шлагера, да ће српска опозиција морати бар још четири године (а можда и краће) да се штимује.

Битка СПС за бираче у Србији је отпочела онога часа када је коначно схватила да јој без институционализованог плурализма нема живота. Али су били довољно вешти да сачине стратешки план (види доказе I, II, III) и нису ништа препустили случају. У анализи хипотетичке политичке ситуације, вешти стратези СПС су схватили да им за будућу изборну победу недостаје НЕКО КОГА ЋЕ ДА ИНСТРУМЕНТАЛИЗУЈУ ДО ТЕ МЕРЕ ДА ЋЕ БИТИ ПРИНУЂЕН ДА СВИРА ПО НОТАМА КОЈЕ МУ СТАВЕ ПОД НОС. Тог свирца су пронашли у лицу г. Вука Драшковића иначе, прослављеног шездесетосмаша-левичара. Резултати његове дванаестомесечне свирке су запањујуће сјајни. Интерпретирајући са својим политбироом, пардон оркестром, класична дела богате социјалистичке музичке литературе, успео је, концертирајући широм му напаћене Србије, да подигне националну свест

Срба до те мере да се већина љубитеља те његове свирке ОПРЕДЕЛИЛА ЗА ОРКЕСТАР СПС ПОД ДИРИЖЕНТСКОМ ПАЛИЦОМ МАЕСТРА СЛОБОДАНА МИЛОШЕВИЋА. СИРОТИ МАЕСТРО ВУК ЈЕ ИЗВОДЕЊИ ЈЕДНА ТЕ ИСТА ДЕЛА, ЗАМЕЊУЈУЋИ ДУРОВЕ МОЛОВИМА, МОЛОВЕ СЕПТИМАМА, ИЗАЗВАО ТАКВУ ДИСХАРМОНИЈУ КОЈА ЈЕ ПОЗИТИВНО И СА ОДОБРАВАЊЕМ ПРИМЉЕНА У ШТАБУ ПОЛИТИЧКОГ МАРКЕТИНГА СПС. ОСТАЛО ЈЕ САМО ДА СИРОТИ ВУК ПРИПРЕТИ ОРКЕСТРУ У РАСТУРАЊУ ДА ЋЕ ИМ ОДСЕЋИ И НОГЕ И РУКЕ. АКО ЛИ СЕ САМО УСУДЕ ДА ОДЛОЖЕ ИНСТРУМЕНТЕ, ПА ДА СТРАТЕЗИ СПС ДАНУ ДУШОМ.

ИЗГУБИВИШИ ВЕРНЕ СЛУШАОЦЕ А И ДЕО ОРКЕСТРА, НОШЕН НЕПРИЈАТНИМ СТАЊЕМ АФЕКТИВНЕ НЕЛАГОДНОСТИ И ИНЕРЦИЈЕ, ИНСТРУМЕНТАЛИЗОВАНИ МАЕСТРО ВУК, ИЗАВОМ ДА СУ СРБИ ОВЦЕ И ДА СУ ДОБИЛИ ПАРЛАМЕНТ КАКАВ СУ

ЖЕЛЕЛИ, И ДАЉЕ СВИРА ПО ТУЊИМ НОТАМА А ДА, ПРИТОМ, НЕ ЗАПАЖА ДА СВЕ ДУБЉЕ И ДУБЉЕ ТОНЕ. РАЗУМЕ СЕ, У СТАЊУ ХИСТЕРИЧНОГ СЛЕПИЛА НИЈЕ СПОСОБАН ДА СХВАТИ ДА МУ СЕ ОДАНА ПУБЛИКА ПРЕСЕЛИЛА У САЛУ ГДЕ МУЗИЦИРА МАЕСТРО СЛОБОДАН МИЛОШЕВИЋ. Е ТО ЈЕ БАШ ОНО ШТО СУ ЗАМИСЛИЛИ А И ОСТВАРИЛИ ПЛАНЕРИ ПОЛИТИЧКОГ МАРКЕТИНГА СПС.

ОСТАЈЕ САМО ЈЕДНА ДИЛЕМА. Како је свирач Вук успео да, као слушаоце, привуче грађански интелектуални слој Срба? Заиста чудно. У грађанским породицама се, по традицији уче музици, па је право чудо како су ти добри слухисти имали стрпљења да га слушају. Чињеница што су га и они коначно напустили, без селидбе код маистра Слободана Милошевића, није Бог зна какав одговор. Биће, да се чуда, ипак, догађају.

Војин Ј. Вулетих

ТВ ПРОМОЦИЈА

ВУКА ДРАШКОВИЋА

У једној озбиљној српској научној установи, познатој, иначе целом свету, приликом завршног годишњег економског биланса, директор је, уместо као што то ред налаже, да изложи екзактне цифре и пројекцију будућег програма, свој наступ почео освртом на хигијену круга и пословних историја. У свести тог озбиљног доктора наука споредно је добило примат у односу на битно. Разуме се, Директор је у завршници на врат на нос саопштио статистичке податке али је остао утисак да му је хигијена, односно форма, преча економских резултата тог иначе профитабилног научног института.

Нешто слично, урадио је и Вук Драшковић промовишући 19. новембра, пре свега, своју јарост тако што је излучио из себе толико отрова да је сву пажњу, не само припадника своје странке већ и радозналих тв потрошача, усмерио на баналност, односно форму, уместо да озбиљним приступом остави утисак председника јелне од водећих српских странака. Озбиљан и намргођен израз српског Д'Артањана и његово инсистирање на мачевању са председником Србије и трошење драгоценог времена на изливаче жучи, оставило је не само мучан утисак већ и сазнање да се на челу Српског покрета обнове налази један себичан, инфантилан (незreo) политички дилетант. Далеко је од помисли да је хигијена круга и пословних про-

сторија неважна ствар, али ако се спремасте да постанете шеф Србије, па вам је пречи задатак уништавање пацова на савском пристаништу, или не дај Боже, масовно хватање врабана, као што су то чинили Кинези, онда не треба бити превише мудар па схватити да имамо посла са незрелом личношћу, којој више приличи манекенска pista, модни журнари и салони малам Хаџи-Павловић.

Вукова ТВ-промоција могла је другачије да се оконча да је водитељ насео на игру која му је раније била припремљена. Прозревши Вукову намеру, да провоцирањем изазове прекид промоције, ТВ водитељ је достојанствено прешао преко његовог искакања из договорене шеме.

Пажљивим гледаоцима није промакла и једна карактеристична црта у Вуковом политичком наступу. Док је цедио отрове и држао добро научен монолог добро се и држао. Када је промоција ушла у фазу дијалога, односно ја питам, ти одговарам, Вук се смео као каква сеоска невеста. Вероватно се чудом запитало шта га је то снашло Њега, Вука Драшковића неко нешто да приупита. Па још и да одговара. Биће да је Вук побркао политику са поетским рециталом. Уместо да радозналим бирачима Србије препоручи политичку и економску будућност, поклонио им је доста жучи, митску прошлост, усмену књижевност и, замислите, бесплатне сахране. Сад, бар, можемо на миру да мремо.

О ТЕМПОРА, О МОРЕС!

Војин Ј. Вулетих

О ЧИРУ НА ТЕЛУ, О ТЕЛУ КАО ЧИРУ

Уважени српски позоришни критичар и драматург г. Хуго Клајн, који се у нас сматра најбољим познаваоцем Шекспира, пишући о Хамлету и његовој сумњи о уплетености његовог очуха Клаудија у убиство Хамлетовог оца, утврдио је да су за Хамлета СУМЊЕ једно а ИСТИНА нешто сасвим друго, и да основне сумње у Клаудијев злочин нису довољне да га наведу на исти, злочиначки пут. Напротив, за њега су сумње довољан повод да се клони искушења, па се уз Клаудијево писмо, које је понео са собом (у коме су дата прецизна упутства за убиство Хамлета), и уз Клаудијев благослов отиснуо на пут. На броду сазнаје за ПОДМУКЛИ ПЛАН за његово убиство, чији је аутор очух Клаудије, и од дотад колебљивог Хамлета склоног меланхолији, у драми упознајемо једног сасвим другог човека. Та нагла промена, од меланхолика склоног дилемама до одлучног човека, узрокована је, пре свега, нестанком сумњи које су инхибирале његову жељу за АКЦИЈОМ. Снага којом је Хамлет сузбио ђаволска искушења (своје сумње и Дух његовог оца), је за дивљење, и зато ће Хамлет остати колосална актуелна драмска личност, и поредмет вечног проучавања светских шекспиролога.

Шта је то што је од „колебљивог Хамлета“ начинило одлучног човека? Док се није отиснуо на пут бродом, убедио је себе да је Клаудије само чир на телу који се одстранује простим потезом хируршког ножа. Када је читајући отпечаћено писмо, које носе Розенкранц и Гилденстерн, сазнао да, по доласку у Енглеску, треба да буде убијен, Клаудије за Хамлета није више израштај на телу. Његова ДИЈАГНОЗА, да је Клаудије метастазирао од израштаја до тотално болесног ткива, који се никаквим хируршким резом више не може одстранити, ослобађа га не само страха од пакла већ је дијагностицирајући утврдио да је успео да победи и Клаудија и себе. „Хамлетовштина“ није ништа друго до одлагање акције док се прецизно не утврди ДИЈАГНОЗА. „ХАМЛЕТОВШТИНА НИЈЕ ЈАЛОВО МОЗГАЊЕ, НИ БОЛЕСНО СУМЊАЊЕ, НИЈЕ ШОПЕНХАУЕРОВСКИ ПЕСИМИЗАМ, ТО ЈЕ ДУГА И ТЕШКА, КРВАВА БОРБА СА СВОЈОМ САВЕШЋУ, ТО ЈЕ УЗДРЖАВАЊЕ ОД АКЦИЈЕ ЧОВЕКА АКТИВНОГ СВЕ ДОК НИЈЕ СИГУРАН ДА МУ ЧИН НЕЋЕ БИТИ ЗЛОЧИН, УЗДРЖАВАЊЕ МУЧНО И БОЛНО, ЈЕР ТОМ ЧОВЕКУ САМО ЧИН МОЖЕ ДА ДОНЕСЕ СМЕРЕЊЕ, ОСЛО-

БОЋЕЊЕ, СПАС. ХАМЛЕТ СЕ БОРИ ДА ОДГОВОРИ И СВОЈОЈ САВЕСТИ И СВОЈОЈ ДУЖНОСТИ, БОРИ СЕ И, УМИРУЋИ, ПОБЕЂУЈЕ.” (Хуго Клајн – „Шекспир и човештво”)

Хамлетова дијагноза о чиру који је метастазом овладао целим организмом, и његово „Бити или не бити”, представља за Србе, у садашњој политичкој ситуацији, једну отрежњујућу драму. Ако су Срби досад држали до Хрвата, везујући се за њих због неузвраћене „братске љубави”, сад су ваљда коначно схватили да немају посла са непријатном „израслином на телу” већ са народом којим је ЗЛО овладало до те мере да се више никаквим хируршким захватом не може одстранити. Као прилог овој НАЦИОНАЛНОЈ МАЛИГНОЈ МЕТАСТАЗИ служе и ћутање апсолутно свих нивоа и слојева хрватског народа. Патолошка жеља, одвајкада, инфериорних Хрвата, да се домогну државе, али ван граница Загорја и Загребачког атара, па и по цени наставка Навелићеве стратегије, је за Србе, које је Јосип Броз и његова му камарила сместио у административну, АВНОЈ-евску неисторијску Хрватску, питање – Бити ил не бити. Објављивање идиотског плана хрватског Врховништва, у коме су наведена прецизна упутства за обрачун са свима који нису АРИЈЕВСКЕ КРВИ, нас просто наводе на део бесмртне Шекспирове драме у коме, дотад колебљиви Хамлет сазнаје, путем отпечаћеног писма, за Клаудијев ПЛАН за његово убиство, после кога не остаје ДИЈАГНОЗА, сасвим други Хамлет и преокрет у драми.

Хамлет је, по мишљењу г. Хуга Клајна, морална драма једног човека. Све је у њој подређено личном моралном преиспитивању, љутој борби са својом савешћу и одлагању чина док се не склопи мозаик–ДИЈАГНОЗА. После тога све је јасно. Своју савест је лако умирити. То, бар данас, није никаква тешкоћа. Али за Хамлета јесте, јер је драма лична. Он прво одлаже чин уби-

ства Клаудија јер би се подударно са наследством краљевства. Дух његовог оца га доводи у ђаволско искушење. Романа са Офелијом се трагично завршава. Затим следи отпечаћено Клаудијево писмо, нестанак магле и обрачун.

Односи Хрвата и Срба, после сазнања за план обрачуна са ОРТОДОКСНИМ, просто актуелизује ову драму или бар неке њене делове, и отвара нека политичка па и етно-психолошка питања. Историја односа ова два, несумњиво, словенска народа је, пре свега НАЦИОНАЛНА ДРАМА српског народа. Та драма је кулминирала 1941. год. (иако су наговештаји постојали и пред крај 19. века), и зна се како је окончана. Ако смо и поред преко милион жртава хрватског ГЕНОЦИДА веровали да су нам они браћа, и ако нас је то спречавало да утврдимо ДИЈАГНОЗУ онда нам је сазнање за бескрупулозни план хрватског Врховништва ваљда довољно да схватимо да Хрвати нису никакав „израштај на телу већ МЕТАСТАЗИРАНО МАЛИГНО ТЕЛО”, или простије речено ЗЛО коме не треба рећи довиђења већ ЗБОГОМ. А сумње о томе како усташоидно Врховништво Хрватске не изражава мишљење свог народа су приче за малу децу. „Други су стајали по страни и „чистих”, али скрштених руку гледали како „Господари човечанства” господаре; они нису одобравали нечовештва, али је и њихова савест била умирена тиме што су они сами остали неактивни. Слична питања савести искрсавају и данас пред онима којима није сасвим јасно где је „дух спаса”, а где „проклетства враг” (Хуго Клајн – „Шекспир и човештво”) Вирус ГЕНОЦИДА је овладао Хрватима до те мере после које више никаква политичка терапија не помаже.

Потписник ових редова не тврди да, после ДИЈАГНОСТИЦИРАЊА, треба ићи у обрачун са Хрватима јер су Срби мирољубив народ, већ се с њима, како то кажу „наша северозападна браћа” – Словенци, треба РАЗДРУЖИТИ, И ТАЧКА. МОЖЕ И ТОЧКА.

Томислав? Петар? Јосип? Фрањо?
Ко је од њих највећи хрватски краљ?
Не знам. Сигуран сам једино да је Јо-
сип „Радник“/ заиста живео краљев-
ски.

Томислав, утемељитељ Хрватске.
Петар, Мученик хрватски, Јосип,
мучитељ српски, Стари Фрањо, +
учитељ хрватски, Нови.

Фрањо, велики отац велике нације и
државе; Неовисне Загорске Републи-
ке!

Јосип је имао врховни штаб.

Фрањо има врховни – ШТВО. У
њему су: главни-К, до-главни-К, по-
главни-К. Логично, наћи ће се место и
за о-главни-К-а, без-главни-К-а, итд.
То и очекује сваки школни-К. Су-
мњичавс ће у то убелити редар-стве-
ни-К.

У Нову државу нови јези-К! О томе
ће бринути језички врховни-К. Како је
нова држава хрватска, са хрватском
стројницом о хрватском рамену, са
хрватском дисциплом у хрватском ха-
љетку, тај госпои хрватски језички
чистунап је г. Банх-К. Чисти Хрвати
су свакако господи Спехе и Турђман,
јер хрватском земљом осим Турака,
Мађара, Немца, Италијана и Францу-
за нису господарили туђ-ини.

ХРВАТИ — ЧУДО ЕВРОПЕ

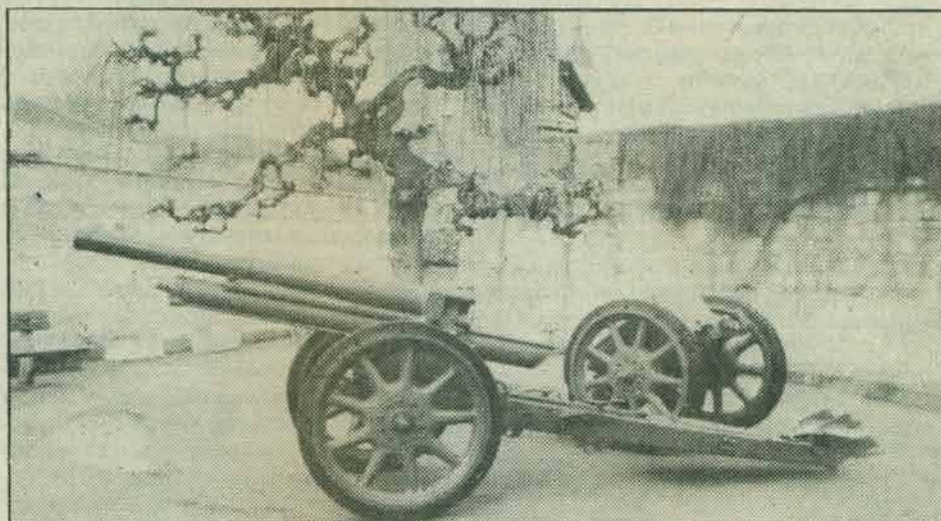
Нова власт уводи нову државну „ор-
ган-и-за-цију“, како би се Европа мо-
гла дивити нашој демо/и/-кра-цији.
Она почиа на новој /400 година старој/

тези: на хрватским територијама могу
да живе само Хрвати, остали могу да
буду само мртви.

У Новој Хрватској Држави /НДХ/ све
је могућно. Једино што није могућно
то је да Хрвати буду атеисти, Италија-
ни – Италијани, а Срби и Жидови да не
буду Хрвати и католици.

Има Европа чему да се чули!

Балша Мркоњић

Порука Шнегелју: овај топ није озрачен!

ОГЛЕДАЛО

Мисао писца, кроз реч, када се про-
мене светови и оде у заборав или анто-
логије, дише и траје и после њега.

Мисао написана остаје да краси или
ружи писца и непроменљива је иако се
писац, у неким новим околностима,
променио и био рад да је се одрекне
или улеша.

Мисао написана суди и животише
писца и учини га иконом или сликом
Доријана Греја.

Шетајући кроз горку папрат про-
нашли смо пишчева певања, убрали их
и преписали да се не забораве!

Милан Комненић: збирка песама
„Сбођење рачуна“ 1980.

ПРАВИ ПЕСНИЦИ (одломак)

„Прави песници не представљају
никакав народ, не вуцарају се по зва-
ничним скуповима, нити тргују вером
у човека...“

МИЛАН КОМНЕНИЋ-ВЕРНИК

збирка песама „ГВОЗДЕНА ЛОЗА“
СУМРАК У ЖИЧИ (последња стро-
фа)

„Загрљене су нам муке. Трње и глог
веш се очима нашим хране

и док базде у зраку све дубље ове
ране

изговарамо, слепи, ТУ КУЖНУ
РЕЧ: БОГ!“

збирка песама „ТАПИЈА О ИЗВО-
РУ“

ЦЕЛЈАЦ У СВАЊУЋЕ (одломак)

„... Ту се срамежљиво приклонило
дрво

Када освануше Марија и Исус

Она у јахачкој опреми,

Он у фланелским пеленама, отворе-
ни пред судијама

који играју тенис.“

збирка песама „СВОЋЕЊЕ
РАЧУНА“

РОНДО С ГРЕШКОМ

„Са календара, мапа,

сцене богојављенске,

испод ројти и шапа,

севају двери женске.“

Услиши, госпо, жуднику,

нишчему који вапи,

да ти објаша сапи

и забодје перунику.“

Што нутрине згара

млазом жераве женске

испод мапа, календара,

уз сцене богојављенске.“

МИЛАН КОМНЕНИЋ – КАРАКТЕР

збирка песама „СВОЋЕЊЕ РАЧУ-
НА“

НИКО (одломак)

„Чим сте крочили у живот,

крочили сте у киклопску пешину

стога се не либите поништења

одреците се имена

ако вам ваља спасавати главу.“

МИЛАН КОМНЕНИЋ – ЧОВЕ-
КОЉУБАЦ

збирка песама „СВОЋЕЊЕ РАЧУ-
НА“

СПИСАК СТАНАРА СА УПУТ-
СТВОМ ЗА СМАКНУЋЕ (одломак)

„... стара водењарка,
дрогара. Удавити је јастучницом...“

На првом спрату, лево, гнездашце
свила

госпођа Сушић, успијуша у
шижама,

с папилотнама. Докосурити је раз-
макнутима маказама...“

На другом спрату утврдили су бу-
сију

Јанковић, седам душа без душе,
они ће се, ионако, смакнути
међусобно...“

На подбулој мансарди гуче гугутка
белонога Јелица Розић, прсуља:

размислите о османлијском наби-
јању на колац.“

МИЛАН КОМНЕНИЋ – РАСИСТА

збирка песама „СВОЋЕЊЕ
РАЧУНА“

СНОМОРИЦА

1.

„Тртила су два Жидова
секалашу из Жаркова,
на хумуру уз фуруну,
где сни у мутваку труну.“

2.

Два Жидова сува као
иглене уши. Јој плакао
старији, свога се

машив алата, скичало прасе

3.

У гаражи и чесма
шоркала, накала песма

из нужника; јели чорбу, лук и гулаш, зној, косу, ратлук."

МИЛАН КОМНЕНИЋ - ?

збирка песама „ТАПИЈА О ИЗВОРУ“

ПОМАМНА ГОЛЈЕТ (одломак)

„Јер мајстори зидају тек на облацима
А неукост сеје свој искот на земљи.
Немојмо се бавити њиним имени-
ма,

За слеме и архитрав неће да зна руља,
Она тегли брда, шкрипи раменима
И увале оре; али из тог муља
У потезу ведром и уз осмех горе
Севнуће Мистрија између два неба.“

МИЛАН КОМНЕНИЋ - МОРАЛИСТ

збирка песама „ТАПИЈА О ИЗВОРУ“

ПОВРАТНИЦИ (одломак)

„... Каквим је голубарником распо-
лагала,

Како је умела да звиждуће на пизди,
Како је крманила на дивану.“

БЕОГРАДСКЕ СЛИКЕ (одломак)

„... када легнеш поред Клитемне-
стре

у кошуљи, ништа не слутећи, похо-
тан

дигићи јој ноге...“

ЗА НЕУКУ ЗЕМЉУ (одломак)

„... оно што је било буја ли у нама
или сахне? Јарчс воњ надражује
надлештва бразготине историје;
Гле, дактилографкиње се свлаче
и теше јунаке на хотелским
чаршавима,

а свети и иконе зуре са екрана...“

СЕЂАЊЕ НА ПРИМОРСКО МЕ- СТО (одломак)

„... облежале је на поду поред по-
гашене пећи

док се ватра буде утресала у препо-
не,

пробошће је нечист пробисвета:

„Какав трбух, каква погача!“ исли-
ниће страст,

да би затим, не плативши, стругнуо

низ басамке у неки нови пакао.
А курва ће, јетка с разлогом,

поћи да исплакне

свој жабичњак...“

ЕПИЛОГ

У Парнаској гори и шуми може и да
се залута.

Писци ходају по нити разапетој из-
међу душе и пуне зделе. Ако се прикло-
не сластима, против душе, сагоревају
као ноћни лептири а када се засите раз-
мишљају о души али више не узлећу.

И тако у круг који, на прљавој води,
траје цео живот.

На крају, у безизлазу, схвате да су
грешили и покајнички сузе. По Госпо-
ду, свако има права на покајање.

Ако се писац, брат у Христу, Милан
Комненић покајао ми му опраштамо!

Синиша Аксентијевић

СРПСКИ ПОКРЕТ ОБМАНЕ

Ако је веровати изјавама челника Српског покрета обнове, у њему се, пре 9. септембра, налазило два милиона чланова. Лидер Покрета је, вероватно на основу тога полатка, као и уверења да има бар још толико симпатизера, изјављивао да су за њега избори већ завршени – наравно победом. А шта се догодило? Прво, председничку кандидатуру лидера Покрета није подржала ни половина чланства Покрета. Друго, Покрет је на изборима добио 15,7 процената укупног броја гласова за посланичке кандидате. Резултати су за Покрет катастрофални.

С обзиром да су данас људи, нажалост, присиљени на учествовање у политичком животу, онда они допуштају себи слободу да износе лична мишљења о појединачним збивањима у друштву. Овом приликом то себи допуштам и ја – сматрајући да на то имам право, с обзиром да сам Српском покрету обнове и ја припадала и са сам му пришла са жељом да дам мали допринос оздрављењу свога народа, који је 45 година живео у самообманама, са помањкањем личне части и без развијаних патриотских осећања.

Резултати избора указују, са сигурношћу, да стање у СПО није добро (нажалост!). Сачињавање детаљне анализе о њему је овом приликом немогуће – јер није ангажован тим људи за то. Међутим, неки подаци могу да послуже будућим анализама.

Пре свега је интересантан период формирања СПО. Он је протекао у великој активности г. Драшковића (као и г. Комненића), усмереној организовању књижевних вечери, које су биле у функцији буђења и моралног оздрављења српског народа. Значајно и за поштовање. Ван сваке сумње. Народ је г. Драшковића прихватио као писна књига које су му саопштавале дуго прикриване истине о трагедијама српског народа (лудуше, без критичког односа према идеолозима геноцида над Србима у њима). У његовим речима препознавали су своја сакривана размишљања, шта је у народу постепено формирало уверење да г. Драшковић само уобличава и јавно износи њихове жеље – да је он репрезент њихове воље.

Добром пријему г. Драшковића у унутрашњости допринела је и комунистичка блокада јавног мњења, где су људи толико година живели без дотока правих информација, чак и у култури – а о селима и да не говоримо.

Афирмацији г. Драшковића допринела је и српска интелигенција, која је села и градове препустила неписме-

ним или полуписменим комитетлијама који су, сваки у своме атару, одређивали ко је „морално-политички“ подобан да добије реч у својој средини. најчешће су је добијали некомпетентни људи. И, онда, је дошао г. Драшковић. Чудо! Стварно!

Међутим, ту започиње процес опасан по стабилност Покрета – а онда и по резултате избора.

Наиме, г. Драшковић постаје „недодирљива личност“, „невиђена личност“, итд. Не увиђајући, ваљда због недостатка осећања мере, да књижевник његовог формата треба да тумачи и реализује вољу народа пре свега, он полако, сам себе, издваја из тога народа и промовише се у лидера. То стање негује, са доста брижљивости. Међутим, оно се касније изрођава, шта доводи до функционисања Покрета дуж два паралелна колосека. На једном се нашао народ, док је на другом остао лидер са својом најближом околином.

Које су карактеристике развоја Покрета дуж првог колосека? Њих има много, али их тешко може да опише неко ко у себи не носи смисао за фину, књижевно уобличену мисао. Много смисла је потребно да би се описао емотивни доживљај људи који су желели да прекину наметнуту нам српску поделеност по свим питањима, који су осетили потребу проналажења једне праве српске установе, једног центра прикупљања српског народа, у коме ће се вратити светосављу – српском идеалу, политичку српског националног идентитета.

У сваком контакту са људима који су формирали одборе осетила се жеља да се негује искреност, мирољубивост, спремност на жртву, родољубље ослобођено шовинизма, свест за социо-политичке проблеме и вољно залагање за решавање истих, побожност која није јавно разметање. После толико година испирања српских мозгова етика Косова је почела да се враћа међу људе, спремне на жртве у одбрани националних, културних и верских идеала – враћала се практична примена светосавља.

Част и срећа је била сарадња са таквим људима. Али, истовремено, формирао се и други колосек у СПО. Сагледавање ове истине био је спорнији процес. Народ није био спреман да претпостави могућност подвајања свога бића од харизматичне личности г. Драшковића, без обзира што је имао много аргумената да се са мање тоталног поверења односи према својим вођама.

Шта је то што се догађало на другом колосеку у СПО? Пре свега бих рекла да је то тешко описати, јер су се на овом колосеку догађале ствари које су за

многе чланове Покрета биле неочекиване. Појединачни примери ће, ипак, дочарати односе који су се у Покрету стварали.

ПИТАЊЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ПОКРЕТА било је нерешено све време мога бављења у њему. То се није крило, али се објашњавало да вође, с обзиром да су књижевници, немају тих способности – организационих. Није потребан коментар на тему значаја организационих способности вођа било које асоцијације – политичке поготово.

Међутим, мишљења сам да су разлози неговању неорганизовања акција у Покрету друге природе.

У нерешеној организационој схеми, пре свега, могло је да се избегне конституисање Покрета на свим нивоима. А циљ овоме је био препознатљив. У таквој ситуацији челници Покрета су могли да имају неограничену власт у Покрету – у њему су могли, без контроле или консултације са представницима чланства Покрета, да раде шта хоће. И стварно су радили шта су хтели. И како су хтели. Овакво стање се пресликавало на одборе у градовима и селима, шта је за последицу имало безразложно смењивање одбора, безразложно смењивање појединих људи. Овакав рад је подстицао каријеризам,

полтронство, нелојалну борбу за неке „важне“ положаје које ће г. Драшковић делити када дође на власт, итд. Људи су почели да бивају пометени у ситуацијама које нису одговарале основним принципима српске обнове. Формирању оваквих односа нарочито су допринели г. Драшковић и г. Боровић (иначе зет г. Драшковића) који није имао никакве мере нити етике у процесу освајања власти у Покрету. У томе није изостајала ни г. Дана Драшковић, која је у привидно слабо организованом Покрету имала и те како добро фундиране компетенције. За ово је довољно навести неколико примера.

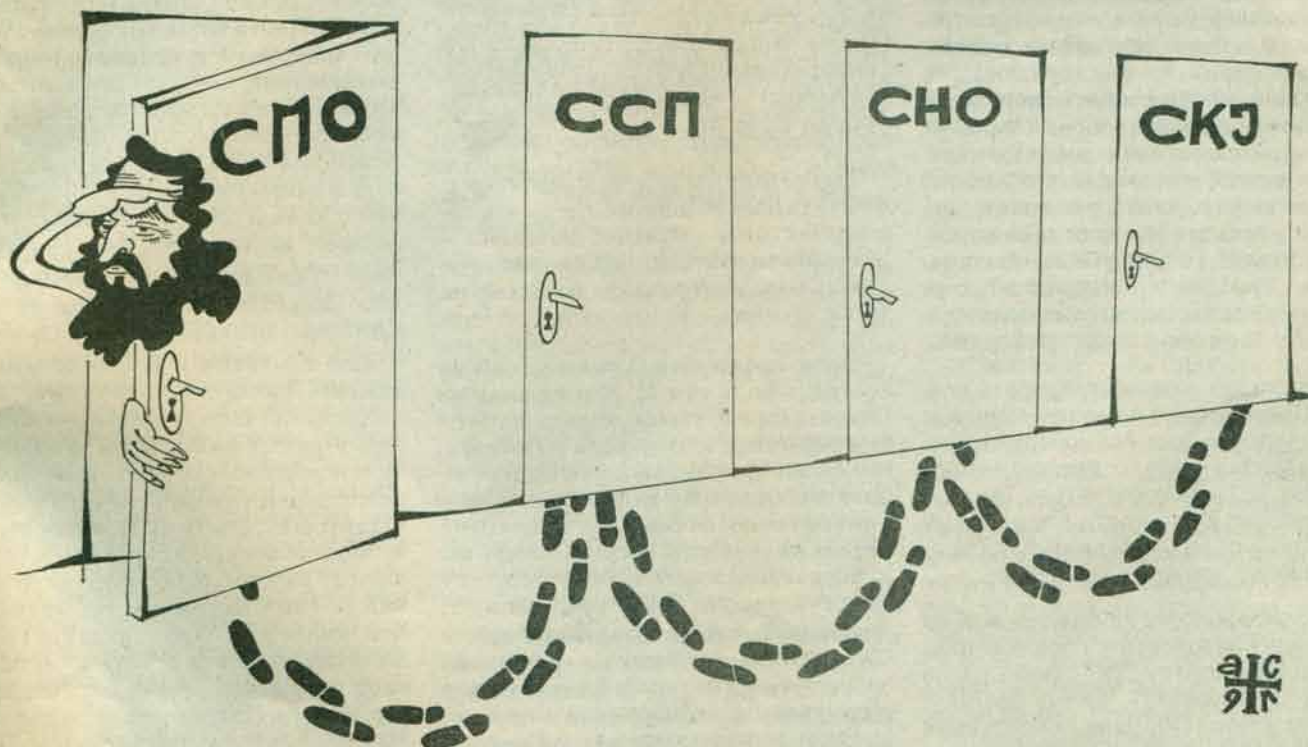
Месни одбор у Чачку био је у рукама г. Банета Илића, који је (свесно или несвесно) имао улогу продужене руке г. Драшковића. Он је, за кратко време, у граду три пута мењао Градски одбор. Оно шта је страшно по Покрет, по концепт српске обнове, била је чињеница да се чланови другог и трећег одбора нису могли да друже са људима првог и другог одбора. Ова појава је узела маха и изван Чачка.

Или, када је требало постављати посланике, реч средине коју би представљали била је неважна пред речи г. Драшковића (и осталих које је он слао у поједине средине). Тако се у Гроцкој

догодило следеће: г. Драшковић је за њиховог посланика поставио човека који није из те средине (ваљда му је нешто требало да одужи). На једном састанку људи су се овоме, са аргументима, супротставили. Г. Драшковић их је успешно ућуткао. Када је за говорницу требало да изађе г. Јањић, један од оданих чланова и оснивача Покрета у тој средини, телохранитељ г. Драшковића га је у томе стручно спречио – гурнуо му је пиштољ испод ребара (уз пропратни текст). Г. Драшковић се направио да ово није видео, г. Јањић је спречен да изађе за говорницу, а кандидат је (можда и са усхићењем по г. Драшковићу) прихваћен за посланика. И шта се посла тога догодило? На тој изборној јединици изгубио је кандидат СПО, а добио је, нико други, до г. Кертес (кога СПС, такође, није смела да кандидује у његовој средини. Какво глупо, бесмислено, политичко позориште – са одговарајућим утицајем на гледаоце).

Захваљујући свесно одржаваној неорганизованости, у Покрет је могао да уђе и г. Јован Марјановић, познати бољшевички идеолог и учитељ и „хутолог“ или сарадник при изради Устава из 1974. г., несудјени кандидат

БУК WALKER (ШЕТАЧ)

за значајно место у аутономашкој влади у Новом Саду.

Појаве г. Марјановића уприличена је на састанку Централне управе, на коме је дато обавештење о разилажењу господе Шешеља и Драшковића, којом приликом људи нису имали шансу да чују и другу страну. На састанку је, по кратком поступку, изгласано поверење г. Драшковићу. Истовремено је направљена парада око г. Пејчића, који се нећкао да настави вођење благајне – мада је касније постало многим јасно каква је улога г. Пејчића у формирању комплетне финансијске политике Покрета. Овом приликом је г. Драшковић обавестио скуп да ће Покрету прићи и један уважени професор Београдског Универзитета, др Ј. Марјановић. При овоме је вешто избегао да помене са кога факултета уважени професор долази и која му је политичка прошлост (од ње би честити Срби морали да падну у несвест). О томе када ће прићи није било ни речи. Није било речи ни о његовим евентуалним функцијама у Покрету. Најављен је био и долазак у Покрет г. Дејана Лучића. Ово све не би имало значаја за читаоце да ми, сутрадан, г. Дана Драшковић није саопштила да од сада треба да се ослањам и да слушама само г. Марјановића, јер је он потпредседник Покрета. Значи, г. Марјановића је на овако високу функцију у Покрету довео, односно поставио, лично г. Драшковић (вероватно уз благонаклони став г. Дана Драшковић) чак и без формалне консултације људи из Централне управе, дан раније одржане.

Колико је клан Драшковића био добро организован (на супрот томе у Покрету) служи следећи пример. Печат Покрета био је у припреми, због потребе да га добију сви месни одбори. Одређеног дана сам дошла у просторије Покрета, молећи секретарицу да ми испечатира писма за одборе. Слегла је, са страхом, раменима и рекла да жали, али да је печат однесен. Ко га је однео? Однела га је г. Дана Драшковић, при чему је рекла да неће дати да сви одбори добију печат. Стварно сам била запањена. Ту је био и г. Марјановић, који је, немајући куд, легао раменима изјављујући да он ово стварно не разуме.

Или, у току лета су активности чланова Покрета биле појачане. Дошло је до формирања градског одбора, са преко 80 чланова и пет потпредседника. У то време се Покрет региструје, долази до појачаних активности у вези Крајине. Радило се на omasовљењу Покрета и оснивању привремених одбора.

Све ово наводим да бих указала на смишљену некоректност брачног пара Драшковић (који су СПО схватили као личну организацију, личну својину, са свим компетенцијама некоректних газда).

Наиме, г. Драшковић је ћутао, није ме позвао телефоном да би добио информације о акцијама у Београду (ка-

сније сам схватила да је ово ћутање било један облик притајене агресије г. Драшковића, његово непоштовање било чијег реда и, пајзад, почетак његових припрема за пучеве у одборима шта је, сви знамо, одлика свих тоталитарних приступа власти у једној страници). Са друге стране, из Будве су до мене све чешиће стизали гласови да је госпођа Дана Драшковић незадовољна радом Градског одбора, да прича како он ништа не ради и сл. На све то сам ћутала, јер нисам желела да честитим људима око себе указујем на појаву концентрације моћи у рукама брачног пара Драшковић. Докле је демонстрација снаге, али и безобзирности ишла, може да се илуструје деловима записника са формирања одбора у Земуњу, где господин, пријатељ породице Драшковић, без осећаја нелагодности, изјављује: „Ја сам добио сва овлашћења од Данице Драшковић да оснујем месни одбор Земуна, јер Градски одбор ништа не ради. Ја сам добио сва овлашћења од Дана да могу слободно да радим... Ја ћу све да пренесем Даници. Бићете прозвани за овакав рад... Прозивања ће тек да буде... „За слична „слагања и неслагања“ госпође Данице, слушала сам и у разговору са људима из Србије.

Комплетирању слике о моћи чланица Покрета говори и случај другог по реду потпредседника Градског одбора Београда, Г. Дејана Лучића. Јавност је преко „поверљивих папира“ сазнала да је г. Лучић смењен.

Смена је извршена без сазивања чланова Градског одбора и без присуства његовог председника г. Дејана Лучића. Разлози, наведени у „поверљивим папирима“, звуче као глупи виц – г. Лучић је крив за неуспех Покрета на изборима у граду и, што је још страшније и смешније, спремао је атентат на Великог Вођу.

Лично верујем да је о својој смени г. Лучић сазнао из новина, где су као разлози његовој „оставци“ наведени – „породични разлози“. Јер, ако ово није случај, наведени разлози не служе на част г. Лучићу.

Први председник Градског одбора Београда била сам ја. Мој одлазак из Покрета био је, такође, парада једне од болшевичких метода рада у Покрету. Њу су ми приредили људи који су се идеолошки, ја хоћу то да верујем, одвојили од болшевизма. Али, од његових метода нису могли. Никако. За нас, који болшевичке методе нису желели у Покрету у коме „није председник г. Драшковић, већ Св. Сава, Карађорђе и Св. Кнез Лазар“, примена болшевичких метода је била исто што и прихватање болшевичке идеологије. Наравно под плаштом неке хипоте-

тичне „српске обнове“. Дакле, самном се десило следеће.

По повратку са годишњег одмора, г. Драшковић ме је позвао телефоном. Прве речи су му биле да је обавештен да се у Београду ништа не ради, да ће он такав Одбор одмах да смени. Рекла сам му да сам такве изјаве већ чула и да све што ми је рекао није тачно. Затражила сам један састанак на коме бих му изнела тренутно стање у Београду, као и поруке људи са терена, упућене „отаџбинској управи“. Кратко ми је рекао да га тиме не гњавим, да то њега не интересује, јер политику Покрета воде њих двојица, тројица. И да то треба да запамтим.

Никакав разговор у вези рада Градског одбора није прихватио. Остало је да се чланови Одбора сретну са председником првих дана септембра. Ово је требало да буде први сусрет са људима који су целога лета упорно и са одговорношћу радили. Колико су omasовили Покрет може да каже г. Ниша Табаковић којој сам ја, и председници одбора, уручивали приступнице. Истине ради, на почетку мога рада у девет београдских општина није било ни 300 чланова, јер су они, у највећем броју, били остали са г. Шешељем. На састанку Градског одбора направљена је једна лицемерна парада.

Не желим да овом приликом опишем овај састанак. Довољно је рећи да је на њега, без било какве претходне консултације, г. Драшковић дошао са својом свитом, са пола сата закашњења. Њуди су, стварно, са неким одушевљењем чекали овај састанак. Састанак је започео без било какве уводне речи, или поздрава од стране г. Драшковића или било кога од мањих босова. Господин Драшковић је прошарао погледом по сали и окренуо ми се са питањем. „Па шта је ово, какав је ово одбор, какви су ово људи па ја од овог одбора никога не могу да извучем (ваљда за посланика?). Колико има људи у којој општини?“. Када је то чуо, запањен и „разочаран“ наставио је: „Па ја ћу овај одбор одмах да сменим. Па ја овде немам ни једног академика, а ја их у Москви имам“.

Сви присутни и ја смо остали запањени. Дошла сам у глупу ситуацију – од Вође сам морала да браним људе за које он раније није хтео ни да чује. Они су сви искрено и пожртвовано радили целог лета и у својим срединама зраче честитишћу, а вођама Покрета неприкосновено верују. Успротивила сам се смени Градског одбора, јер за то није наведен ни један разлог, осим паушалног исказа да је Одбор никакав. Понудила сам, два пута, сопствену оставку, са жељом да она, макар један милитар, помери Покрет унапред. Очигледно једва чекајући овај предлог, г. Марјановић га је ставио на гласање. Сви присутни, без једног уздржаног или гласа против, су изразили жељу да ја наставим да радим.

Очигледно рачунајући на успех припремљеног пуча, г. Боровић је, без мере и минимума обзира према присутнима, захтевао да у Градски одбор уђу шесторица људи, потпуно непознатих Одбору. Чак је захтевао да двојица од њих одмах постану потпредседници Одбора. Ја сам тражила да се предложени људи бар представе присутнима. Људи су устајали, неки су објашњавали због чега су дуго година били чланови Комунистичке партије, неки су казали да још из ње нису изашли, али да ће изаћи. Ни један од њих, до тог састанка, о Боже, нису били учлањени у СПО.

На састанку је постављено више проблема. Господин Драшковић очигледно ниподаштавајући цео састанак, невешто и без аргумената је преко свега прелазео. Чак су неки чланови, на некоректан начин од стране г. Боровића, били ућуткани. Састанку је, што је посебно значајно, присуствовала и супруга г. Боровића – због чега? Одговор би могао да понуди само г. Боровић. Све у свему, састанак је компромитовао основне постулате српске обнове (под условом да су их вође уопште ставиле испред својих жеља за освајањем власти).

Сутрадан, више људи ми је телефонско дало оставке на чланство у Покрету. Образложења су била слична – људи нису очекивали овако подсењивачки однос г. Драшковића према чланству. Људи су сматрали да су својим именом и личном чашћу довели у Покрет честите чланове, а да част и лични углед вође Покрета уводи академике. Затим, да Покрет треба да постоји због Срба, због српске обнове, а не због њених челника, па ни због г. Вука Драшковића. Све то је било врло непријатно. Лично нисам имала излаза, јер нисам имала избора – морала сам да наставим рад, јер сам била обавезна људима са којима сам веома добро сарађивала. Шта ће се и мени догодити, требало је видети. И то се, врло брзо и видело.

Наиме, за митинг опозиције била сам, испред СПО, задужена за обезбеђење. После неколико састанака штаба, била сам одређена да, испред целе опозиције, водим обезбеђење митинга. На дан митинга сам на тргу била већ пре девет сати. Непосредно пред митинг добила сам наређење да се господи Шешел и Јовић не смеју да помогну бине. Митинг је прошао без проблема и инцидента. После одласка свих који су се на бини налазили, видело се да ће се г. Шешел са својим члановима попети на бину. Са циљем да му се онемогући коришћење микрофона, одмах је искључена струја.

Дан после митинга сам дошла у просторије СПО, где је требало да одржим састанак са г. Марјановићем. Тамо сам затекла господу Комненића и Лучића. Нико од њих није најавио

било какав проблем – каквог ли лицемерја! Овом приликом сам, случајно, испред секретарице видела књигу дневних догађаја, у којој је за митинг опозиције писало – „обезбеђење водио Боровић Боровић, озвучење водио Дејан Лучић”. Стварно сам била изненађена. Питала сам ко је то записао, када се зна да сам ја водила обезбеђење, а г. Митић, из Демократске странке, озвучење. Био је то бедан тренутак. Секретарица је скрушено гледала, није смела ништа да прозбори. Тек на моје инсистирање рекла је да је она писала. На моје питање ко јој је казао да тако пише, опет је промуцала – „они су ми казали”.

Господин Комненић је при свему задржао вештачки мир, док је господин Лучић био непријатно затечен. Ја сам само приметила да је ово вођење лажне документације, што се у СПО не би смело да догоди. У то је стигао и г. Марјановић, који ме је, одмах, веома озбиљан, позвао у суседну собу. Позвао је и г. Комненића. Одмах је започео разговор следећим речима: „Господин Драшковић ме је задужио да вам саопштим да вас је он лично суспендовао са свих дужности у Покрету. Чак је размишљао да ли да вас задржи и као обичног члана”. Нисам била превише изненађена – очекивала сам да ћу бити изневерена неким разлогом.

И била сам. Господин Марјановић је додао: „Суспендовао вас је због тога што сте после митинга опозиције скочили на бину са г. Шешелом и на њој сте били за цело време његовог дела митинга”.

Било је тужно гледати господина професора у овако бедној улози. Нисам могла да му не кажем следеће: „Господине Марјановићу, једино што овога момента не бих желела то је да сам на вашем месту и да на овако ружан, болшевички начин, задајем било коме ударац са леђа једном бесмисленом лажи, изговореном макар и у име г. Драшковића.”

Господин Комненић је хтео да буде широкогруд, па ми је саопштио: „Ако успеш да докажеш да ниси била на бини са Шешелом, ми ћемо те вратити да радиш исто шта си радила и све ће бити као пре”.

Све као у ступидним филмовима. Једино што сам имала вољу да им кажем, било је: „Господо ја сам се 45 година борила против болшевизма и не очекујете ли ви ваљда да прихватим његово пресликавање у СПО!?” „Узела сам ташну и отишла”.

Два пута су ме звали на разговор. Нисам прихватила. На писмо г. Комненића нисам одговорила, јер нисам сматрала да је коректно написано. Све ово је рађено само из бојазни да се не огла-

сим у штампи, што пре избора не би било препоручљиво. Међутим, ја то нисам желела да урадим. Нисам желела да допринесем разочарењу ни једног члана СПО. То не желим ни овом приликом – али желим да изнесем неке чињенице које су, према моме уверењу, биле стварни разлог моме уклањању из Покрета.

ОДНОС ЧЕЛНИКА ПОКРЕТА према чланству је за мене био и раније проблематичан. Ево у чему. У току формирања одбора сарадња је успостављена са великим бројем људи, који су у СПО видели праву странку кроз коју ће моћи да сарађују се људима којима је судбина српског народа емотивни и рационални циљ. У току одржаваних састанака велики број људи је износио своје предлоге усмерене профиловању акција на буђењу српског народа и на његовој обнови. Тражи су да закључке састанка детаљно запишем и пренесем „отаџбинској управи”. Једини коме сам у току лета могла да пренесем поруке људи са терена, био је г. Милан Комненић. Када сам му се обратила први пут, није хтео да саслуша мој извештај, са образложењем да политику Покрета воде њих двојица, тројица и да, стога, мишљења са терена нису за њега интересантна. Остала сам запањена већ пред помисли да лидера странке не интересује мишљење народа чији предводник жели да буде.

После извесног времена сам, поново, тражила да саслуша извештај са састанка – коментар је био исти. Овог пута сам инсистирала на томе да будем саслушана, јер сам сматрала да је лидер Српског покрета обнове дужан да комуницира са члановима и будућим гласачима. Сматрала сам да људи, који део свога мира стављају на коцку, заслужују да буду саслушани. Коментар г. Комненића био је, за моје погледе, стравичан. Рекао ми је да треба да га оставим на миру, јер смо ми Србијанци обична говна, за која се не вреди борити. Ту смо дошли у озбиљан конфликт, после кога сам хтела да изађем из Покрета. Ово нисам учинила само због људи које сам повукла у Покрет и који су дубоко веровали његовим лидерима, као и због уверења да ово није и став г. Вука Драшковића.

Следећи пут сам опет дошла у конфликт са г. Комненићем. Наиме, његов оссион став према људима чинио је многе контакте крајње непријатним и непримереним некој замишљеној српској обнови. Његова комуникација са људима сводила се на издавање наредби, што ни ја нисам могла да прихватим као облик понашања према мени. Када сам га упозорила на понашање које не прихватам, рекао ми је да ће ме, уколико се не навикнем да у Покрету слушам наредбе њих неколико, он лично истерати из СНО.

И ово сам прогутала очекујући да ће се начин комуницирања у Српском покрету обнове променити пошто се г. Драшковић врати са годишњег одмора. Међутим, ту сам се веома преварила. ▶

Г. Драшковић је имао исто мишљење. Ни њега мишљење људи није интересовало, при чему је сасвим изгубио из вида да политичар, који се искорени из народа — губи.

ОДНОС ПРЕМА СРБИЈАНЦИМА је, такође, за мене био неразумљив. Мишљење г. Комненића је по овом питању било поражавајуће. Мислила сам да је само његово. Стога сам, апсолутно најдобронамерније, на једном састанку Извршног одбора изнела мишљење, не само моје већ и других чланова, да је мали број Србијанаца укључен у процес српске обнове (која, додуше, унутар Покрета никада није била на прави начин дефинисана). Јер, очигледно је за мене било да су Мачва, Поморавље, Шумадија и други крајеви заинтересовани за српску обнову, да ту постоје људи који могу да се укључе у екипе које крстаре по Србији, и да, стога, не морају исти људи да раде све послове (ту сам мислила на г. Драшковића, на г. Комненића, г. Боровића и др). Спремна сам била да понудим имена двадесетак људи, који би били обавезни да дају свој допринос српској обнови. Мој предлог је био дочекан на нож. Пре свега од г. Пејчића, који од поплаве унутрашњег отпора према таквој идеји није успео да остане ни на нивоу добро васпитаног господина. То да су присутни у старту одбили и формални разговор о постављеном проблему није ме много изненадило. Сви су знали мишљење Великог вође по овом питању, а обећао им је значајне функције „после победе” — и није га треба љутити. Остало ми је чудно да је све прећутао г. Слободан Ракић, човек од части и етике који, поред тога, има цивилизован однос према демократији.

ПИТАЊЕ ФИНАНСИЈА у Покрету остало је тајна за све нас. Примера ради, на једном од састанака поставила сам питање финансирања Покрета, с обзиром на чињеницу да је потребно штампати пропагандни материјал. Предложила сам да, уколико Покрет нема пара, почнем са сакупљањем прилога. Господин Драшковић је кратко, без могућности реплике, одбрусио да се у финансије Покрета нико не може да меша, јер увид у њих могу да имају само он, г. Пејчић и г. Марјановић (при томе је заобишао, иначе незаобилазну, госпођу Драшковић).

Мислим да ми је, по овом питању, и следеће узетоу грех. Наиме, пошто сам понудила организациону схему припреме и одржавања Сабора — коју су прихватили присутних педесетак људи на једном састанку — била сам одређена да овај посао водим. Прихватила сам. Једно, са чим се у старту нисам сложила, као ни остали присутни, било је то да се новчана средства за Сабор не могу да скупљају на жиро рачун Редакције листа „Српска реч”, већ да се ова средства морају да акумулирају на жиро рачуну СПО. Овоме су

се супротставили господа Марјановић и Пејчић, објашњавајући ово тиме да жиро рачун Покрета није добијен. То што је до Сабора било још месец дана — није било значајно. Значи, остало је значајно да средства дођу у касу Редакције „Српске речи”.

Уосталом, питање конституисања Покрета и решавања проблема око пара у Покрету била је поставила и г. Милица Рајић, пошто је требало да прихвати место генералног секретара Покрета. После тога, очигледно, није било жеље да се њој овај посао додели. Додељен је другоме.

ПИТАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ ОРИЕНТАЦИЈЕ Покрета је, временом, постајало нејасно члановима Покрета. Јер, изјаве су бивале различите. Од оних у којима је говорено о четништву, да би се, онда, члановима Покрета забрањивало да певају четничке песме. Изјава г. Марјановића да СПО није антикомунистичка странка наишла је на огорчење чланова, о чему је било речи и на састанку са г. Драшковићем. Г. Марјановић није могао да објасни како то да ми нисмо антикомунистичка странка — а делујемоу време када се и челници комунизма одричу њега и прелазе у социјалисте. Било је и смешно и тужно. Г. Драшковић је овом приликом разрешио проблем изјавом да је СПО странка која припада политичком центру. Не желим да говорим о каснијим изјавама и мењању мишљења г. Драшковића, по виталним питањима оријентације Покрета, као и о његовом уједињавању са снагама које не да му не служе на част, него после чега је чланство морало да тражи његов одлазак из Покрета. Чланство то није урадило, али је зато излазило само из Покрета. Довољно је рећи да је од 11.000 чланова у Лесковцу, данас остало 150. Да у Бојнику, код Лесковца, цели Одбор СПО хоће да изађе из Покрета. Да је 300 људи из Медвеђе изашло из Покрета. Да је из њега изашао Одбор из Обреновца. Да су многи, веома часни и одговорни људи одавно напустили Покрет. Оваквом стању на подручју Лесковца допринео је и г. Боровић, својим изјавама да СПО није национална, већ грађанска странка. Страшно. Г. Боровић је допринео расипању Покрета и својим рацијама и пучевима по одборима. Вероватно је мислио да ће својим кокетирањима по зборовима заварати људе који дођу, гледају и виде оно што је значајно видети. Тако су и њега видели.

Невероватне односе у Покрету може да илуструје и случај једног од потпредседника Градског одбора. Наиме, једног јутра ме је позвао г. Драшковић и без икаквог увода саопштио да је „мој Филиповић” виђен пред кафаном „Руски цар” са двојицом људи из странке г. Шешеља, што ја морам да му забраним јер се људи из СПО не могу

да виђају са члановима других партија.

Ја сам одбила могућност да се бавим таквим стварима — и то у име демократије и помирења Срба. Истог дана, предвече, поменути господин је доашо у просторије Српског покрета обнове црвен од љутине, са писменом оставком. Разлог — г. Драшковић га је срео и поновио му све што је мени казао, али што сам ја прећутала. Када му је г. Филиповић објаснио да су двојица људи његови школски другови, г. Драшковић му је казао да то нема никаквог значаја, јер се чланови СПО не могу да срећу са члановима других партија. Стварно бесмислено и неуљудно.

Детаљније анализе ће се дуже задржати на изјави г. Боровића да је СПО грађанска, а не национална странка. Ја ћу покушати да анализи, будућој, додам још једно питање. Због чега, много раније, г. Драшковић није дозволио да на улици изађе први плакат, рађен од стручних људи из Градског одбора Београда? Чак није нашао за сходно да људе који су га радили и мене, обавести да је наредио његово повлачење из употребе. Када сам се заинтересовала за разлог оваквој наредби, речено ми је да г. Драшковић није дозволио излажење плаката због тога што је на горњем делу текста стајао крст са четири слова С, а знак Покрета, СПО, на доњем делу текста. Дакле, дат је био примат националном знаку. Плакат сам, на своју одговорност, узела из штампарије. Када је Извршни одбор одобрио доштампавање плаката који је наишао на врло добар пријем код чланства широм Србије, г. Драшковић га је забранио а да предходно, опет, никога није обавестио. Изјава г. Боровића објашњава овакво понашање г. Драшковића и обрнуто.

Примера за непримерени начин рада у Покрету има много. Ово није прилика да се они даље набрајају. Али јесте прилика да се констатује да је начин рада у СПО био такав, да нас је враћао у токове из којих смо желели да изађемо. По, то ни једног тренутка не значи да покрет није имао у својим редовима изузетно часне људе, демократски оријентисане Србе, који могу да дају и даље велики допринос развоју идеја српске обнове. Можда је важно да људи који су остали у Покрету ипак осете потребу да себе схвате као субјект српског препорода, да среде своје редове и правила понашања на прави начин, а не субординацијом вођа који су склони непредвидљивим променама свога мишљења. Да из својих редова изнедре људе који трезвено размишљају, који својим учинком одређују ниво своје националне свести, који су у стању да српској обнови ослобађају просторе у којима ће било чија шанса да превари српски народ бити минимална. Или никаква.

Мрачна и геноцидна сарадња: Трећи рајх – Ватикан – НДХ: Абе Марконе у белом, десно до њега злочинац надбискуп Алојзије Степинац, сасвим лево немачки посланик у Загребу Зигфрид фон Каше.

Давних ратних година, као и пре, као и после, устао је Кајин, католичког верозакона, на брата својега Авеља, источно православног верозакона и убио га!

После братоубиства, Кајин није отишао у земљу Наидску „источно према Едему“, није признао грех, није саградио цркву Покајницу, само се, под каменом прикрио, до данашњег дана.

Давне 1942. године песник је из душе исплакао песму и упозорио на вероломни ископ, Кајина под каменом, који вреба прилику да скочи и убије брата својега или му истера око.

Песму опјужницу ухапсила је црвена власт, која је на почињено братоубиство гледала кроз прсте, и држала је испод земље.

Издајницима

Ко нашој невином крвљу залива њиве наше?
 Ко свештенике коље и цркве наше пали?
 Ко расијетој Србији приноси оцјина чаше?
 Ко су то? Хуни, Гоји, Авари или Вандали?

Ил' Лангобарди, Свеви, Таишари или Либурни
 Штао децу нашу кољу, силују наше жене?

О, нису авај, Варвари некултурни,
 Већ синови ХРВАТСКЕ културе просвећене.

Знам те јунаке добро, историја је њина
 Пуна часити и победних фанфара,
 Усне им још румене од победничких вина
 Славећи своје победе Немаца и Маџара.

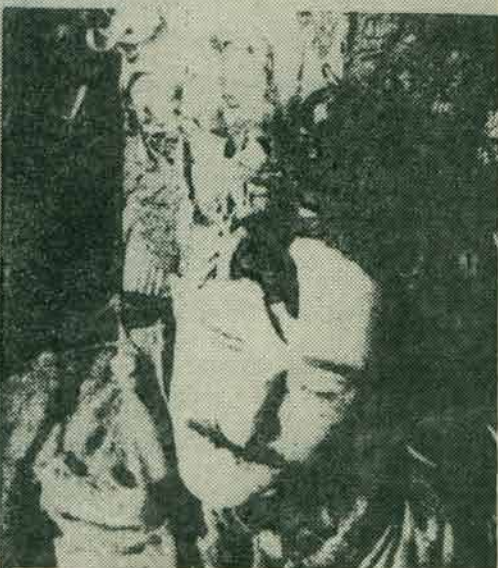
A Serbian girl from Goscar (left) stabbed in the back and other parts of the body.

A Serbian woman from Divoselo with a mutilated breast.

A Serbian baby killed by knife stabbings to the head near the town of Goscar, Likol on September 18, 1942.

Павелићева порука усташама: „не долазите ми ако нисте убили 200 Срба“ Не-дужне жртве хрватских злочинаца: девојчица убијена са леђа, Српкиња одсеченх груди, заклано дете и мушкарац убијен маљем

О иронијо јага. Њихова повјесту ређа
Туђинске краљеве, племенство, грофове и
бароне,
Пред којима су ројски, псећи савијали
Главу
Љубећи корбач Пешиће и царске Вибан-
доне.

Где беху кад је Душан пресекао Византију
смело
И кад га њина црква својим војником
звала,
Моје народу кад је славе љубила чело
И кад га победна песма здравила са
цинбала.

Где беху на Косову, кад своје сељачке
груд
Стављасмо као шитић и возден пред
дивљу шурску буру?
Где беху кад мој сељак, калуђер, кнез и
себар;
Брањачу њихову „ТИСУЋУЉЕТЊУ
КУЛТУРУ“

Где беху на Руднику, Куманову и Ивер-
ку
Осирву Виду, Бардањолу и Скадру?
О „џи јунаци“ њад са љушком на нас су
ишли
И силовали нам жене по равној Мачви,
Јагру.

Није де их њад не беше, лизаху ројски ла-
нац,
Живљаху живошом скопца, бејашу марва
и робље:
Док онај мали, простио и презрени Ср-
бијанац,
Низаше победе сјајне и деце своје гро-
бље.

О, када црном робу ланце расковасмо,
Браћом их назвасмо својом, крај срца
мејнусмо своја
И за њих име, засијаву и историју да-
смо,
И из прашине их дијосмо на цирон наше-
га Бога.

А уздар шита нам беше? Издаја и Јанка
Пуста,
Лаж, клеветице гнусне од којих гори ли-
це,
Спаљене цркве, гробља невине деце на-
ше,
И круна света „БРАЋА“ постојаше кра-
љоубице.

Не, не, ми нисмо браћа, ми нисмо крв
исте крви.
Ми нисмо копали очи и секли женама
дојке,
Ми нисмо дечицу клали, ми нисмо вади-
ли срца,
Ми нисмо деца исте словенске мајке
Бојке.

Проћиће дани ови шкрјутића зуба и плача
ча

Проћиће дани ови Голгофских искуше-
ња,

Са руба наше њиве већ сија оштрица
мача

Освјетле, и сија сунце, нашега васкрсења.

Пресуди Бога правде неће њад нико
избећи,

NEDJELJNE VIJESTI

ISSAJE HRVATSKO-KOVINARSKO DRUŠTVO

NO. 1 - 1942

27. APRIL, 1942. GODINE 1942.

1000. 1942

HRVATSKA JE STUPLA O RAT

protiv Engleske i Sjedinjenih država

NA STRANI VELEVLASTI I OSTALIH DRŽAVA I BRUJANJE PAKLA

U Zagrebu, 27. aprila 1942. godine. Hrvatska je danas objavila svoju nezavisnu deklaraciju o ratu protiv Engleske i Sjedinjenih država. Ovo je prvi put da Hrvatska izjavljuje svoju nezavisnost i odlikuje se kao slobodna država. Hrvatska je danas nezavisna država i odlikuje se kao slobodna država. Hrvatska je danas nezavisna država i odlikuje se kao slobodna država.

ODLIKA HRVATSKO DRŽAVNE VLADU

U Zagrebu, 27. aprila 1942. godine. Hrvatska je danas objavila svoju nezavisnu deklaraciju o ratu protiv Engleske i Sjedinjenih država. Ovo je prvi put da Hrvatska izjavljuje svoju nezavisnost i odlikuje se kao slobodna država. Hrvatska je danas nezavisna država i odlikuje se kao slobodna država. Hrvatska je danas nezavisna država i odlikuje se kao slobodna država.

Хрватска је још увек у рату са Сједињеним Америчким Државама, Енглеском и савезничким државама Европе, које би да обмане и прикључи им се!

Католички усташа: после убиства православног свештеника окићен „ратним“ пленом, богослужбеном одеждом.

Пред њим победним мачем нико се неће
скрићи

Ту пресуду ће наша љоклана деца изре-
ћи,
Хрватија неће бити, Хрватија не сме би-
ти.

Неће им њада помоћи плаши неких Ју-
гословена,
Доста смо дуго тајили на срцу своје
змију,

Очеви шито не дијосе њо ће синови ди-
ћи,
Нашег а цара Пејтра и нашу ЦАР СРБИ-
ЈУ.

Београд 1942. Војислав Илић — Млађи

МОЛИТВА СРПСКЕ ЦРКВЕ

Госпде, који си свемогућ, Твоје за-
повести слушамо. У Твоју цркву идемо.
Теби се молимо. У молитвама име Сина
Твојега помињемо, Христа Спаситеља.
Наше молитве искрене су. Услиши их
Свевишњи, молимо се за српски род, ко-
ји је као Син Твој на крсту разапет, који
пати и страда за веру своју!

Молимо се за Васкрс Србије, као
што се свекре молимо за Васкрс Сина Твоје-
га.

Славимо рођење Исуса Христа.
Молимо се за поновно рођење срп-
ског народа окованог ланцима. Свемо-
гући, услиши молитву нашу, ПОДАРИ
СРПСКОМ НАРОДУ СЛОБОДУ!

НАПОМЕНА РЕДАКЦИЈЕ

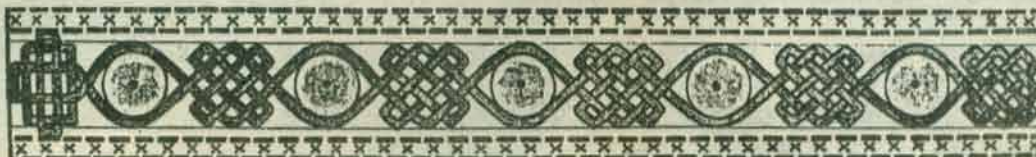
До новог застоја у излагању „Велике Србије“ дошло је услед недостатка финансијских средстава у условима сталног поскупљивања штампарских трошкова. Ево нас поново с нашим читаоцима захваљујући финансијској помоћи од преко 400.000 динара која је прикупљена у току турнеје делегације Српског четничког покрета по Западној Европи.

У следећем броју новина објавићемо опширну репортажу о тој турнеји, у току које је организовано 25 јавних наступа и формирано одбори Српског четничког покрета у двадесет градова, те конституисане заграничне управе за Аустрију, Немачку, Швајцарску и Француску. За Енглеску није било потребе поступати на исти начин јер тамо већ пола века делује као једина снажна емигрантска организација Покрет српских четника Равне Горе у слободном свету. Пошто су наши политички програми идентични и фактички је реч о истородној организацији није било никакве потребе да стварамо паралелну структуру наших одбора.

Напокон је много јаснија политичка ситуација на српској опозиционој сцени. Објављујемо већи број коментара наших сарадника о узроцима опозиционог пораза и посебно, надајмо се, последњи пут анализу деструктивног деловања Српског покрета обмане чије је руководство главни кривац за катастрофу опозиције.

У међувремену је конституисана и стална редакција „Велике Србије“ која ће се, због константног режимског одбијања да региструје Српски четнички покрет, појављивати у издању Издавачког предузећа „Савест“. За главног и одговорног уредника је именован Војин Вулетић а за његовог помоћника Симиша Аксентијевић. Места у Редакцији нису до краја попуњена, па обавештавамо све заинтересоване да овим бројем отварамо једну врсту сталног конкурса за попуњу Редакције. Пријаве треба поднети на приложеноу адресу Симише Аксентијевића

Због обиља материјала припремљеног за овај број најављени списак приложника Српском четничком покрету објавићемо у следећем, као и преглед појединачних прикупљених прилога по појединим местима у Западној Европи.

СРПСКИ ЧЕТНИЧКИ ПОКРЕТ

ПРИСТУПНИЦА

Име и презиме _____ тел: _____

год. рођ. _____ занимање _____

адреса _____ општина _____

ПОТПИС

**ЗА ВАСКРС СЛОБОДНЕ СРБИЈЕ!
СРБИЈА ЈЕ ВЕЧНА ДОК СУ ЈОЈ ДЕЦА ВЕРНА!
СА ВЕРОМ У БОГА — ЗА КРАЉА И ОТАЏБИНУ!
РАВНА ГОРА ПОБЕДИТИ МОРА!**

Приступницу доставити на адресу:

Војин Вулетић, Булевар Лењина 199а, Београд

Чланарину у износу од 100 динара за текућу годину уплатити на адресу: др
Ђорђе Николић, Кнеза Милоша 28/1, Београд

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА

ПРИСТУПНИЦА

Име и презиме: _____ год. рођ. _____

Занимање: _____

Адреса: _____

Општина: _____ Тел.: _____

Потпис: _____

Приступнице се достављају месним одборима или, до конституисања месних одбора у општинама где они још не постоје, Главном одбору на адресу: Маја Гојковић Петра Драпшина бр. 5, 21.000 Нови Сад

Годишња чланарина је 200 динара, а плаћа се благајнику месног одбора.

ВЕЛИКА СРБИЈА

Новине Српског четничког покрета

Издавач:
Издавачко предузеће „САВЕСТ“

Оснивач и генерални директор:
Војвода др Војислав Шешељ

Главни и одговорни уредник:
Војин Вулетић

Заменик главног и одговорног уредника:
Синиша Аксентијевић

Редакција:
Мр Љиљана Стошић, Слајан Крушић, Зоран Дражиловић, Јован Вучковић, Радован Андрејевић, Гордана Ристић
Александар Стефановић

Председник Издавачког савета:
Др Ђорђе Николић

Техничко уређење: „АБЦ—ГЛАС“

Штампа: НИГП „АБЦ—ГЛАС“, д.д. Влајковићева 8, 11000 Београд
Редакција прима пошту на адресу: Синиша Аксентијевић, Паунова 77/III стан 16, 11000 Београд

Решењем број 413-973/90-01 Секретаријата за информације СР Србије од 25. јула 1990. „Велика Србија“ је ослобођена од плаћања основног и посебног пореза на промет.

Sudija je namolbenim putem preko Sudije za prekršaje grada Beograda saslušao i okrivljenog Vojislava Šešelja koji priznaje da je 02. avgusta 1990.g. došao sa grupom od 46 ljudi u Manastiru Prohoru Pčinjski da je u 5,50 časova skinuo spomen ploče sa obeležjem ASNOM-a i "Mlad borec" bacio na zemlju zgazio nogama pokušavajući da ih čekićem macolom razbije ali u tome nije uspeo jer su bile od metala, ne priznaje da je to činio na drzak i bezobziran način odnosno galamom da nije bilo lupanja i uznemiravanja gostiju u Konaku jer niko se na to nije žalio, ne priznaje da je vrdjao nacionalna patriotska osećanja građana jer po njemu makedonska nacija ne postoji da je snjim bilo još 46 ljudi a da je on ploču sklonio a ostali su posmatrali.

Ovaj sudija je zatražio od SUP-a Bujanovac dopunu zahteva sa imenima svedoka koji su prisustvovali ovom činu i bili uznemireni no od SUP-a je dobio fotose skinutih ploča koje su odmah nakon izlaska Vojislava Šešelja i njegove grupe Bojković Mirko i Jovanovski Cvetko stavili na prvobitnom mestu.

Sudija je na osnovu izjava saslušanih svedoka i Vojislava Šešelja utvrdio da je 02.8.1990.g. oko 5,50 časova u Manastiru Sv. Prohor Pčinjski došao Vojislav Šešelj sa svojim istomišljenicima skinuo ploče ASNOM-a i "Mlad borec" bacio ih na zemlju i gazio a pre skidanja ploče ASNOM-a istu udario dva puta čekićem ali da nije ni macolom niti gaženjem nijedna oštećena, da u dvorištu sem Cvetka Jovanovskog i Bojković Mirka nije bilo nikoga i da oni nisu bili uznemireni pa je našao da Vojislav Šešelj svojom radnjom nije ugrozio ničija nacionalna osećanja niti je narušio javni red i mir, pa je primenom čl.234 tač.9 Zakona o prekršajima OBUSTAVIO prekršajni postupak, i da čekić macolu vrati Vojislavu Šešelju.

Odluka o troškovima prekršajnog doneta je na osnovu čl.151 st.2 Zakona o prekršajima.

Odlučeno je kao u izreci rešenja.

POUKA O PRAVNOM LEKU: Protiv ovog rešenja može se izjaviti žalba u roku od osam dana po prijemu štog Veću za prekršaje u Leskovcu, preko ovog sudije.

Zapisničar,
B. Maksić.

Sudija za prekršaje
Pop Trifunović Srećko

ЖИВ ЈЕ ДРАЖА,
УМРО НИЈЕ,
ДОК ЈЕ СРПСТВА И СРБИЈЕ

